

fókuszban a hivatás

Hogyan találtam meg hivatásom?
Döntési magasság
Luther a hivatásról

élő víz

Magvetés Indiában
A misszió jövője
Élménykeresztyénség

híd

evangélikus missziói magazin

Török Máté a Misztrál együttesből
„A vers és az éneklés
összefort bennem”

2019. I. szám

<http://misszio.lutheran.hu>

Tartalom

fókuszban a hivatás

- 3 Bevezető | Szeverényi János
4 Kitekintés | Balog Eszter
6 Nagypénteken, zuhogó esőben | Deli Eszter Kinga
7 Döntési magasság | Gyarmati Gábor
8 Ofó letterem | Ittzés Szilvia
9 Mit írunk a ballagási emléklapra? | Szák Kocsis Pál
10 Körkérdés: Hogyan találtam meg hivatásom?
14 „A vers és az éneklés összeforrt bennem...” | Stifner-Köháti Dorottya
16 Foglalkozással együtt hivatást is választottam | Dr. Koch Béla
17 Hivatásom | Dr. Győri Józsefné dr. Drenyovszky Irén
18 Mindvégig gondja volt rám | Jásdi Beáta
19 Hivatás és elhivatás | Szakács Tamás
20 Áramszünet | Szigeti Jenő
21 Aki elveszíti az életét értem, megtalálja! | Harmati Dóra
22 Elhívás – hivatás – értelmezés | Kis Ferenc Balázs
23 Rongyszőnyeg | Weöres Sándor
23 Psalmus Humanus és hat ima | Szent-Györgyi Albert
23 Tekintet nélkül | Dsida Jenő
24 Isten munkatársai vagyunk! | Ribár János
26 Essentia, existentia és vocatio | Szabados Ádám
28 Luther a hivatásról | Véghelyi Antal
30 Rejtvény | A. L.
31 Keresztrejtvény | Meleg Dávid
32 Könyvajánló | A. L.
32 Imádkozzunk! | Carl Eichhorn – A. L.

Címlapfotó: Szöllősi Mátyás

élő víz

- 33 KÜLMISSZIÓ – Magvetés Indiában | J. A.
34 BESZÉLGETÉS – Hit, hála – és sok beszélgetés
Erdész né Kárpáti Judit
36 LUTHER – Szemelvények Luther asztali beszélgetéseiből
Németh Mihály
37 20. SZÁZADI HITVALLÓINK – Hüen az Úrhoz, hüen az elhíváshoz
Ifj. Zászkaliczky Pál
38 INTERJÚ – Minden lépésemet ő vigyázza | Szeverényi János
40 MISSZIÓ – A misszió jövője | Dr. Bijoy Koshi
42 INTERJÚ – Hitvalló keresztyénség | Sz. J.
44 TÁJOLÓ – Miért olyan népszerű az Alkonyat sorozat?
Dr. Szalai András
45 TANÚSÁGTÉTEL – Egy simogatás
Decherthé Ferenczy Erzsébet
46 APOLÓGIA – Élménykeresztyénség | Dr. Garádi Péter
48 VILÁGEGYHÁZ – Dél-amerikai, argentinai utunk áldásai,
tanulságai | D. Szabó Dániel
50 KITEKINTÉS | Gémes István
52 EVANGÉLIKUSOK SZÓRVÁNYBAN – Hírek a szórványban élő
evangélikusokról
54 ÉNEKEM AZ ÚR – Törekedj a békességre! | Bence Imre
54 Elvilágiasodott keresztyénség | Carl Eichhorn
55 KÜLMISSZIÓ – Az Evangélikus Külmisziói Egyesület hírei
55 ÉNEKEM AZ ÚR – Introitus | Győri János Sámuel
56 DERŰ, KONFERENCIA
57 KIADVÁNYOK
58 BESZÉLŐ KÉPEK
60 Ki van jelölve helyed... | Bódás János

A Híd magazin korábban megjelent számai megrendelhetők példányonként 300 Ft-ért, a következő fókusz témákban:

humor	család	szépség
állatok	félelem	irgalom
szenvedés	Biblia	idő
nő	halál	háború
férfi	misszió	gyógyulás
szenvedély	házasság	befogadás
stressz	közélet	Luther Márton
újrakezdés	idősek	születés
szerelm	Szentlélek	harag
zene	korszellem	csoda
pénz	szabadság	kísértés
világvége	bűn	nemzet
ifjúság	válság	reformáció ma
televízió	zsizóság	könny
megbocsátás	remény	megtérés
szexualitás	Isten	apák
gyermek	test	játék
Jézus Krisztus	megváltás	életközepi válság
kételkedés	tűrelem	poszttraumás stressz szindróma
ezotéria	kegyességi irányzatok	nevelés

Megrendelhető a kiadónál:
e-mail: evmis@lutheran.hu | telefon: 06 1 400 3057

Impresszum

híd

Evangelikus missziói magazin
2019. I. szám
Megjelenik negyedévente

HU ISSN 1787-5749

Kiadó és szerkesztőség:
Evangelikus Missziói Központ –
Magyar Evangelikus Rádiómisszió
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
tel./fax: 06 1 400 3057
e-mail: evmis@lutheran.hu
<http://misszio.lutheran.hu>
számilaszám: 11716008-20157087

Felelős szerkesztő:
Szeverényi János
tel.: 06 20 824 5463
e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu
www.szeverenijanos.hu

Munkatársak:
Balog Eszter, Erdész né Kárpáti Judit,
Kis Ferenc Balázs,
Stifner-Köháti Dorottya,
Szeverényi Jánosné, ifj. Zászkaliczky Pál

Olvasószerkesztők:
Diószegi Rita, Miklósné Székács Judit

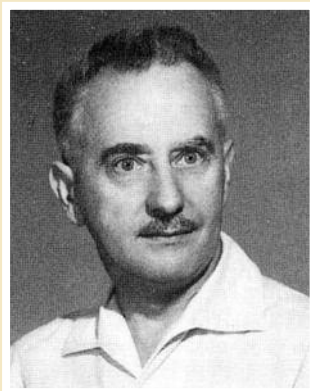
Layout, grafikai tervezés, tördelés:
Perl Creative
Perl Andrea, Perl János
www.perlcreative.com

Nyomdai kivitelezés:
Pauker Nyomdaiipari Kft.
www.pauker.hu

Egy szám ára: 600 Ft
Előfizetési díj egy évre: 2400 Ft
Megrendelhető a kiadónál.
Az Evangelikus Élet hetilapban elhelyezett
példányok ingyenesek.

Adományokat kérünk és elfogadunk.

magyar
nyomdai termék
VYODRA - IS PARTNERIEN SZERZÉS

Különleges, elvarázsolt világban éreztem magam *Sztaniszláv Dániel* műköszőrús mester műhelyében. Gyerekként többször vittem hozzá kést, ollót élesíteni.

Házának utca felőli ablakában fényreklám villogott. Műhelye csodavilág: köszőrűkövek, műszerek, vezetékek, világítótestek, fényképezőgépek, saját készítésű vetítógép, házi telefon, magnó, rádió, a kések éléről készített nagyított fényképek, évtizedek óta használt, fényesre kopott aprófiókos szekrények. A pult mögött a kedves, készséges mester, aki mesélt fizikáról, kémiáról, csillagásatról, fényképezésről, történelemlről, hitről. Mikrofilmkönyvtárat készített. Több száz könyvet, szakmai cikket őrzött ilyen formában. A mikrofilmek felvételére, kidolgozására, nappali fényben való olvasására saját fejlesztésű készülékek szolgáltak. Több nyelven olvasott.

Érdekesen beszélt a köszörülésről, amit nyugat-európai műhelyekben tanult. Már édesapja is a vízthűtéses nedves csiszoláson alapuló technikát alkalmazta. Minden fajta késnek más-más csiszolókorongja volt. Egy élezés több munkafázisból állt. Az elszármazott békécsabaiak még Amerikából is elhozták hozzá késeiket élesíteni. Úgy gondoltam én is, hogy ő lehet a legjobb mester a világon, és még most is bizalomtalanul adom át a nagyáruházi gyorsélezőknek a késeket...

Sztaniszláv Dánielnek hivatása volt, pedig csak négy polgári osztályt végzett. Hároméves volt, amikor édesanyja meghalt, apját behívták katonának. Már ötven felé járt, amikor gyermekei rábeszélték a mestervizsga letételére. Igazi hivatása nem a műköszőrús mester-ség volt, hanem az emberség, a jóra, a profizmusra való törekvés.

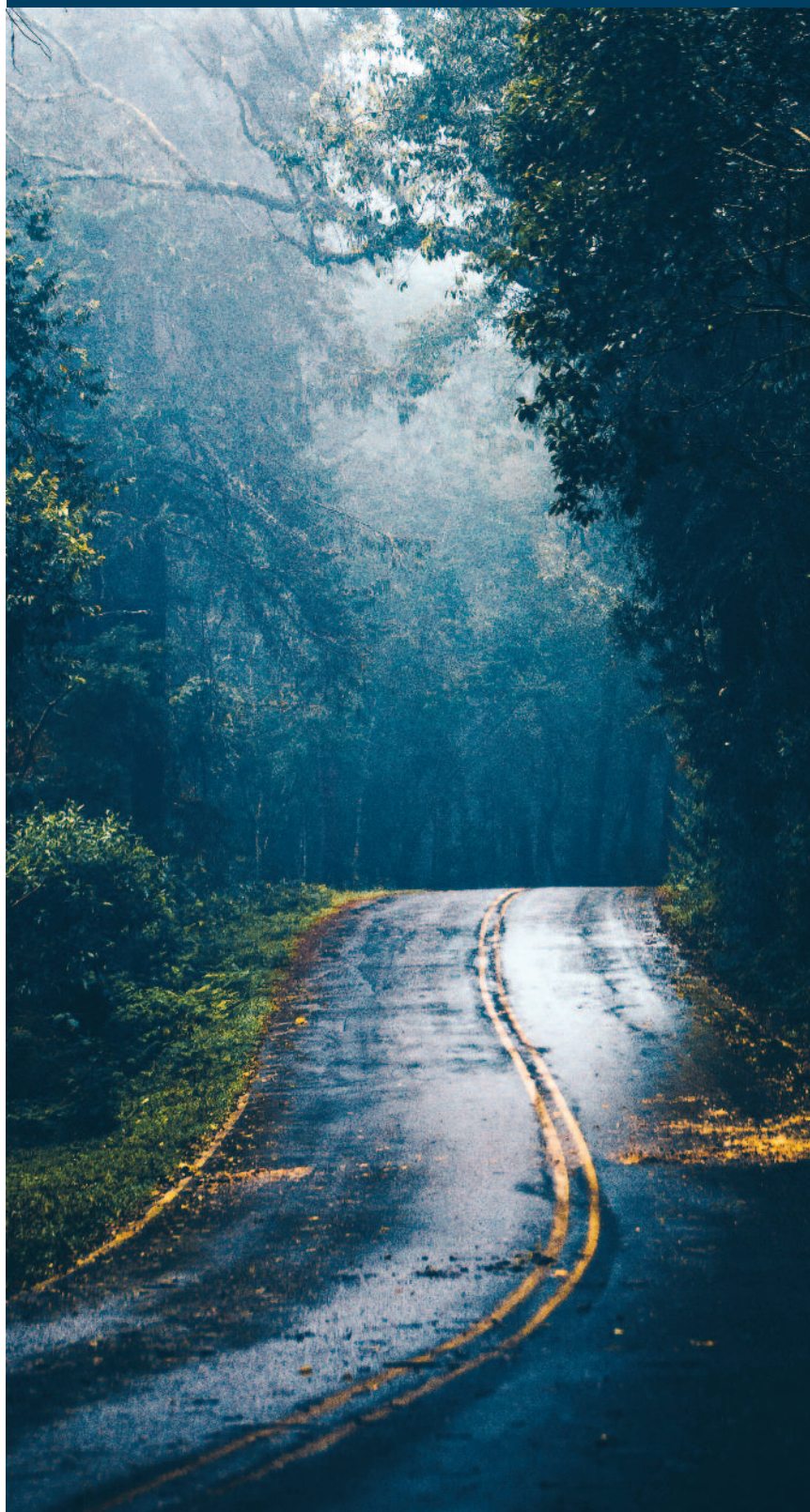
Erre kap elhívást minden ember. A szakma, a végzettség ehhez legfeljebb eszköz lehet.

SZEVERÉNYI JÁNOS

Kitekintés

Összeállította: Balog Eszter

„Utaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem! Vezess hűségesen, és taníts engem, mert te vagy szabadító Istenem.”
(Zsolt 25,4–5)

Az élet útja kétes és nehéz.
Vezessen rajt' egy láthatatlan kéz.
Azért, ha lépsz, fontold meg léptedet,
Mert visszalépni nem mindig lehet.

„Minden útját helyesnek tartja az ember, de az Úr megvizsgálja a lelkeket. Bíz az Úrra dolgadoat, akkor teljesülnek szándékaid.”
(Péld 16,2–3)

ARRÓL, HOGY MINDIG ÚTKÖZBEN ÉLSZ

Azt hiszed, házat építettél, s pályád büszke ormairól elégedetten szemlélheted a világot? Nem tudod, hogy örökké vándor maradsz, s minden, amit csinálsz, az úton haladó vándor mozdulata? Örökké városok, célok, életkorok és változások között haladsz, s ha megpihensz, nem pihensz biztosabban, s nem tartósabban, mint a vándor, aki megtötyted az útszéli almafa árnyékában egy félórára útközben. Tudjad ezt, mikor terveket szövögetsz. Utad értelme nem a cél, hanem a vándorlás. Nem helyzetekben élsz, hanem útközben.

Márai Sándor

„Boldog az az ember, akinek te vagy ereje, aki a te utaidra gondol.”
(Zsolt 84,6)

„Boldogságunk vagy boldogtalanságunk sokkal inkább függ attól, hogy mi van bennünk, mint attól, hogy mi van körülöttünk.”
Kosztolányi Dezső

„Hálás vagyok mindazoknak, akik nemet mondtak. Miattuk csináltam meg én magam.”
Wayne W. Dyer

A SZÍV ÉS A NYELV

Sok-sok évvel ezelőtt élt egyszer egy király, aki gyakran elgondolkodott az élet értelméről. Különösen is foglalkoztatta a jó és a rossz jelenléte a világban. Egy reggel magához hívatta a szolgáját, és ezt mondta neki:

– Itt egy arannyal és díszekkel gazdagon díszített könyv, amelybe a gondolataimat írom. Rajzold bele nekem azt a dolgot, ami a legjobb és legértékesebb, és azt, ami a legszebb! Most menj el, és gondolkodj!

Egy idő után megjelent a szolga, kérte a díszes könyvet, majd rajzolni kezdett.

A király kíváncsian nézte, ahogy a szolga egy szívet és egy nyelvet rajzolt a könyvébe. Kis idő után így szólt a szolgájához:

– A következő oldalra most az kerüljön, ami a legcsúnyább és a legrosszabb! Most menj el, és gondolkodj.

A szolga kis idő után visszajött, kérte a drágakövekkel borított könyvet, és ismét egy szívet és egy nyelvet rajzolt bele a király könyvébe.

A király kérdően nézett a szolgájára:

– Hogy lehet az, hogy mindkét esetben ugyanazt rajzoltad?

A szolga így felelt:

– Ha nyitott szívvel élünk, és a szánk az igazságot szólja, akkor a szívünk és a nyelvünk a legjobb, a legértékesebb és a legszebb dolgok az életünkben. Aki így él, annak boldogságban lesz része. De ha szívtelenül élünk, és a szánk hazudik, és a nyelvünk a másikat bántja vagy megszorítja, akkor a legcsúnyábbban élünk, és a legrosszabbat tesszük. Az ilyen embert maga a boldogság is elkerüli.

A HÁROM FA LEGENDÁJA

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hegycsúcs, ahol három kis fácska állt, és arról álmodozott, mi lesz majd belőle, ha megnő.

Az első fácska vágyakozva nézett fel a csillagokra, amelyek úgy szikráztak fölötte, akár a gyémánt. „Szeretnék kincsesláda lenni! – kiáltott fel. – Beborítva arannyal és telve gyönyörű drágakövekkel. Én leszek a legcsodálatosabb kincsesláda az egész világon!”

A második tekintetével követte a kis patakot, amely szokott útján csörgedezett a tenger felé. „Jó volna büszke hajónak lenni – sóhajtott –, átszelni a viharos tengert, hatalmas királyokat vinni egyik parttól a másikig! Belőlem lesz a legerősebb tengerjáró az óceánokon!”

A harmadik kicsi fa lenézett a völgybe. Férfiak és nők sietősen tették a dolgukat a forgalmas kisvárosban. „Én egyáltalán nem akarok elmozdulni erről a helyről – mondta. – Szeretnék olyan magasra nőni, hogy amikor az emberek megállnak, hogy megnézzenek, felemeljék tekintetüket az ég felé, és Istenre gondoljanak. Én leszek a legmagasabb fa a földön!”

Múltak az évek. Eső jött, és sütött a nap, s a három kis fa nagyra és magasra nőtt.

Egy szép napon három favágó ballagott fel a hegyoldalon. Egyikőjük megpillantotta az első fát, és azt mondta: „Csodálatos ez a fa! Éppen erre van szükségem.” És a fa eldőlt a fényesen csillogó fejsze csapásai alatt. „Most lesz belőlem az a szép kincsesláda – gondolta a fa –, csodás kincseket kapok majd.”

A másik favágó a második fát szemelte ki. „Ez a fa erős. Pontosan ilyen kell nekem.” És eldőlt a második fa is a fejsze ütéseire. „Végre átszelem a tengert! – gondolta. – Büszke hajó leszek, királyoknak való!”

A harmadik fa úgy érezte, hogy egy pillanatra a szíve is megáll, amikor az utolsó favágó ránézett. Ott állt egyenesen és magasán, büszkén mutatva az égre. De a favágó nem nézett fel oda. „Nekem bármelyik fa megteszi” – mormogta.

Az első fa egy asztalhoz került. De az öreg asztalos nem gondolt kincsesládára. Gyakorlott kezei alól egy jászol került ki. A szép fa nem gyémánttal és drágakövekkel lett tele, hanem fűrészporral és szénával az éhes állatok számára.

A második fa mosolygott, amikor a favágó elvitte a hajóépítőhöz. De nem valami nagy és erős tengerjáró hajó készült

belőle, hanem a fűrészelés és kalapácsolás után egy egyszerű halászbárka állt a víz partján. Mivel túl kicsi és gyenge volt ahhoz, hogy tengerre szálljanak vele, ezért egy tavon hajóztak rajta egyik parttól a másikig. Mindennap átható halbűz töltötte be, amely lassan beivódott a hajó deszkáiba, gerendáiba.

A harmadik nagyon meglepődött, amikor a favágó gerendákra hasította, és otthagya egy farakásban. „Soha nem akartam mást, csak állni a hegytetőn, és Isten felé mutatni.”

Sok-sok nap telt el, és sok-sok éjszaka. A három fa már majdnem elfelejtette egykori álmát.

De egy éjjel egy fénylő csillag gyúlt ki éppen a fölött az istálló fölött, amelyikben a jászol állt. Vándorok érkeztek, és egy fiatal nő fektette gyermekét a jászol puha szalmájára. „Bárcsak jobb helyet készíthetnék neki!” – sóhajtott fel a férfi, aki mellette volt. Az anya megszorította a kezét, és mosolygott. A csillag rásütött a fényes és erős fára. „Ez a jászol a legjobb hely neki” – mondta az asszony. És az első fa rájött, hogy most nála van a világ legnagyobb kincse.

Évek múltán egy este fáradt utasok szálltak fel a halászhajóra. Egyikük azonnal elaludt, ahogy a hajó kifutott a tóra. Éjjel hirtelen feltámadt a szél, és a víz fölötte hatalmas vihar kerekedett. A hajó hánykódott az óriási hullámok tetején. Tudta, hogy nem elég erős ahhoz, hogy az utasokat ilyen nagy szélben és esőben épségben a partra vigye. Ekkor felébredt a fáradt vándor. Felállt, kinyújtotta karját, és annyit mondott: „Csend!” – és a vihar elült. Olyan gyorsan, mint ahogy kezdődött. A második fa tudta, hogy a leghatalmasabb király volt ott azon az éjszakán.

Egy péntek reggel előhúzták az utolsó fából készült gerendákat is a rég elfelejtett rakásból. Összeácsolták, majd egy tomboló és gúnyolódó tömegben hurcolták keresztül. Megborzongott, amikor néhány katona egy ember kezeit szögezte gerendáihoz. Rútnak és kegyetlennek érezte magát. De vasárnap reggel, amikor a nap sugaraival fellármázta a levegőt, és a földről az öröm áradt, tudta a harmadik fa, hogy Isten szeretete mindent megváltoztatott.

Ez tette gyönyörűvé az első fát. Ettől lett erős a második. És ha valaki valamikor a harmadik fára gondolt, annak Istenre kellett gondolnia.
Norvég mese

Nagypénteken, zuhogó esőben

„Akkor ezt mondta Mózes Izráel fiainak: Nézzétek! Az Úr név szerint elhívta Becalélt, Húr fiának, Úrínak a fiát Júda törzséből. Betöltötte őt isteni lélekkel, bölcsességgel, értelemmel és képességgel mindenféle munkára, hogy terveket készítsen az arany, az ezüst és a réz feldolgozására, kövek vésésére és berakására, fafaragásra és mindenféle

tervezőmunka elvégzésére. Azzal a képességgel is felruházta, hogy tanítson a Dán törzséből való Oholiábbal, Ahiszámák fiával együtt. Nagy hozzáértéssel ajándékozta meg őket, hogy el tudjanak készíteni mindenféle fa- és fémmunkát, művészi szövést és hímzést kék és piros bíborból, karmazsin fonálból és lenfonálból, meg a takács-

munkát: hogy elvégezzenek mindenféle munkát, és elkészítsék hozzájuk a terveket.” (2Móz 35,30–35)

„A szín erő, és az erő élet.” Ez *Emil Nolde*, a példaként szereplő önarckép festőjének művészi hitvallása.

Pár héttel azelőtt, hogy nekikezdektem képet keresni a hivatás témájához, az egyik jegyzet- és vázlatfüzetem véletlenül a kezembe került. Az első bejegyzés egy esős délelőtti történéseit rögzíti. Egy egészen különleges esetet: „Nagypéntek. Zuhog az eső, szinte tél van. Az alkotói folyamatomban már egy hete hullámvasúton ülök, és ennek folyományaként felmerül bennem a »Ki vagyok én?« időről időre aktuális kérdése is. Megyek a munkába, mellettem az emberek esernyőik alá bújnak, sáljukba, kabátnyakukba burkolóznak. Kivételesen nálam is van ernyő. Ez szabadságot ad az önfeledt nézelődésre. Észreveszem magamon, hogy gyönyörködöm a szembejövőkhben. Eléggé szürreális élmény, szinte módosult tudatállapot a semmiből. Szélesen mosolygok, azon még inkább, hogy mennyire abszurd is ez. Közben egy kérdés jelenik meg bennem. »Ugye, milyen gyönyörűek?« Tudom, hogy ezt Jézus kérdezi. Persze tudja, hogy én is éppen ezt gondolom. Majd folytatja valamivel, ami annyira tetszik, hogy szinte el sem hiszem, hogy az enyém. »Gyönyörködésre teremtettelek, és arra, hogy ezt velem együtt tedd!«”

Nolde önarcképe csakúgy, mint az idézett élményem, arra mutat rá, hogy mennyire fontos az, hogy először magunk töltekezzünk be a színnel, Isten teremtésével. Csak ezután tudjuk a ránk bízott feladatot elkezdni. Közvetíteni az átélt, magunkon átszűrte élményt, kiki a maga elhívása, tehetsége szerint.

DELI ESZTER KINGA

Döntési magasság

A döntési magasság a repülésben használatos fogalom. Azt a pontot és pillanatot jelöli – tehát térben és időben egyaránt –, amikor a pilóta nem halogathatja tovább, választania kell, hogy le vagy föl. Vagyis, ha rizikós a leszállás, ez az utolsó lehetőség, hogy eldöntse: az ereszkedést megszakítva ismét felhúzza a repülőt – ahogy szaknyelven mondják: átstartol –, avagy folytatja a megkezdett manővert, és leteszi a gépet.

Úgy gondolom, nemcsak a pilótáknak kell fontos, egyértelmű választ hozniuk a döntéseket hozniuk, hanem mindenki életében eljön az az idő, amikor döntési magasságba, döntési helyzetbe kerül, vagyis szembe kell néznie a „hogyan?” és a „merre tovább?” kérdésekkel. **Kit egy felismerés, kit egy jó példa, kit egy aha-élmény, mást esetleg egy olvasmány vagy beszélgetés visz oda, hogy szakmát, netán hivatást válasszon.** A kérdés azonban az, hogy ki milyen példát, esetleg példaképeket lát maga körül, milyen municiót tud begyűjteni a döntéshez, választáshoz. A becsületesen végzett munkából, jó mesterségből tisztességgel meg lehet élni, míg a hivatásának élő ember sokszor nem kap méltó elismerést. Hivatássá válik a munka, ha az ember már olyankor is végzi, amikor nem – vagy nem illő mértékben – kap érte ellenszolgáltatást.

Nekem egy felettébb mozgalmas időszakban nyílt ki az az ablak ifjúkoromban, amelyen át megpillanthattam egy számomra lehetséges utat.

Egy egészen különleges társaság gyűlt össze fiatal geológus technikusokból

a nemzetközileg is ismert, elismert kutatóintézetben. Tele voltunk tettvággyal, energiával, ambícióval, de zabolátlanok, fegyelmezetlenek és öntörvényűek voltunk, ám mindezek felett örökké és féktelenül vidámak. Mindent tudni akartunk, mindent meg akartunk csinálni, és nem volt teremtett lény, aki megállíthatott volna, ha egy olyan feladat, lehetőség adódott, amely felkeltette az érdeklődésünket. Olyankor megszűnt a józan gondolkodás, a kötelező óvatosság, háttérbe szorultak a tanultak: nekünk menni, látni, csinálni, kutatni kellett. Ma úgy fogalmaznám meg: amolyan hivatásféleként éltük meg a munkánkat.

S szerencsére ott álltak mellettünk – egy-egy zajosabb ügynél pedig olykor arra is szükség volt, hogy mögénk álljanak –, terelgették gondolatainkat, segítették szárnybontogatásunkat az idősebb kollégák, szakmájuk, szakmánk apostolai. Neves, több egyetemen tanító, esetleg díszdoktorátust nyert kutatók, nemzetközileg elismert szakemberek, világot járt expedícióvezetők – sokszor társadalmilag és anyagilag egyáltalán nem megbecsült – képviselői. Szavaikból határozottság, bölcsesség, ugyanakkor szelidség, szerénység, emberség, megértés és szeretet áradt. Talán arra emlékeztettük őket, hogy valamikor ők is így kezdték a pályájukat?

Sajnos ma már nincsenek közöttünk, de az emléküket, példájukat nem fakult meg.

Nincs olyan szakmai találkozó, nosztalgizáló összejövétel, beszélgetés, ahol ne említenénk fel ezeknek a kiváló férfiaknak, tisztességes embereknek a nevét

és szavait, ne idéznénk meg személyiségüket, mondásait, humorukat, hogy a tankönyvekről vagy a szakkönyvek irodalomjegyzékéről már ne is beszéljünk.

Megannyi remek elme, tiszta emberség, kemény jellem.

Hitéletükről, felekezethez való tartozásukról (vagy nem tartozásukról) sajnos nem sokat tudok. Azt rebesgették, hogy szinte kivétel nélkül gyakorló keresztyén emberek voltak, de abban az időben – ne felejtjük el, a '70-es évek közepén járunk – erről „nem volt illendő” beszélni. Annál is inkább, mert az osztály rettegett párttitkára (és egyben osztályvezetője) minden bizonnyal megtorolt volna egy ilyen „osztályidegen provokációt, a lázadó klerikális reakció felbukkanását”. Igaz, ő később – mondják – megtért, és idős emberként azóta mint buzgó keresztyén morzsolja napjait. De ez már egy másik – talán szintén életút-meghatározó – történet...

Az egykor tetterre kész ifjakban azóta alábbhagyott a tűz. Változatos utakat járunk be, nem mindig megfogadva a jó tanácsokat, de tudom, hogy mestereink példája sokunknak el nem múló emlék, követendő cél, világító fáklya maradt.

Arra emlékeztettük őket, hogy valamikor ők is így kezdték a pályájukat?

GYARMATI GÁBOR

Ofő lettem

A mikor eldől a tanárnőről májusban, hogy jövőre ötödikes osztályfőnök lesz, akkor először izgulni kezd, de nagyon: ajjaj, ez nem lesz könnyű! Azokkal a tíz-tizenegy éves kislányokkal és nagylányokkal még elleszek valahogy, sőt, jó is lesz végigkísérni őket. No de a szülők? Mit kezdek én hatvan vagy még több felnőtt emberrel? Hiszen mindnek az az egy szem sajátja a legfontosabb! Mind hatalmas reményeket fűz hozzám! Vagy éppen hogy már egyáltalán nem. Mind szeretne pontosan tudni ezt-azt már előre. Hogy mikor van az ebédbefizetés, van-e gyógytestnevelés, hány éjszakás lesz az osztálykirándulás majd a tanév végén, hozzanak-e papír zsebkendőt, és ha igen, akkor hányas csomagot?

Hát igen, a papírzsebkendő-csomag, ami majd nagyon fontos eleme lesz az osztályfőnöki ténykedésemnek, ezt most még nem is sejtem – sem a szülők, sem én! Még nem sejtem, hogy a közös munkánk milyen nagy része áll majd olyan hétköznapi részletekből, mint hogy milyen logisztika szerint lesz majd mindig papírzsepi, mi az ideális mennyiség, azt hova helyezzük el a tanteremben, és mi mindenre nem illik majd használni azt a rendkívül csábító mennyiséget, ami hétfőn mindig rendelkezésre áll. Ez egy szép hosszú, gyakran rögös út a maga buktatóival, és most még nem sejtem,

hogy majd mekkora sikerélmény lesz hatodik végén, hogy már Zétény is megtanult ellenállni a csábításnak!

(„Tanárnő, filctollal kipróbálha-

tok rajzolni rá?” „Tanárnő, a cipőmet kitömhetem vele? Nagyon elázott!” „Tanárnő, muszáj volt kivenni egy adagot, mert billegett a padom, azzal támasztottam ki, mást nem találtam.” „Tanárnő, ez nem ér, a Máté négy hete náthás, hozzon saját adagot!” „Tanárnő, ez nem ér, a nagyok idejárnak a termünkbe orrot fújni!” – Mire végre felállítjuk közösen az összes papírzsepi-osztályszabályt, már ki is nőnek belőle, és más kihívások lépnek a papírzsebkendő helyébe.)

De most még május van, még elveszek a sok ismeretlen felnőtt arc között, és még sehogy sem tudom elképzelni, hogy ez a teljes tanteremnyi anya, apa, férj, feleség, nagymama vagy esetleg nagypapa (ritkább műfaj) – akikről most még csak azt látom, hogy ez így nagyon furcsa, hogy a padokban felnöttek ülnek, és nyilvánvalóan nem erre van kitalálva a berendezés – majd mind szétválnak különálló személyekké, családokká, történetekké, sorsokká, beszélgetésekké, közös morfondírozásokká. És az én harminc kis ötödikesem majd egy idő után kezd gyanút fogni, hogy az ő tanárnőjük a szüleikkel is barátkozni próbál, sőt, úgy tűnik, egész jóban van velük. Pont azokkal a szülőkkel, akikkel az a hatodikosba forduló kiskamasz éppen nagyon hadakozik, akikből éppen nagyon elege van, akik állandóan azzal jönnek, hogy mit ne csináljon, meg mit igen, meg most már elégük van ebből, meg most már nagyon unják azt. „És ez most komoly, tanárnő, hogy azt mondta az anyukámnak, hogy ne engedjen annyit számítógépezni? De hát miééééért?”

Most még május van, és még izgulok. De ahogy telnek a hetek, és közeledik a szeptember, egész reménykedős lesz a hangulatom. Mégiscsak az iskolánkra bízták azokat a gyerekeket! Az iskola meg rám. Hát akkor hozzuk ki belőle a legtöbbet – ötödikestől, szülőstől, nagymamástul.

ITTÉZ SZILVIA

Mit írjunk a ballagási emléklapra?

Nagy a család – több gyerek, sok unokaöcs és unokahúg, akik egymás után végezték a gimnáziumot. Befejeződik ilyenkor egy életszakasz, a gyermekkor. Az érettségi előszobájába, a nagybetűs élet kapujába kerülnek. Egy könyv becsukódik, kinyílik egy új, de abba még nem látni bele.

Tudunk-e életre szólót mondani, útbaigazító üzenetet adni egy ilyen felnőtt élet előtt álló fiatalnak?

Jót kívánnánk neki, anélkül, hogy befolyásolni szeretnénk – talán inkább csak megerősíteni, biztatni, tapasztalattal szólni hozzá, segíteni eligazodni; de honnan tudhatjuk, mi az ő útja? És mi jót kívánhatnánk neki?

Van útja egyáltalán az embernek? Van pályája? Érez hivatást, elhivatást valami iránt? Ezt ma sokan tagadják, legalábbis kétségbe vonják, vagy el sem jutnak e kérdés megfogalmazásáig.

Élünk, az elérhető szinten kielégítjük szociális igényeinket és vágyainkat, javakat és élményeket gyűjtünk, gyűjtögetünk. Olyan állást keresünk, ahol lehetőleg kevés munkáért magas fizetéshez juthatunk; vagy ahol hatalmat szerezhethetünk, esetleg az érdeklődés fénykörébe kerülhetünk. Ennyi.

Valóban csak ennyi lenne?

Nem gondolom. Úgy látom, hogy a pályájára lelő, a hivatását megtaláló ember tud egyetemes értéket felhozni, ő képes nagy dolgokra. Vagyis, hogy a mindennapi megélhetésen túl gazdagítja önmagát és a körülötte lévöket. Ez emeli ki az embert az állatvilágból, környezetéből, hogy kultúrát képes alkotni és éltetni. Hogy tudásához, legyen bár betonozó munkás, varrónő vagy tanár, kutatóorvos, a megtanultakon kívül saját tehetségét, buzgalmát, tapasztalatát és szeretetét is hozzáteszi. Örömet lelve a munkájában, egyre jobbra, többé fejlődve.

Napoleon – aki az érettségi vizsga intézményét is bevezette – mondta: minden kadét zsebében hordja a marsallbotot, vagyis a siker, az előrejutás kulcsát. De leginkább az fog előrejutni, akinek lelkében él a vonzalom, a hívás egy tevékenység, egy életpálya iránt. Ha ez megvan, ha bele van kódolva szívünkbe, tudatunkba, ne veszítsük el, és kiteljesíthetjük magunkat, flow-élményben lehet részünk, sőt képességeink, tehetségünk előbbre mozdíthatja a világot, ha csak jöttányit is. És akkor elmondható, hogy volt miért megszületnünk.

A Bibliában is olvashatunk egy különös „marsallbotról”, amellyel a legjobbat, az üdvösséget is elérheti az ember. Ez az isteni elhívás, a Szentlélek záloga, vagyis foglalkója, amely minden ember szívébe van rejtve (2Kor 1,22). Ezt az elhívást, hivatást se hagyjuk életünkben válasz nélkül!

SZÁK KOCSIS PÁL

Körkérdés

Hogyan találtam meg hivatásom?

Hiszem, hogy mindig úgy történik, hogy Isten talál ránk, meghozza először ajándékkal. Velem is így történt. Tőle kaptam ajándékba szüleim szeretetét, nevelését, az ajkai gyülekezet istentiszteleteit, ahová nagymamám vitt el, Győr Sándor igehirdetéseit és hittanóráit, a gyenesi táborokat, a soproni Líceumban megélt közösséget, Alpár Geyza bácsi bölcs tanításait, Lampérth Gyula elkötelezettségét az evangélikus egyház iránt, a beszélgetéseket a Sopronban hospitáló teológushallgatókkal, a teológiai tanárok bizonyágtételét. Nem jelentett mindez teljesen egyenes utat onnantól kezdve, hogy nagymamám gyerekkoromban elkezdte mondogatni: „E fiúból pap lesz, akárki meglássa!” Kérdés volt számomra, mivel tudok többet segíteni más embereken. Arra jutottam, hogy ugyanazzal, amit én ezekben az ajándékokban kaphattam: Isten jelenlétének, a megváltásról szóló örömhírének

közvetítésével. Hiszem, hogy mindenki különleges hivatást kap Istentől, és hálás vagyok azért, amit nekem szánt.

Tóth Károly

evangélikus lelkész

Meghatározó volt a családi indíttatás. Szinte beleszülettem, belenőttem a „gömörözésbe”, a Felvidék magyar emlékeinek, történetének gyűjtésébe. Édesapám gömöri, felvidéki származású. Gyerekkoromban, az 1970-es években a nagyrészt Szlovákiához tartozó Gömör megye déli, magyarlakta részét először kirándulásokon, majd egyre rendszeresebb helytörténeti gyűjtőutakon jártuk be. A gömöri magyarok mindig szívesen fogadtak, mesélték családi történeteiket. Így aztán megismertem, hogy a történelemnek van egy alsó nézete, ahogy az egyszerű emberek azt megélik, és ez nem mindig egyezik a „hivatalos és nagy” történelemmel. Azt is megismertem, hogy egy elszakított területen, idegen országban magyarnak maradni sors és vállalás.

Egyetemista koromban sokat foglalkoztam a határon túli, nemzetiségi kérdéssel, annak történeti, irodalmi hátterével. Az egyetem elvégzése után, a rendszerváltás sodrában, 1989-ben alapítottuk meg a (cseh)szlovákiai

magyarokkal foglalkozó Rákóczi Szövetséget, amelynek három éven keresztül voltam szervezőtitkára. A Rákóczi Szövetség azóta a határon túli magyarság támogatásában legaktívabb civil szervezetté nőtte ki magát.

Az evangélikus levéltárban 1996-tól dolgozom, ahol az evangélikus egyháztörténetben kiemelkedő szerepet játszó Felvidékre vonatkozóan sok adatot, latin, német, szlovák és magyar nyelvű dokumentumot őrzünk.

Tíz éve intenzíven foglalkozom a Szepesség Trianon óta háttérbe szorított, jórészt feledésbe merült német és magyar múltjával is.

A helytörténet, a családi történet ápolása, megismerése sok szálon függ össze az egyháztörténettel, és végső soron a nemzeti történelemmel is. A történelmi, egyházi, nemzeti identitás ápolása pedig nem öncél, hiszen az ősök emléke tartást ad, erősíti az összetartozás érzését. Az ősök emléke megszentel, a hagyomány megőrzi a mai forrongó, kavargó, zavaros időkben.

Czenthe Miklós

történész, az Evangélikus Országos Levéltár vezetője

Belgyógyász, háziorvos és üzemorvos vagyok Budapest 19. kerületében, Kispesten. Nagyon szeretem a munkámat, nem tudom elképzelni, hogy mást csináljak. Az egészségügyi munka szépségére legelőször édesanyám hívta fel a figyelmemet, aki ápolónő volt, és még a Bethesda Gyermekkorházban szerezte a képesítését mint diakonissza. Tízéves voltam, amikor édesapám súlyos beteg lett, és hamarosan meghalt. Az ő sorsán keresztül már korán betekintést nyertem az orvosi munka sokszor fájdalmas szépségébe. Elhatároztam, hogy orvos leszek, édesanyám biztatott és támogatott ebben. Amikor felvételizni indultam, édesanyám megkérdezte, hogy mit fogok mondani, ha a bizottság megkérdezi, hogy járok-e templomba. Rávágtam, hogy majd letagadom. Édesanyám Jézus szavait idézte: „Aki engem megtagad az emberek előtt, azt én is megtagadom az én menyenyei Atyám előtt.” Elszégyelltem magam, és elhatároztam, hogy ha kérdezik, megvallom a hitemet. Megkérdezték... Nagy levegőt vettem, hogy válaszoljak, de erre már nem került sor. A bizottság egy másik tagja rátette a kérdező karjára a kezét, és azt mondta: „Hagyjuk a kislányt, már biztos nagyon elfáradt.” Isten kegyelméből felvételt nyertem.

Dr. Csáky Tünde

orvos

Azt hiszem, jól értem, sőt talán meg is értem, mit is jelent, amit a Mester tanítványainak, barátainak mondott. „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjeteek és gyümölcsöt teremjeteek...” (Jn 15,16) Ezért a körkérdésre legszívesebben csak egyetlen rövid mondatdal választolnék: Nem én találtam meg, hanem ő talált meg engem. De azért egy-két mondatot mégis le kell írnom.

A nagy igazságokat és igazán fontos események jelentőségét valójában csak utólag, visszatekintve (biblikusan: hátulról) értheti meg igazán az ember. S néha ilyenkor az is kiderül, hogy amit mi olyan girbegurbának éreztünk, gondoltunk, azt a Gazda keze nagyon is célratorően írta. A lelkészcsalád, amelybe beleszülettem, s amelyben, édesapánk korai halála miatt, „gyakorló papgyerek” már nem lehettem; a kamaszkor tétova ötleteiből hirtelen, egyértelműen kiségitő bizonyosság; a teológiai tanulmányok utáni kényszerpályára kerülés idején életmentőnek megtapasztalt konfirmációi ígém (Fil 4,13: „Mindenne van erőm Krisztusban...”) az ő hatalmas, irgalmas kezének nyomai életemben. Aztán 1970. szeptember 20-án, édesapánk egykori templomában ordinációm ünnepe, amikor „megérkeztem”. Pontosabban: elkezdhettem, amire rendelt a Mester. De ez innen – ahogy mondani szokták – már egy másik történet.

Ittész János

ny. evangélikus püspök

Utólag látom csak igazán, milyen sokféle módon terelgetett Isten a lelkési pálya felé. Először is az édesapámon keresztül szólított meg, aki háziorvosként nemcsak a betegek vérnyomására volt kíváncsi, hanem a lelkiállapotuk is fontos volt számára. Élmény volt látni, ahogy gyakorlatba ülteti mindazt, amiben hisz.

Isten a zenén keresztül is hívogatott. Többször részt vettem a fóti kántorképző intézet tanfolyamain. Később *Teleki Miklós* orgonaművésznél tanulhattam. Hálás vagyok neki, amiért felkészített a kántori szolgálatra.

Az érettségi évében sokat küszködtem azzal, hogy milyen úton induljak tovább. A zenei pálya is szóba jött, vonzott a pszichológia is. Nagy hatással volt rám az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyílt napja is, azonban nem éreztem elhívást a lelkési pályára. Végül a kántor szakra adtam be a jelentkezésem, de néhány hónap után azt kezdtem érezni, hogy mégsem vagyok a helyemen. Több napon keresztül vívódtam, míg végül el mertem engedni minden aggodalmam. Imádkozni kezdtem azért, hogy Isten megmutassa, merre induljak tovább. Ő pedig megszólalt a csendben. Arra indított, hogy kezdjem el a lelkész szakot is. Egy olyan hivatással ajándékozott meg, amely egyszerre foglalja magában a teológiát, a pszichológiát és a zenét. Nem kell többé választanom közülük. Mind-egyikkel szolgálhatom őt, és így teljes lehet az életem.

Koch Szilvia

evangélikus lelkész

Először csak azt éreztem meg még általános iskolában, miután felvettek alsós kisdíáként a felsősök irodalmi szakkörébe, hogy figyelmet keltek, ha pódiumra állok. Ez először alaposan meg is ijesztett. Magamat soha nem szerettem mutogatni, ráadásul rettenetes lámpalázam van ma is, ha fellépek! Így nehéz volt megértenem, hogy mit keresek akkor mégis a pódiumon, színpadon. Arra is rájöttem elég hamar, micsoda felelősség, ha az ember mások előtt szerepel, s ha ezt az élményt nem kíséri erős mondandó, akkor tényleg csak magamutogatásá si-lányul, attól pedig irtózom. A következő lépés az a felfedezés volt, hogy ha érvényes mondandóm van, megnyugodom, már nem is én szólok, hanem olyan valaki, akinek sürgős közlendője van embertársai számára. A kimondott szó ereje óriási, végtelen! Mik lehetnek ezek a szavak (lgék)? *Ady* fogalmazta meg számomra hitelesen ezt: „Még az álmokat se hazudni, / Mégis víg hitet adni másnak”. Talán a legnagyobb kegyelem az életemben azt megtapasztalni, megélni napról napra, hogy „hang vagyok az Ő szájában” (*Babits Mihály: Zsoltár gyermekhangra*).

Kubik Anna

színművésznő

Lelkészcshalád harmadik, legkisebb gyermekeként láttam meg a napvilágot, és lelki-szellemi közegben növekedtem: szeretetben, békességben, mindennapi esti házi áhitatok igeolvasásának, éneklésnek és imádságnak, irodalomnak, főként verstanulásnak a légkörében. Szófogadásra, lelkiismeretes tanulásra, munkára, hitre, tisztességre buzdítottak szüleim szavaik és példájuk által.

Élvonalbeli gyermek- és kislányági sporteredményeket is elértem. Sporttanár szerettem volna lenni. Ám amikor az elemi iskola hetedik osztályának elvégzése után a középiskolába felvételiztem, a kommunista párt nyomására, jeles eredményemet meghamisítva mint osztályidegent kizártak az iskolából. Hiába minden kilincselés, sporteredmény, bezárult előttem az ajtó. „Valaki” mégis megnyitott egy másik, életemet meghatározó ajtót: egy jótét lélek besegített a tehergépkocsigyár szakiskolájába, s három év múltán szakmunkásként dolgozhattam a gyárban, és megnyílt előttem az esti gimnáziumban tanulás és az érettségi vizsga lehetősége. Ez idő tájt járt nálunk egyházunk akkori püspöke, *Argay György*, és hívott: jelentkezzem a teológiára, hiszen évek óta nem volt már evangélikus hallgató. Így nyílt meg előttem ennek a lehetőségnek ajtaja, s teljesült édesapám álma, hogy nyomdokába lépjek. Mondhatni, a *Jelenések könyve* 3,8 szerint tapasztaltam meg: „...nyitott ajtót adtam eléd...”

Úgy érzem, hogy az egyház Ura keresett meg és talált rám, elhívott és elküldött, hogy az ő szőlőjében felhasználjon. Tulajdonképpen nem én találtam rá hivatásomra, hanem az talált rám. Ennek igyekeztem eleget tenni igehirdetőként, lelkipázként, vallási nevelőként, esperesként és kerületi belmissziói előadóként s a közéletben rám háruló elvárások terén. Nyugdíjasként időnként szívesen vállalom helyettesítést gyülekezetünkben, és tartok bibliaórát szabadult szenvedélybetegeknek.

Raduch Zsolt

ny. evangélikus lelkész, Brassó

1930-ban születtem. A rossz gazdasági viszonyok, majd a háború ellenére is boldognak mondhatom gyermekkoromat. Szűkebb pátriából, Békéscsabáról 1940-ben Erdélybe, Szászrégenbe kerültem szüleimmel és két fiatalabb testvéremmel. Apám új állása kényelmes életet biztosított a családnak 1944 őszéig. Az ott töltött négy esztendő eszmélődésem ideje, a boldog serdülőkor, de egyúttal a háború közelségét átélő fiatal élettapasztalata is. Akkori életemet három tényező határozta meg – máig hatóan –: az egyházi közösség, a cserkészlet és a leventemozgalom.

1945 szeptemberében visszatelepültünk Békéscsabára. Ott érettségiztem 1949-ben, a korábbi evangélikus, majd államosított gimnáziumban. Időközben szüleink elváltak, és mi hárman, testvérek édesanyánknál maradtunk.

Irányváltást jelentett számomra az 1949-es év. Érettségi után a Szegedi Orvostudományi Egyetemen tanultam tovább. E meg sem kezdett karrieremnek az vetett véget, hogy egy evangelizációs alkalomra kaptam meghívást, hogy – mint korábbi cserkész – segítsek felügyelni kamasz fiúkra. Vállaltam, nem is álmodva arról, hogy az a hét életem döntő fordulatát is jelenti majd. Hazatérve, katolikus anyám egyetértésével és támogatásával jelentkeztem a soproni evangélikus teológiai fakultásra. Máig vallom, hogy a megtérés az, amikor valakinek a szívében Jézus megszületik. Úgy történik ez, mint Urunk inkarnációja: emberen keresztül, Szentlélek által. Döntésemet nem mindenki fogadta örömmel. Családom tagjai, barátaim frappáns véleménye ez volt: Robi megalondult.

A mindinkább doktrináló politikai helyzet új kihívást jelentett az egyház számára is. 1953-ban, a nyári szünidő megkezdése előtt Pálffy Miklós dékán lakására hívatott, és kertelés nélkül közölte, hogy eltanácsol a teológiáról. Jól emlékszem a rövid párbeszédre: „Mi a kifogás ellenem, dékán úr? Erkölcsei, tanulmányi vagy politikai?” „Politikai” – volt a válasz. Ennek háttere, hogy anyám nővére 1927 óta Angliában élt, és a háború után segélycsomagokat küldött. Ezek után azt kértem: „Dékán úr, rúgjanak ki, és erről, kérem, adjon egy írást!” Nem kaptam. Ilyen előzmények után szentelt lelkesszé Bolla Árpáddal együtt Dezséry László püspök 1954 júniusában. A Pest megyei Irsára nevezett ki segédlelkésznek, Válint János esperes mellé. Itt ért a szabadságharc és forradalom. Megválasztottak az Albertirszai Forradalmi Tanács elnökévé, majd Cegléden a járási forradalmi tanács elnöke lettem. Ez a két „hivatal” eredményezte végül azt, hogy elhagytam Magyarországot.

November végén kerültem Angliába az Irsán megismert és eljegyzett Válint Erzsébettel, akivel 1957 januárjában kötöttem házasságot. 1957 elejétől hét éven keresztül csak magyarul szolgáltam. Ez az időszak a menekülttáborok látogatásának és az országos egyháztanácsba való beilleszkedésnek az időszaka volt. A későbbiek életrajzom vonatkozó része így összegzi: „Megszervezte az Angliai Magyar Evangélikus Egyházat, melyet negyven éven keresztül gondozott angol nyelvű szolgálata mellett. 1966-tól huszonhét évig vezette a hazánkba sugárzott magyar nyelvű evangélikus rádióprogram heti műsorait. 1964–1988 között a londoni Cityben működő egyetlen angol nyelvű evangélikus gyülekezet lelkésze, majd 1977-től huszonkét évig az Egyesült Angol Nyelvű Egyház püspöke. Több éven át egy észak-londoni római katolikus lelkészképző szemináriumban előadó. Több társadalmi szervezetben töltött be vezető tisztséget. Az általa 1992-ben szervezett Magyarok Angliai Országos Szövetségének (MAOSZ) elnöke 2007-ig, valamint az Angliai Magyar Tükör, a szövetség évente négyszer megjelenő folyóiratának főszerkesztője. 1989-ben, a társadalmi szervvé alakult Magyarok Világszövetsége nyugati társelnöke, majd az etikai bizottság elnöke.”

Hálás vagyok Urunknak, hogy munkámhoz erőt és mindkét gyülekezetemben nagyszerű segítőt adott. Köszönettel említem feleségemet, Zsókat, aki lemondott gyógyszerési állásáról, hogy három gyermekünknek mindig segítségére legyen, és engem a gyülekezetek szolgálatában támogasson.

Életem irányváltása fordulatot eredményezett lelkészi, nemzeti és társadalmi tevékenységeimre nézve is. Valójában nem én találtam meg a hivatásomat, a hivatás talált meg engem. Ennek összefoglalója életem vezérigéje: „Én, az Úr, hívtalak el igazságban, és fogom kezedet, és megőrizlek...” (Ézs 42,6; Károli-ford.) Ezt az ígét minden januárban átirom új zsebnaptárom első oldalára mementóként.

Pátkai Róbert

ny. evangélikus püspök, Anglia

Ennek a kérdésnek is van horizontális és vertikális vetülete. A horizontális válasz az, hogy ezt a szülői mintát láttam. Édesapám is tanár volt. Sőt tulajdonképpen a családnak némi túlzással pedagógusdinasztia. Olyan tanítóim, tanáraink voltak, akik remek példával szolgáltak. Számomra az iskola volt az első szocializációs közeg, ahol jól éreztem magam. De sokat jelentett számomra elkötelezett és nagy tudással rendelkező evangélikus lelkészünk, akihez a konfirmációi órára jártam. Ezek az emberek meghatározó jelentőségűek voltak pályaválasztásomban.

A másik szint a vertikális szint. Az ifjúsági közösségben leltem magamra. Amikor igazán hitre jutottam, akkor éreztem Isten elhívását a neki való szolgálatra. Ez az időszak egybeesett a pályaválasztással. A lelkészi, illetve a tanári hivatás között kellett döntenem. Mindkét helyre beadtam a felvételi jelentkezésemet,

és Istenre bízom sorsom alakulását. Azt kértem tőle, hogy ahova felvesznek, az legyen az utam. Így lettem magyar-énekzene szakos tanár. Most hatvanéves fejjel elmondhatom, hogy mindazt elértem a pályán, amit lehetett. Nem én találtam meg a hivatásom, hanem a hivatásom talált meg engem.

Szák Kocsis Péter

tanár, karvezető

Azt gondolom, hogy már kicsiny gyermekkoromban eldőlt. Szüleim nem nagy örömeire már néhány éves koromban szétszedtem a játékaimat, már akkor tudni szerettem volna, hogy miként működik például egy lendkeres autó. Egyenes út vezetett a gépipari technikumba. A technikum után következett egy kis „csavar”, mert mint papgyereket „helyhiány miatt” nem vettek fel a műszaki egyetemre. Pótfelvételin kerültem Debrecenbe.

Mérnöki diplomával a zsebemben egy állami építőipari vállalatnál lettem először tervező, majd vállalati középvezető. Miután a rendszerváltást követően felszámolták az állami vállalatot, ahol tizenkilenc évig dolgozhattam, két barátommal együtt alapítottunk egy kft.-t, amelynek ügyvezető igazgatója lettem. Újabb tizenkilenc év vállalkozói munka után mentem nyugdíjba, a cég egy részét ma fiam viszi tovább.

Édesanyám talán soha nem bocsátotta meg nekem, hogy a többgenerációs családi tradíciót megszakítva nem lettem lelkész. Ma már, több mint harmincévi közegyházi szolgálat után hiszem, hogy mosolyogva néz le rám. Azon talán nem kevés laikus szolgálattelvő közé tartozom, akik hivatásuk egyfajta támaszt jelentő pilléréként tekintenek egyházi szolgálatukra is.

Abaffy Zoltán

mérnök, ügyvezető igazgató, a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinatának nem lelkészi elnöke

Hivatásom az alkotás, legyen szó színjátszásról, képzőművészetről, szobrászatról, költészetéről, különböző kézműves termékek létrehozásáról. A felsoroltakat lelkesen gyakoroltam az életem különböző szakaszaiban, és valamennyit ma is, amennyire időm engedi, főállású segítőként értelmi fogyatékkal élők lakóotthonában. Ez utóbbi hivatást kaptam utóljára, de elsőként kell számon tartanom. Ez a legfinomabb anyag, amellyel dolgozhatok: az emberi lélek. Tündöklőbb a színeknél, súlyosabb az agyagnál és tartalmasabb a verseknél.

A hivatásomat nem én választottam, a hivatásom talált meg engem. Nem emlékszem a pillanatra, amikor megtörtént, de magamra eszmélésem kezdetétől élek a szünni nem akaró törekvéssel, miszerint létre kell hoznom valamit, ami még nincs. Aminek kezdetben sem neve, sem alakja, sem színe, sem hangja nincs, mégis készségesen létezik valahol, arra várva, hogy valaki elszántan akarja a megvalósulást, valaki, aki hajlandó az áldozathozatalra. Ilyenkor szépen lassan – vagy éppen boldog-hirtelen – megjelenik mint ötlet, hogy aztán a megvalósulásig zaklasson. Ebből kifolyólag számomra az unalom alig ismert, irigyelt állapot, amelyet úgy képezek el, mint olyan magatartást, amelyben minden lehetséges, de semmi sem fontos. Esetemben az a valóság, hogy minden, ami lehetséges, fontos és megvalósításra vár – amennyiben szép, okos vagy hasznos.

Az égi raktár kifogyhatatlan és végeláthatatlan, éveim száma pedig egyre kevesebb. Amikor majd végleg elfogy, az Élet átível a kikerülhetetlen gáton, s mi addig rejtve volt, meglátom az égi raktárt, ahonnét kicsit idehoztam, verset, képet, szobrot, hangot, nem is kérek érte rangot, mert aki ad, mástól kellett kapnia. Soli Deo gloria!

Banka Gabriella

előadóművész, költő

Első és legfontosabb ismérve az elhívásnak, hogy az emberben kiváltja a küldetéstudatot. Hívás a keresztény misszióban nincs azonnali küldés nélkül. Természetesen a kikristályosodott víziónak az ideje várthat magára, de meggyőződésem, hogy mindnyájan el vagyunk hívva az evangélium továbbadására. Ez kell, hogy meghatározza a küldetésünket. Amikor megismertem Jézust mint Urat és Megváltót, tudtam, hogy a felismerés nem maradhat bennem. Itt a földön mindenkinek találkoznia kell a legfőbb igazsággal, aki egy személy: Jézus Krisztus.

Miután minden barátomnak és rokonomnak elmondtam az örömhírt – egyesek megtértek, némelyek elfordultak –, elkezdtem vizsgálni saját életemet, affinitásomat, érzékenységemet a dolgok iránt. Hamar felfedeztem, hogy a művészetek iránti elkötelezettségem (fotó, grafika, zene) területén lehet Istennek elképzelése az életemmel kapcsolatban. Ifjúkoromban, amikor még nem ismertem Jézust, nagyon sokat jártam koncertekre, ahol átélhettem, milyen hatással van a zene a fiatalokra, de szinte minden generációra egyaránt. Mintegy negyed évszázada elkezdtem a körülöttem lévő gitáros „zsoltáros” barátaimnak elmagyarázni, hogy van több is ebben a műfajban. Nem felejttem el, hogy egyes lelkigyakorlatokon a szünetekben a kiszemelt áldozatokat az autóm kazettás magnójához vonszoltam, és a külföldi „úttörők” szalagjait ismerttettem meg velük. Hallod, látod, milyen hangszerelés? Milyen profi hangzás, vokál, ének... És ez a gitárment? Lassan, de biztosan megtaláltam azokat, akik értették, hogy többre vágyom az eddigieknél, a megszo-kottnál. Így születek meg az első lelkes élő felvételek, ahol nemcsak a zene volt minőségi, de együtt szólt az éneklő közösség hangja az ég felé. Majd egyre jobban megértettem, hogyan vigyük ki ezt az emberek felé, Jézus szavainak engedelmeskedve: „...hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!” (Mk 16,15)

Ezzel párhuzamosan részt vettem együtt imádkozó vezetőkkel olyan alkalmakon, ahol más és más felekezetből érkező egymást nagyobbra tarthattuk önmagunknál. Ez erőt adott ahhoz, hogy a felekezetközi különbözőségeket – akár egy kárpát-medencei méretű zenés missziós alkalom megálmodását – inkább lehetőségként kezeljem. Mindannyian vágyunk arra, hogy egységünkről és szeretetünkről ismerhessenek fel minket, ahogy ezt kéri Jézus János evangéliumában. 2000-ben meg is valósult az elhívás betöltése, amely *Ez az a nap!* néven látott napvilágot, évről évre Jézus személye köré gyűjtve a Kárpát-medencét.

László Viktor

Ez az a nap! alapító, főszerző

„A vers és az éneklés összeforrt bennem...”

Fotó: Benedek Zsolt

Találkozás Török Máté énekessel, dalszerzővel, a Misztrál együttes alapító tagjával

Több mint húsz éve *Török Máté* és zenésztársai létrehozták a Misztrál együttest, amely a maga nemében páratlan. Énekelt verseik nem egy szűk réteghez érnek el, nyári fesztiváljaik kiemelkedők már-már „fesztiválországgá” vált hazánk kulturális kínálatában. Mindebben Isten adta talentumukat kamatoztatva, rengeteg munkájuk, zenei képzettségük, irodalomismeretük és -szeretetük, és persze szívük-lelkük van benne. Eljutottak ez idő alatt a Kárpát-medence szinte minden tájára, a világ számos országába, de felsorolhatatlan az iskolai rendhagyó irodalomóráik sokasága is. A vers, ahogyan ők átnyújtják, méltó módon, feledhetetlen művészi élmény. Nincs kétség: elhivatottak.

Vissza tud emlékezni, hogy a „hivatás” szót mikor hozta először összefüggésbe a saját életével? Szüleit követve (édesanya közgazdász-matematikus, édesapja gépészmérnök, tanár – a szerk.) szintén matematikusként indult a pályája... Nagyon más világ, mint amelyben évtizedek óta jár: a dallamok, a versek, az igényes irodalom, az előadó-művészet, egyáltalán, a magas presztízsű művészet világa... A hivatás szó nekem a papsággal függött össze fiatalkoromban. A szüleim tanárok voltak – ma már nyugdíjasok –, a nyarakat mindig együtt tölthettük. Abba a hivatásba, amelyben egy orvos, egy pap, egy zenész

dolgozik, talán mi nem láttunk annyira bele. Ők a szakmai hivatásukat az iskolai környezetben éltek meg, nem igazán hozták haza. Tehát a hivatás fogalmával leginkább az egyházon belül ismerkedtem meg. Kamaszként egyre erősebben éreztem, hogy ez több, mint a munka, a szakma. Hogy mikor is ért össze a hivatás a saját muzsikusi létemmel, gondolatvilágommal? Ezen eddig nem gondolkoztam... Valószínűleg mindig is így volt, csak ki kellett fornia, meg kellett érnie. Tanulnom kellett hozzá, és nagyon sokat figyelni, hallgatni másokat, és csendben lenni. És önmagam

egyre jobban megismerni. Azt hiszem, most már elmondhatom, hogy ez a hivatásom, amit csinálók. Igyekszem a zenében és másutt is olyat tenni, ami valamit létrehoz. Én így érzem jól magam.

A matematika oktatása lehetett volna egy szakmai út, ahol már megvoltak a kitépott utak. De a zene elég korán „beütött”. Általános iskola első osztályától csellózni tanultam tizennégy évet át. De pont a családi indíttatás miatt ebből reál-gimnázium és ELTE-TTK matematika szak lett első körben.

Megbánta ezt a – visszatekintve talán – kisebb kitérőt?

Egyáltalán nem! Igaz, az egyetemen már tudtam, hogy nem azt fogom csinálni, de ha már elkezdtem, befejeztem. S ez a tudás rengeteget kamatozik az életemben. A reál gondolkodásmód segít az előre gondolkodásban. Ez a művészvilágban nagyon hasznosnak bizonyult. Egy-egy lemez elkészítésekor, egy fesztivál szervezésekor, az együttes menedzsmentjében... Sőt, talán meglepő lesz, de sok dalt pont a vizsgaidőszakokban „írtam”. Az agy is máshogy működik, ha van valamifajta leterheltsége. A feszített

tempó jót tesz az alkotásnak... Negyven-éves fejjel persze lehet, hogy nem matek szakot végeznék már, hanem inkább zenei irányban indulnék el, de egyáltalán nem bántam meg.

Ha a kiindulópontozóhoz visszatérünk, és a hivatás (többé-kevésbé) = papság, akkor bizonyára volt egy olyan pap, aki nagy hatást gyakorolt a fiatal Török Mátéra. Arra, hogy szintén a papi pályát válassza, nem gondolt?

Igen, volt olyan pap fiatal(abb) korban is, aki nagy hatást gyakorolt rám: *Peisch Ferenc* atyának sokat köszönhetek, aki egy szalézi szerzetes volt, és erős közösséget és embert építő személyisége nagyon megragadott engem mint kamasz fiatal. Megismerkedésünktől haláláig nagy hatással volt rám, s hálás vagyok azért is, hogy a *Ritával* történt házasságkötésünk-kor is az oltárnál szolgált... Hálás vagyok azért is, hogy azóta is több olyan atyát rendelt mellém a Jóisten, akitől sokat tanulhatunk úgy, hogy közben barátunknak is mondhatjuk. A papi pályára való lépéshez nem hallottam meghívást, azt hiszem, más feladatot kaptam.

Több mint két évtizede a Misztrál együttessel, 2017-es *Napforduló* című albuma óta pedig szólolistaként is a verséneklés a hivatása, az élete. Mikor tudatosodott, hogy „ez” lett az? Datálja-e valamikortól?

Nem, ez egy folyamat volt. De ez is köthető Ferenc atyához! A prédikációiban számos alkalommal hozott verseket, és úgy talált meg engem *Mécs László Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld* című verse. Az óbudai Árpád Gimnáziumban, ahová jártam, egy szavalóversenyre megtanultam, énekelve. Ez volt életem első megzenésített verse! Az első élmény... bár régóta csellóztam akkor már, de a vers, a gitár és az éneklés akkor forrt össze bennem.

Dallamokat ír, nem szövegeket... Miért? A mondanivalóját a zenével mondja el, de érződik, most is, ahogy beszélgetünk, hogy milyen mély érzések foglalkoztatják.

Korábban írtam néhány dalszöveget, de mostanában már nem, mert nagyon jó költőink vannak, akik a bennem is megszólaló gondolatokat sokkal jobban megfogalmazzák. Ha megtalál egy vers, nem biztos, hogy azonnal hozzákezek megénekelni – de néha jön hozzá rögtön a dallam is.

Mi foglalkoztatja most?

Hála Istennek, sok feladat előtt állok s állunk a Misztrállal közösen. A Misztrállal visszatérünk, egyelőre egy lemez erejéig,

Fotó: Szeidl Mariann

a nagy klasszikusokhoz. Egy *Ady-Radnóti-József Attila* válogatásra készülünk. Elindul továbbá két könyvvel és dupla CD-vel megjelenő kiadvány elkészítése is, amelyek a Magyar Pálos Rendhez kapcsolódnak. Az egyik egy pálos rendtörténeti műsor, amelyet *Sudár Annamáriával*, *Oberfrank Pállal* és *Eperjes Károllyal* készítettünk el bő tíz évvel ezelőtt, és az *Asperges me* címet viseli. A másik könyvben is két CD-t adunk közre, amelyek közül az egyik pálos költők verseit fogjuk énekelni számos más együttes és szólista közreműködésével, míg a másik lemezen a pécsi pálos kórus fog pálos gregorián dallamokat énekelni. Idei terv még a 2018-ban tartott húszéves Misztrál-koncert zenei anyagának lemezre tétele is, amely koncerten a hetventagú Csikszerdá kórusal énekelünk el tizenhét Misztrál-dalt *Vedres Csaba* zeneszerző átiratainak segítségével.

Harmóniában van a hivatásával? Mindig tudja, hogy „mi a dolga”? Nincs kétség, megbicsaklás, elfáradás, kiégés...?

Ez jó kérdés! Az embert elérheti egy váratlan helyzet, egy krízis, amikor meginog abban, hogy biztosan azt kell-e csinálnia, amit tesz. Ezt gyakran látom, tapasztalom magam körül is. Én is éreztem már ilyet, igen. De ez szerintem teljesen normális dolog. A hivatás sem más, mint a házasság vagy egy közös alkotói folyamat, nem lehet állandóan boldogságban, alkotásban lenni. Ha megfogalmazódnak az emberben a fenti kérdések, akkor vagy a külső közösség behatása és reakciói térítik visz-

sza, vagy önmaga jut túl a krízisen. De azt is el tudom fogadni, ha valaki az élete egy pontján úgy érzi, hogy onnantól valami mást kell csinálnia.

Önnél volt ilyen?

Hála Istennek, nagy, visszafordíthatatlan mélypontom eddig nem volt. Előfordult, hogy hónapokig nem írtam dalt. Erőltetni nincs értelme – az ilyen helyzeteket meg kell tanulni kezelni. Ilyenkor csinálok valami mást, mondjuk gyertyatartót faragok... Valamit, amiből valami lesz. A gyermekeink (9, 7 és 2,5 évesek) is túllendítenek az ilyen megtorpanásokon. Ettől függetlenül hiszem, hogy állandó változásban vagyunk mindannyian. Kellő ráhagyatkozással és odafigyeléssel olykor az elengedést kell választani. Vannak tulajdonságaink, amelyektől tudni kell elszakadni, hogy újak jöjjenek helyükre, amelyek segítenek az utunkon.

Hogy mit ad a húszéves Misztrál nekünk, a művészet élvezőinek, arról talán nem is kell beszélmem. De mit ad Önöknek, a tagoknak?

A Misztrálban olyan erő és egymásra találás van, amely nagyon különböző emberekből kihozott valami olyan egyiséget, ami „emberi létrehozással” nem működik. És pontosan ez az erő és energia az, amit mindenki észrevesz, bár nem tud megmagyarázni. Mi sem tudjuk megmagyarázni, de érezzük, érzem a felelősségét.

STIFNER-KŐHÁTI DOROTTYA

Foglalkozással együtt hivatást is választottam

Gimnáziumi éveim első felében még humán pályára készültem. Harmadéves koromban azonban – egy anatómiai bonctermi látogatást követően – mégis az orvosi hivatás mellett döntöttem.

Az orvosdoktorrá avatás alkalmával a diplomával együtt egy füzetet is

kaptunk, amelyben évfolyamtársaim mellett tanáraink fényképe is szerepel, akik saját szavaikkal vagy nagy gondolkodóktól vett idézetekkel búcsúztak tőlünk. Ezt a rendkívül értékes kiadványt ma is féltve őrzöm. Ebből szeretnék most három, orvosi tevékenységem során mindig is útmutatást adó idézetet leírni:

„Az orvosi hivatásnak élni nem nehéz: a legjobbat, legcélravezetőbbet kell tenni, de azt állandóan.” (Prof. dr. Kiss Tibor)

„Az egyre fejlődő orvostechnikai eszközök sem fogják soha nélkülözhetővé tenni a jól képzett orvos törődését és szeretetét betegeivel szemben.” (Prof. dr. Bauer Miklós rektor)

„Szeresd a magad kis mesterségét, amibe beletanultál, és találd benne kedvedet. Soha, még az embertelen emberekkel szemben se érezz úgy, mint ahogyan ezek éreznek embertársakkal szemben.” (Marcus Aurelius)

A gyógyítás terén szerzett több évtizedes tapasztalattal kijelenthetem, hogy a három idézet együtt jól példázza az orvosi hivatás lényegét. Sajnos nagyon szomorú, hogy az utóbbi években egyre nehezebb a leírtaknak megfelelni. Gondolok itt elsősorban arra, hogy a technikai eszközök robbanásszerű fejlődése (internet, diagnosztikus eszközök stb.), az egyre nagyobb méreteket öltő létszámihiány okozta túlerheltség és a növekvő bürokratikus tevékenység miatt a beteggel való kommunikáció egyre jobban háttérbe szorul. Nem jut idő a lélek gondozására, amit elsősorban a súlyos, gyógyíthatatlan betegségben szenvedők igényelnének.

Írásom címe szerint mégis hiszem és vallom, hogy harmincegy évvel ezelőtt nemcsak foglalkozást, hanem az egyre inkább tapasztalható nehézségek ellenére is egy gyönyörű hivatást választottam. Hiszem, hogy Isten nem véletlenül helyezett oda, ahol jelenleg is dolgozom. A kudarcok ellenére már eddig is rengeteg sikerélményben volt részem. A gyógyult betegek hálás mosolya mindenért kárpótol. Imádságban naponta hálát adok ezért, és kérem az Urat, hogy ezután is adjon türelmet és hitet hivatásom gyakorlásához.

DR. KOCH BÉLA

Hivatásom

„Haszontalan szolgálunk vagyunk, azt tettük, ami kötelességünk volt.” (Lk 17,10)

A minap megkérdeztem három éves dédunokámat, *Lillácskát*: „Mi leszel nagykorodban?” Azonnal jött a határozott válasz: „Kicsi baba lesz a pocakomban!” Majd várandós édesanyja tette fel a kérdést: „És mit fogsz dolgozni?” „Kicsi babákat gyógyítok” – jött a válasz.

Hiszem és látom is, hogy teremtő Istenünk minden egyes embert nagy szeretettel, gondosan, célra teremtett. Elsődleges elhívásunk, hogy Jézus Krisztust személyes Megváltónkként befogadjuk, és Isten gyermekeiként, az ő vezetésével és gondoskodásával boldogan éljünk, méghozzá örökké (1Thessz 5,9–10).

Van, aki személyes elhívást kap a szolgálatra, másokat pedig olyan körülmények közé helyez Isten, amelyek egyértelműen irányt szabnak életüknek. **Akkor leszünk boldogok, ha vele járjuk földi életünket**, mert megtapasztaljuk, hogy teendőinket előkészíti, megadja a hozzájuk szükséges erőt, és megmutatja a kísértésekből kivezető utat. *Lillácska* is megkapta, hogy aranyos kislánynak született, és orvos szüleit, nagyszüleit követendő példának tekinti.

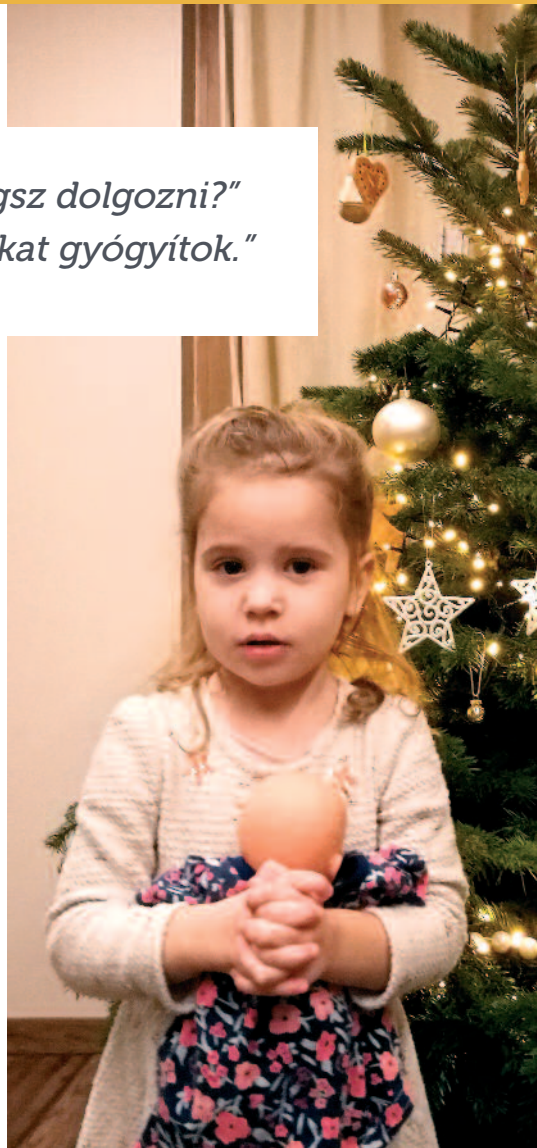
Magam is kora gyermekkoromtól szerettem volna segíteni az embereken, megakadályozni azt, hogy meghaljanak. Hitoktató lelkész édesapám, melegszívű, sokak boldogulásáért küzdő, védőné édesanyám, néhány példakép orvos és a világháború nagy hatással voltak rám. Célom az volt, hogy orvos lehessenek. Tizenegy éves voltam, amikor elkötelező erővel szólott hozzám Ézsaiás 43,1: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy.” Megtapasztaltam, hogy mind a családi életben, mind az orvosi pályámon biztos vezető az Isten. Soha nem bántam meg, hogy Jóska-hoz mentem férjhez, és mindhárom gyermekünknek örültünk.

Orvosi hivatásomat akkor is jó érzéssel végeztem, amikor nagyon nehéz volt. Súlyos beteg mellett, ügyeletben, zsúfolt felvételi osztályon, kötelező éjjeli kijáró ügyeletben Nagy-Budapest területén, esőben, hóban, leamortizált taxiszolgálat, mindig érezve az Úr segítségét. Utólag tudtam hálát adni azokért a „sorompókért”, amelyeket hitem megvallása miatt kaptam a szocialista rendszerben. Végzés után Szabolcs megyébe, kórbonctanra

helyeztek; sok kedves keresztyén munkatársal kerültem testvéri kapcsolatba, és nagy tudású főnökömtől sokat tanulhattam. Abban az időben a diploma elvesztését jelentette, ha valaki nem fogadta el a kijelölt állást. A '60-as években olyan lassú volt a vonatkozlekedés, hogy egy egész éjjelbe telt a Budapest–Nyíregyháza távolság megtétele, ezért vált lehetővé, hogy két hónap után hazajöjjek férjemhez. Sok utánajárás után a Fővárosi László Kórház gyermekosztályára helyeztek. Itt több kiváló főorvos (többük hitbéli meggyőződés miatti büntetésből) dolgozott, és élénk tudományos élet folyt a megfeszített napi munka mellett. **Ügyeleti szobánkban, a párnám alatt Bibliát találtak**, ezért hat év után nem hosszabbították meg munkaviszonyomat a kórházban. Utólag ezt is köszönöm Istennek, mert Kispesten, a körzetben, ahová kerültem, és ahol korábban szüleim is dolgoztak, sokkal több lehetőség volt a gyermekek és szüleik lelki-szellemi gondjait is megbeszélni.

Orvosi hivatásom erősítésére szolgált, hogy az 1980-as években kapcsolatba kerülünk holland, német, osztrák, angol, dél-afrikai, lengyel keresztyén orvosokkal, és eleinte titokban, majd konferenciákon erősíthettük egymás hitét és tudását. 1989-ben lehetővé vált, hogy megalakítsuk a Keresztyén Orvosok Magyarországi Társaságát, amelynek nevében nyilatkozhattunk írásban és szóban fontos, aktuális etikai kérdésekben (abortusz, eutanázia, szexualitás stb.). Isten megáldotta a nevében működő összefogásunkat. Pályázati pénzből újságot, könyveket, filmeket adtunk ki. Az újságból határon túli kollégák is rendszeresen kapnak. A könyvekből a négy magyarországi orvosegyetem végzősei, a családi életéről szóló filmekből pedig középiskolák kaphattak. Egy csoportunk alapítványt és keresztyén hospice-t létesített Csepelen a '90-es években. Testvérszervezetünk, az IHS Alapítvány „Sóoldat” tanfolyamokon tanítja a munka során végezhető, mindennapi evangelizációt. Most pedig beteljesül több évtizedes álunk, életvédő szülészet-nőgyógyászat létesül a református Bethesda Gyermek-

„És mit fogsz dolgozni?”
„Kicsi babákat gyógyítok.”

kórház és a Budai Irgalmasrendi Kórház együttműködésében. Ahhoz, hogy az orvosi pálya kívánt hivatás lehessen, ellen kell állni korunk életellenes elvárásainak (abortusz, eutanázia stb.), és utat kell engedni a testi-lelki ártalmakkal kapcsolatos hiteles tájékoztatásnak.

Adja Isten, hogy a következő generációk minél korábban találkozzanak mennyei Atyánk Krisztusban adott személyes elhívásával, és örömmel fogadják be azt! Tapasztalják az Úr vezetését, és együtt dicsőítsük az Istent.

DR. GYŐRI JÓZSEFNÉ
DR. DRENYOVSKY IRÉN

Mindvégig gondja volt rám

Van, akinek elsöre sikerül, én csak jókora vargabetűvel jutottam el ahhoz a munkához, amelyet szerettem, s amelyért naponta hálát adok ma is.

A Trefort-gimiben abban merült ki minden irodalmi tevékenységem, hogy a magamén kívül megírtam a barátnőim magyar házi feladatait is. Kiváló tanárnőm, *Timár Györgyné* már másodikban kijelentette: van írói vénám. A vénámmal sajnos nem kezdtem semmit, a verselemzéseket pedig mesterséges dolognak tartottam: én mondjam meg, hogy mit akart a költő? Ne már... A bölcsészkarra nem vágytam különösképpen, végül a Kertészeti Egyetemen kötöttem ki. A diploma után az egyetem könyvtárában dolgoztam, kedves, szeretetre méltó emberek között – de majd' megölt az unalom.

A gyes után tudtam, valami mást szeretnék. Eleinte a Magyar Távirati Iroda (MTI) egyik kiadványába mezőgazdasági témájú cikkeket készítettem: *Magyar szegfű a (kelet-)berlini menyasszony kezében* – ilyesmiket. Nem sokkal később behívott egy szerkesztő, s megkérdezte, nincs-e kedvem az MTI-ben dolgozni. Amikor otthon elmeséltem, többen fi-

gyelmeztettek, eszembe ne jusson, az egy politikailag kökemény hely, nem nekem való.

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat tanfolyamának elvégzése után felajánlottak egy újságírói állást az ország nagy orvostechnikai cégénél, a Medicorban. A családom vegyes érzelmekkel fogadta a hírt. *Pisti* bátyám mélyen lenézte ezt az üzemilap-dolgot, Mami pszichiátere, *Kaufmann* doktornő is kiakadt: „Újságírás? Az nem szakma! Tele vagyok bolond újságírókkal!” Akkor még furcsálltam, később megértettem, mire gondolt...

Az újságíró szövetség tanfolyamán egyik tanárunk az MSZMP agitációs-propaganda osztályának főnöke volt. „Ne higgyük, hogy azt gondolhatunk és írhatunk, amit akarunk! A sajtó a párté, kizárólag a párt szellemével egyező írások láthatnak napvilágot!” Dermedten hallgattuk. 1982-t írtunk már...

Az üzemi lapnál rövidesen felelős szerkesztő lettem, beletanultam a laptervezésbe, képszerkesztésbe, a nyomdában én álltam a szedő mellett.

Hét évvel később, egy szerencsés véletlennek is köszönhetően álmaim lapjának munkatársa lehettem. A *Nők Lapja* emlékeztetett gyerekkori kedvencemre, a *Zsófi* könyvére, amelyet *Sárközi Márta*, *Molnár Ferenc* lánya írt. Nagyszerűen:

sok érdekességgel, ügyes praktikákkal a stoppolástól a növények átültetéséig, szórakoztató, színes stílusban.

Az első fél évben sokat kínlódtam. Szász *Anna*, a rovatvezetőm szigorúan elemezte az írásaimat, s nem dicsérte őket túlságosan. Aztán belejöttem. Életem egyik legérdekesebb riportsorozatát a lyukas szívvel született gyerekekről készítettem. Megismerkedtem a családokkal, a beteg és a gyógyult gyerekekkel. Részt vehettem egy szívműtéten is – ma is emlékszem az elektromos fűrészhangjára, amellyel felválták a baba mellkasát. Akkoriban egy amerikai alapítvány, a Gift of Life segített ezeken a kis betegeken, akiknek a megoperálására itthon még nem volt megfelelő műtő, orvos.

Nemrég nyugdíjba mentem. Elmondhatom, hogy lstennek az eltelt negyven évben mindvégig gondja volt rám: soha nem éreztem munkának a kenyérkereső foglalkozásomat. Örülök, hogy írásaimmal olykor-olykor igaz embereket, valódi értékeket, jó szándékú kezdeményezéseket mutathattam be. Bizom benne, hogy nem ártottam senkinek, s remélem, segítettem kicsit, hogy jobb legyen a világ.

Talán ez a hivatás...

JÁSDI BEÁTA

Hivatás és elhívás

Sokan úgy gondolják, a hivatás kérdése a fiatalok asztala. Még akkor is ezt a korosztályt érezzük illetékesnek, ha tudjuk, hogy épp a mai fiatalok azok, akik nagyon is bizonytalanok a pályaválasztás terén. Mégsem gondolom, hogy ez egy különleges helyzet lenne. Persze nekem már óvodáskoromban is nagyon határozott elképzelésem volt, mi is leszek majd. Mégsem lettem halottaskocsi-vezető... Felsőskoromban pedig sziklaszilárd volt „hivatásügyi álláspontom”, amely a csillagászat mellett kristályosodott ki. Jól bebetonozott volt hát a hivatás ügye, és ha nem is kátyúmentes, de nagyjából egyenes út vezetett a diplomához. Csakhogy addigra már eldőlt, hogy nem leszek „foglalkozási fizikus”. A hivatás egyenes sínpályáit ugyanis az egyetem éve alatt **az elhívás pályamódosító vágányaira állította a Nagy Forgalom-irányító.**

Nem lettem hát semmi, ami akartam – se halottaskocsi-vezető, se csillagász, se fizikus. Lettem aztán az évek során több minden más, ami nem akartam – lelkész is, tanár is. Jelenleg sem a magam vezérelte pályán haladok. Mert nem az számít, én mit akarok, hanem hogy mit akar a Nagy Vezérlő Úr. És minden jó,

amit ő tesz. Magamtól ki sem találhatam volna azoknál jobbat, amik aztán „felső kényszerből”, a Mindenható akaratából történtek velem.

Miért volt érdemes mindezt részleteznem? Azért, hogy az egyéni vonások mellett észrevegyük az általánosabb elveket is, és így mindez bátorítás legyen mások számára. Fontos természetesen a hivatás és annak alkalmas megválasztása – csak ne feledjük közben Krisztus elhívását sem, amellyel követése útjára terelget. Végig kell járnunk a földi pályánkat, és ebben nem mindegy a pályaválasztás. Nem veszíthetjük azonban szem elől mennyei pályánkat sem, amely az örök élet sínjein halad: „...ragadd meg az örök életet, amelyre elhívattál” (1Tim 6,12).

Ne tévesszen meg minket modern korunk Taigetosz-szemlélete, amely az egyes hivatások pástján csak a legrátermettebbeket tartja életképesnek, és a betegekben csak selejtet lát. Selejt? **Jó, akkor selejt vagyok! De mennyei selejt!** Hiszen így szól Pál is az elhívottakról: „Mert néztek csak a ti elhívásotokat,

testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcsek, hatalmasok vagy előkelők.” (1Kor 1,26) Betegség mellett is van hivatás – még inkább elhívás. Jómagam is az „elég neked az én kegyelmem” (2Kor 12,9) állapotában vagyok.

Az egészségbákvány körül ugrálva sokan elvetik az egészséget, az élet egész voltát – végső soron egészét. És így elvetik (el)hívásukat. Nemrég olvastam egy negyvenkét éves anyukáról, aki súlyosan beteg gyermekét minden lebeszélési kísérlet ellenére is megszülte. Igaz, a gyermek lába felfelé áll, sosem fog járni, sosem lesz „normális” élete. Az anyuka célja mégis az, hogy ebben az állapotában is teljes életet biztosítson gyermekének... A teljes élet ugyanis nem az, amelyik az emberi elgondolások szerint egyfajta tökéletes boldogságban zajlik, hanem amelyben az isteni elgondolások sodornak minket végig a pályán. Azt sejtem, hogy az anyuka hiszi, hogy kifizia így is megtalálhatja mind földi hivatását, mind Jézustól nyert mennyei elhívását.

SZAKÁCS TAMÁS

Áramszünet

Aramszünet volt a minap a lakótelepen. Az egyik fiók alján sikerült egy darabka gyertyát találnom. Meggyújtottam, hogy valamit lássak. Füstölgött, pislogott, és bűdös lett tőle az egész lakás. Ilyen a pislogó gyertyából. Ilyen gyertyaként adott feladatot nekünk is Isten, mert áramszünet (vagy inkább szeretetszünet) van a világban. Isten előkeres minket kallódó életünk mélyéről, és meggyújt, hogy világítsunk. Ez a hivatás. Pislogó, füstölgő gyertyaként sokszor hozunk rá szégyent. Nem vagyunk az élet illata, csak füstölgő kanócok, hitvány gyertyák Isten kezében. A reményünk az ő ígérete: „A megrepedt nádat nem törí össze, a füstölgő mécseset nem oltja ki” (Ézs 42,3).

A keresztyénség – küldetés a nagyvilágba, az emberek közé. Jézus elhívott azért, hogy elküldhessen. Ez nem neki fontos, hanem nekünk, hogy értelme, célja legyen mindennapjainknak. Hiszen a fényre sem a gyertyának van szüksége, hanem annak a térnek, ahol világíthat. A keresztyénség az a vallás, ahol a hivatásból küldetés lesz. Az öncélú élet értelmetlen, a cél pedig az, hogy másokért élő emberek legyünk.

Mi olthatja el a gyertyát? Az oxigénhiány vagy a huzat. Hitünk gyertyája a felebaráti szeretet gyakorlása nélkül oxigénhiányos lesz. Isten életet adó levegője az a szolgálat, amelyre ő hívott el minket. Ez nem romantikus hőstett vagy élettágadó mártíromság, hanem csak mindennapi kötelességeink örömteli teljesítése felebarátaink javára és áldására. De elhivatásunkkal sokszor úgy vagyunk, mint az én gyertyám volt. Világítás mellett, helyett füstölünk, kormolunk. Nem a levegőben volt a hiba. Tavaszias, tiszta levegő jött be az ablakon. A gyertya imbolygó, kormos lángját körülölelte a levegő-óceán. A kanóc nem volt rendben, ezért a gyertya csaknem alkalmatlan volt arra, hogy fényt adjon, hogy hivatását betöltse, hogy valami kis fény derengjen a szobámban. Ha az ablakot sarkig tartam volna, a huzat bizonyára eloltotta volna a lángot, ezért a kanócot próbáltam megjavítani. Isten is úgy formálja az életünket, hogy világító kanóc legyen minden tetünk, és rendbe jöjjön a kapcsolatunk Istennel, a világgal és egymással. Így lesz az ő hívásából küldetés, hogy minden hét-

köznapi cselekedetünkkel szolgálni tudjunk azoknak, akiket Isten ránk bízott.

A nagy huzat is levegőt hoz, mégsem erre van szüksége a gyertyának. Ezért hivatásromboló, a pislogó gyertyabelet is eloltó erő lesz, ha valaki a huzat segítségével akar repülni, szárnyalni, a többi fölé emelkedni. **A hivatás úgy lesz elhivatás, ha a Mestert, aki a szemeivel tanácsol minket, soha nem tévesztjük szem elől.** Ha mindennapjainkban szem elől tévesztjük Urunkat, a Mestert, akkor vészesen imbolyogni kezd a szívünkben a láng, amelyet Isten gyújtott bennünk. Úgy érezzük, hogy hiábavaló módon telnek napjaink, megkérdőjelezzük életünk célját az apró kellemetlenségek. A hivatásunk Dávidját legyőzi bennünk a gond-Góliát. De ilyenkor sincs okunk csüggedni. Akitől elhivatásunkat kaptuk, erősebb, mint a nagynak és megmászhatatlannak tűnő gondhegyeink. Ő megígérte, hogy a megrepedt nádat nem törí el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki. Bátorítson minket ez a vers:

Minden vereséged ellenére,
minden rosszindulat ellenére,
minden kudarcod és a
Sátán minden diadaltánca ellenére,
ne maradj a földön elterülve.
Kapaszkodj meg a rögbe,
a szalmaszálba is, mert
a göröngy is, a rád dobott kő is
jó kapaszkodó.
Feszítsd meg a karodat,
emeld meg a fejedet,
állj végre talpra és kezd újra,
mert Isten is minden botlásod,
bűnöd és hibád után
újrakezdi veled,
és nem fárad el sohasem.
(Petróczi Éva: *Kezdd újra!*)

SZIGETI JENŐ

„Valósítsd meg önmagad, építs karriert, hiszen csak így lehetsz boldog és teljes. A jövőd a te kezében van, a döntéseid, a sorsod mind rajtad múlik.” Elhittük ezeket a hazugságokat, megittasodtunk a hatalom mámoros ízétől, és Istent kispadra ültettük. Az Atyának csak akkor van helye az életünkben, amikor valami éppen elromlik, hiszen ilyenkor nem a saját döntéseinket, hanem őt hibáztathatjuk. Nem jut eszünkbe azonban, hogy ha nem hívjuk be a döntéseinkbe, az életünkbe, akkor ő nem fogja diktátorként ránk erőltetni magát, nem is fog helyettünk lépéseket tenni. Miért hibáztatjuk akkor?

A karrier fontos helyet foglal el az életünkben. Szép dolog az ambíció, hiszen előreviszi a társadalmat, de vigyáznunk is kell vele, mert amíg a saját kiteljesedésünket és sikerünket hajszoljuk, elfelejtjük a valódi identitásunkat. Mi tesz minket azzá, akik vagyunk? A világ azt mondja, hogy önmagunkból teljesevünk ki, de ha mélyen magunkba nézünk, akkor be kell látnunk, hogy abból semmi jó nem származhat. Igen, ott vannak azok a csodálatos értékek, képességek, amelyekkel Isten megajándékozott minket, viszont ott van az a rengeteg bűn is, az önzőség, a becsvágy, és még sorolhatnám. Utóbbiakat csak úgy tudom legyőzni, ha folyamatos kapcsolatban vagyok Istennel, aki megalkotott, és akivel együttműködve képes vagyok igazán kiteljesedni. Istennel kapcsolatba kerülve az ő Szentlelke megvilágítja bennem a jót és a rosszat, az értékeket, és segít eligazodni az élet röögős ösvényén. **Az önismeretben igazán csak akkor lehet elmélyülni, ha Isten szemén keresztül meglátjuk valódi életünket,** ez a helyes énkép pedig a hivatás megtalálásában is segítségünkre van, hiszen sokkal tisztábban látjuk értékeinket és vágyainkat.

Félelmetes tud lenni a jövő, hiszen olyan bizonytalan. Azzal áltatjuk magunkat, hogy a kezünkben tartjuk, és teljesen hatással tudunk lenni rá. Hatalommal ruháztuk fel magunkat, amelyről elhisszük, hogy mindenre kiterjed. Éppen ezért félelmetes, amikor rádöbbenünk halandóságunkra és tehetetlenségünkre. Teljesen természetes, hogy mindenki boldog szeretne lenni, főleg az életnek azokon a területein, ahol a mindennapjaink legnagyobb részét töltjük, így az otthon és a munkahely megválasztása létfontosságú kérdés számunkra. Keressük a képességeinket, hogy miben vagyunk jók, miközben elfelejtjük, hogy ezeket Istentől kaptuk, és csak el kéne kérnünk tőle azt a célt, amelyre ő hívni szeretne minket. „Uram, hova menjek? Legyen velem a te akaratod szerint!” Rémisztő mondatok ezek, amelyeket nem merünk kimondani, hiszen félünk a vá-

lasztól. Mi van, ha nem fog tetszeni? Mi van, ha mégsem leszek képes az cselekedni, ami Isten akarata? Fontos tudatosítanunk magunkban, hogy a félelem nem Istentől van. „Mert nem a félelem lel-

két adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7) **A hivatás megtalálása hatalmas hitlépésekkel jár együtt.** Olyan, mint amikor Péter kilépett a csónakból, és elindult Jézus felé. Sikeres volt, amíg Jézusra tudott figyelni, és nem a körülötte háborgó tengerre. Nem a saját tehetségének volt köszönhető, hogy járni tudott a vízen, ő csak annyit tett, hogy összpontosított, és bízott Jézusban. Amint levette a tekintetét róla, süllyedni kezdett. Sokszor a munkánk során is olyan lépéseket kell megtennünk, amelyek látszólag bizonytalanok, a semmibe vezetnek, de Jézusban bízhatunk, vele van jövőnk!

Vagy gondoljunk csak Illésre, aki Isten szolgálatába állt, bátran hirdette az igét, majd elbukott, hiszen kiégett és teljesen kimerült a szolgálatától. Annyi csoda és bizonyosság után felad-

ta, de Isten nem hagyta magára, mennyei kenyérrel táplálta, amelynek a segítségével végig tudott gyalogolni a pusztán. A Biblia tele van esendő emberekkel, olyan alakokkal, akiket Isten elhívott, mégis emberi értelemben sokszor kudarcot vallottak és

hibáztak. Ahogyan sokaknak, úgy Illésnek is Isten adott erőt, felvértezte, hogy tudja követni őt, és teljesíteni azt, amit kér tőle. Isten nem kér tőlünk képességünkön felülit, hiszen ő készít fel minket a feladatra, ő tesz alkalmassá. Bármilyen legyen az utunk, merjük elkérni Istentől, hiszen vele együtt, az ő áldásával leszünk csak igazán „sikeresek”.

Aki elveszíti az életét énértem, megtalálja!

*„Aki megtalálja életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti életét énértem, az megtalálja azt.”
(Mt 10,39)*

HARMATI DÓRA

Elhívás – hivatás – értelmezés

A bban az amerikai bibliaiskolában, ahova én is jártam, rendszeres vendégként fordultak meg lelkészek, misszionáriusok, akik beszámolókat, előadásokat tartottak a szolgálatukról. Gyakori fordulatként használták az „Isten engem arra hívott...” kifejezést, amit úgy zártak le: „hogyan elvigyem az örömhírt Kongóba”, vagy „hogyan szolgáljak a városunkba költözött vietnamiaknak”, esetleg „hogyan lefordítsam a Bibliát az egyik félmillió bangladesi népcsoport nyelvére”. Az iskola egy dán tanulója már láthatóan irritálták ezek a lelkileg emelkedett fordulatok, mire megjegyezte: „Engem pedig Isten arra hívott el, hogy egy dán farmon gazdálkodjak.” A jámbor, keresztyén amerikaiak persze kedvesen bólogattak rá, hiszen ha Isten őt erre hívta el, akkor azt ki kérdőjelezhetné meg?

De most ugorjunk egyet térben és időben: budapesti üzleti központokban (úgynevezett „multis SSC-knél”) dolgozó keresztyének hónapról hónapra összejönnek *Tom Nelson Munkára teremtve* című könyvét olvasva, értelmezve, hogy mit is jelenthet az ő életükben az elhívás, a hitük és a munkahely kap-

csolata. A könyvben is szereplő, de széles körben ismert példa, hogy míg az egyik munkás követet farag, addig a mellette dolgozó ugyanazt a munkát végezve már úgy határozza meg magát, mint aki katedrális épít.

Az „elhívás” azért érdekes kifejezés, mert kizárólag lelki értelemben használjuk – a már említett lelkészi, misszionáriusi beszámolóknak, vagy éppen az egyházi sajtóban, amire példa az *Evangélikus Élet* 2018. október 21-i számában *Éljünk jézusi életet!* címmel megjelent interjú, miszerint a teológushallgató korábbi egyetemi tanulmányai közben kapta az elhívást.

Az elhívás szó közeli rokona a hivatás, ami már vonatkozhat orvosra, jogászra, mérnökre, tanárra is. Ez mára inkább az adott munka iránti tiszteletet fejezi ki, semmint a spirituális indítást. De villanyszerelői vagy karosszerialakatosi hivatásról már egyáltalán nem beszélünk, ami így biztosan nincs jól: hiszen miért ne? Akkor járunk jó úton, ha az élethivatásunkat – ami, akár-hogy csúríjuk-csavarjuk, végül mégiscsak Istentől ered – mások és magunk számára is *újra és újra élő és friss módon* értelmezni tudjuk, de az ezzel kapcsolatos emelkedettség sem válik rideg fedezékké. A frappáns megfogalmazás, mint a fenti példákban a dán gazdálkodó vagy a katedrális építő személy esete, persze mindig élvezetes, de nem követelmény.

KIS FERENC BALÁZS

Weöres Sándor

Rongyszőnyeg

(részlet)

Én is világot hódítani jöttem
s magamat meg nem hódíthatom,

csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámithatom és becsaphatom.

Valaha én is úr akartam lenni;
ó bár jó szolgálja lehetnék!

De jaj, szolgál csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzsög a végtelenség.

Dsida Jenő

Tekintet nélkül

Be kell látnunk:
Ha kérdeznek, becsületesen
felelni kell.

A harcot becsületesen
fel kell venni,
az úton becsületesen
végig kell menni,
a szerepet becsületesen
el kell játszani,
keményen és tekintet nélkül.

A kapuk mögül ebek viczorognak,
az ablakokból kiköpdösnek
és röhögnek.
Száz közbiztonsági gócpont
adja ki az elfogatási parancsot.
Kemény tárgyak zuhognak a fejünkhöz,
súlyos, vérező kövek,
de néha röppen sóhaj is,
szeretet is, rózsa is.

És este a tűzhely mellett,
vagy szuronyos zsandárok között
hátrakötött kézzel,
mégis mondogatni kell
a fellebbezhetetlen,
sziklakemény,
erősítő,
vigasztaló
igét:

Krisztusnak és Pilátusnak,
farizeusoknak és vámosoknak,
zsidóknak és rómaiaknak
egyformán szolgálni
nem lehet.

Szent-Györgyi Albert

Psalmus Humanus és hat ima

Hatodik ima: A gyermekek

Uram!

Elvászottad a férfit s a nőt, hogy kölcsönös keresésben
A lélek legmélyebb húrjain a legmagasabb harmónia szóljon.
E keresésből jönnek gyermekeink, a kedves gyermekek,
Hozzánk fordulnak tisztán, tapasztalatlan.

S én gyűlölettel, félelemmel, előítélettel töltöm elméjüket,
Bunkeremben az élet sötétjét, hiábavaló törekvést tanulnak,
S ha felnőnek, nemes tettekre készen
Módszeres gyilkosságra készítetem őket,
Erkölc nélkül leélni legszebb éveiket.

Isten! Mentsd meg a gyermekeimet,
Mentsd meg értelmüket,
Hogy romlásom ne ronthassa meg őket,
Mentsd meg életüket,
Hogy a másra fogott fegyver ne őket érje,
Szüleiknél jobbak lehessenek,
Hogy majd felépíthessék saját világuk,
Szép, tiszta, méltányos, jót akaró világot,
Hol béke és szeretet uralkodik
Örökké.

Fordította: Beney Zsuzsa

Isten munkatársai vagyunk!

Munka, hivatás, küldetés. Boldog ember, akinek az életében ez a három dimenzió egy pontban találkozik, mert akkor lesz az életének tartalma, tartóereje, lelkesítő értelme és vonzó, inspiráló célja.

ISTENTŐL KAPTUK A MUNKA IGÉNYÉT

A munka normális esetben kettős értelemben életszükséglet. Egyrészt elő kell teremtenünk a megélhetésünkhöz szükséges anyagi feltételeket. Másrészt nem hanyagolható el a munka lelki igénye sem, mert az egészséges ember csak egy ideig képes téttlenségre. Tenni akar valami fontosat. Így teremtett bennünket Isten.

Ha csak az anyagi megélhetés a munka célja, akkor gürcöléssé, melóvá, robottá válik. De ha lelki távlata is van az önmegvalósulás összefüggésében, akkor hivatássá magasztosulhat. Nagyon fontos – és igei kiindulásunk –, hogy Isten munkára, alkotásra, aktivitásra teremtette az embert, és ebben a mozzanatban is benne van a mennyei érintettségünk. Már az is a mi mennyei, isteni érintettségün-

ket tartalmazza, hogy Isten az embert a maga képmására és hasonlatosságára teremtette, de ezt a különleges vonásunkat szellemi értelemben megkoronázza azzal, hogy az ember megkapta „az uralkodás” (szolgálat) feladatát (1Móz 1,26.28). A teremtéstörténet klasszikus igéjében az uralkodás fogalmának helyes értelmét segíti felfogni Pál apostolnak a „bölcs építőmester” kifejezése (1Kor 3,10).

Amit Isten tesz – alkot, épít, fenntart, gondot visel –, tegye az ember is, persze képességeinek határain belül. S minden munkájában szabad az embernek az Istennel való kooperációt felfedeznie, a legegyszerűbbnek látszó munkától kezdve egészen a legmagasabb szintű, tudományosnak nevezett munkálkodásig.

AZ EMBERI ENGEDETLENSÉG KESERŐ GYÜMÖLCSE

Sajnálatos tragédiát okozott a munka vonatkozásában is a bűneset (1Móz 3,1kk) lényege, vagyis az Istentől való elszakadásunk és a paradicsomi állapotból való kiűzetésünk. Pedig ott is lett volna nagyon szép feladatunk, munkánk, hiszen Isten szándéka az volt, hogy az ember az Éden kertjét „művelje és őrizze”

(1Móz 2,15). Sajnos 1Móz 3,23–24 szerint az engedetlenség miatt „kiűzte az Úristen (az embert) az Éden kertjéből”, és elzárta

a visszavezető utat. De – bár sokan ezt figyelmen kívül hagyják – Isten nem a munkát átkozta meg.

A bűneset elbeszélése szerint az ember

terhe a munkával együtt járó fáradtság, amit az „arc veritéke” fejez ki képszerűen, de nem arról van szó az igében, hogy a munka átkozott lenne (1Móz 3,17kk). Már a bűneset előtt is komoly megbízatást kapott az ember arra, hogy „uralkodjon” minden élőlény felett, az egész földön, az ég madarain. Ennek az uralkodásnak a lényege munka: karbantartás és fejlesztés.

A MUNKA ÉS ISTEN ÁLDÁSA

Az egyik legmélyebb igazságot fogalmazza meg a 127. zsoltár 1. verse: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök.”

Lehet-e az Úr nélkül építeni a házat és őrizni a várost? Lehet, igen! De annak kijelentett és megtapasztalt következménye van, ugyancsak a 127. zsoltár szerint (2. vers): „Hiába keltek korán, és feksztök későn: fáradtsággal

szerzett kenyeret esztek.” Ha sikerül ezt az istenkapcsolatot – a Lélek segítségével – felfedeznünk, akkor minőségi, alkotói szintre emelkedik a munkánk. Vagyis Isten munkatársai leszünk!

Am az is figyelemre méltó, hogy még a megáldott munkának is megvan a maga határa. A Tízparancsolatban felfedezhető szellemi rend, amely szerint a rendszeres pihenés kötelező. Nem pusztán munkaszünetről van szó, hanem erőpótlásról, erőmerítésről (2Móz 20,8k; 5Móz 5,12kk). Érdeemes elgondolkodni azon is, hogy mit jelent a „szenteld meg a nyugalom napját” isteni parancsolat.

AZ ÚJSZÖVETSÉG NÉPE ÉS A MUNKA

Ami a munka igei lényegét érinti, jelentős változás nincs az ószövetségi képlethez képest. Pál apostol felszólítja Krisztusban hívő népét a „csendes életre”, és arra, hogy mindenki „tegye a maga dolgát”, sőt még azt is leírja, hogy a „saját kezükkel” dolgozzanak; ez egy máshol is leírt apostoli rendelkezés (1Thessz 4,11kk; Ef 4,28). De ennek a megerősítésére később is sor került: 2Thessz 3,10kk szerint.

Még az is feltűnhet az olvasónak, hogy szükséges hangsúlyozni az Újszövetségben is, hogy aki dolgozik, annak jár a bér (Róm 4,4), mert a visszatartott bér „az égére kiált” (Jak 5,4), hiszen „méltó a munkás a kenyerére” (Mt 10,10).

Tiszteletre méltó Pálnak az a döntése az evangélium terjesztése érdekében, hogy munkát vállalt (vö. 1Thessz 2,9; ApCsel 18,3!), ám elválasztandó a megélhetés érdekében választott élethivatás és a Krisztustól kapott szent küldetés. Maga Pál is kifejti, hogy erkölcsi joga lenne az apostoli tevékenységéből, vagyis a gyülekezet anyagi támogatásából élni, de oka van annak, hogy más-képpen cselekszik (1Kor 9,3–15).

A pályaválasztás ügyében hívő imádsággal kell kérnünk az Úr útmutatását, de végső soron nekünk kell meghozni a döntésünket. Ha viszont arról van szó, hogy az Úr az ő szent szolgálatára ki akar választani valakit, akkor meg is teszi azt, legfeljebb szörnyű melléfogás lenne az elhívott részéről az ő akaratát negligálni (erre tett kísérletet Jónás). Ez egészen más témakör, a missziói küldetés.

Élő istenkapcsolatban minőségi felfedezést tehetünk a munkával kapcsolatosan, s ennek az alapján melőből hivatás lehet, amely egy értelmessé vált életen keresztül elkísér.

RIBÁR JÁNOS

Essentia, existentia és vocatio

Lényegünk felfedezése
lényegesen könnyebb feladat,
mint önmagunkat megalkotni

Az egyik alapvető különbség a mi generációnk és déd-szüleink generációja között az, hogy számunkra az identitás kérdése lényegesen bizonytalanabb, mint az ő számukra volt. Az akkori emberek jórészt kötött pályákon éltek az életüket: a szüleik társadalmi státuszát és az abból fakadó lehetőségeket nagyrészt megörökölték. A férfiak nem gondolkodtak sokat pályaválasztáson, rendszerint apáik foglalkozását folytatták; a nők még ennél is szerényebb lehetőségekkel rendelkeztek önmaguk tudatos meghatározására. A társadalmi mobilitás – és a szabad önmeghatározás – réménye legfeljebb a polgárosodás esélyében vagy a távoli Amerikába való kivándorlásban öltött testet.

A mai ember ezzel szemben választási lehetőségek nyomasztó sokaságával találja szemben magát. Ez nemcsak abban mutatkozik meg, hogy ma már nem elég a pultnál fekete-kávét kérni, hanem választanunk kell espresso, espresso doppio, macchiato, latte macchiato, cappuccino, americano, jegeskávé és melange közül, és azt is el kell döntenünk, hogy tejjel, tejszínnel, esetleg tejjel kéri-e, valamint hogy cukorral, barnacukorral vagy édesítővel akarjuk-e meginni. Sokkal lényegesebb kérdésekben is döntenünk kell, amelyek jövőnket, sőt egész identitásunkat meghatározzák. A hangsúly nem is annyira a döntés lehetőségén, mint a döntés kényszerén van: ma már elkerülhetetlen, hogy saját sorsunkról

döntsünk, és hogy ezáltal identitásunkat mi magunk alakítsuk.

Jean-Paul Sartre francia filozófus megfordította az *essentia* (lényeg) és *existentia* (létezés) között évezredek óta vallott sorrendet, és megalkotta a 20. század második felét alapvetően meghatározó tételt: „az *existentia* megelőzi az *essentiát*”. Sartre és az egzisztencialisták szerint nincsen olyan lényege (*essentia*) a létünknek, amely megelőzné a világban való létezésünket (*existentia*). A lényegünk az, amit önmagunkról döntünk, nincs a döntéseinket megelőző, eleve meghatározott célja vagy értelme az életünknek. Nincs célszerűségi elv, amely eredendően identitásunk forrását képezhetné. A választásunk az identitásunk alapja, és nincs más alap.

Vallásossága dacára kevés társadalom éli át jobban ennek felszabadító és bénító valóságát, mint az amerikai társadalom, amely a folyamatos újra-definiálás és újraértelmezés hazája. Mi itt, Európában sokkal több dolgot tekintünk adottságnak, mint az amerikaiak, akiknek újra és újra ki kell találniuk önmagukat. Természetesen Európában sem kerüljük el az öndefiníció szükségességét, sőt, bár mi több dolgot tekintünk adottnak és megváltoztathatatlanak, az öndefiníció kényszere nálunk többnyire nem a reménnyel, hanem inkább a kétségbeeséssel és lázadással társul. Ami az amerikaiaknak távlatot jelent, az a jóval kevésbé vallásos és alapvetően cinikus európai közegben inkább bénító abszurditásnak hat. Elég összehasonlítani egy amerikai filmet egy francia vagy magyar film végkicsengésével, hogy lássuk a különbséget.

Továbbra is létezik az a másik, régebbi hagyomány is a nyugati kultúrkörben, amely a sartré-i sorrenddel szemben az essentiát tekinti az identitás alapjának. Rengeteg könyv és pszichológiai tanácsadó segít nekünk felfedezni, hogy kik is vagyunk, hogyan lettünk összerakva, milyen képességeink és lehetőségeink vannak önmagunk megvalósítására. Az önismerethez vezető könyvek és tanfolyamok népszerűsége egyfajta reakció a létezés a lényeg elé helyező gondolkodásra.

A földre esett makk létének értelme az, hogy tölgy legyen belőle; ez ad célt a számára. Ugyanígy van velünk is, állítja ez a hagyomány: existenciánk értelme essentiánk. A filmek világából is jól ismert egzisztencialista tétel bénító döntéskényszeréhez képest valamelyest megnyugvást adhat ez a felfogás, amelyben önmagunk felfedezésére indulunk önmagunk megteremtése helyett. Lényegünket felfedezni lényegesen könnyebb fel-

adat, mint önmagunkat megalkotni. Kérdés persze, hogy az önismerethez vezető út mennyire járható, illetve hogy az így szerzett önismeret mennyiben ad célt az életünknek. És ha már célról beszélünk: vajon helyes célokról van-e szó, igazodnak-e a megfogalmazott céljaink ahhoz, ahogyan a valóságot Isten értelmezi?

A keresztyénség az essentia és existentia mellé egy harmadik szót tesz: a *vocatio* (elhívás) fogalmát.

Az evangélium alapján a *vocatio* identitásunk legfontosabb forrása lehet, mert meghaladva az essentia és existentia közötti kapcsolat vitáját, új dimenziót nyit önmagunk értelmezéséhez. A keresztyén identitás azzal kezdődik, hogy Jézus Krisztus elhív bennünket, és azt mondja: „Kövess engem!” Onnantól, hogy igent mondtunk Jézus hívásának, mindenekelőtt Jézus követői lettünk. **Tanítványok vagyunk, akik nem önmagukat határozzák meg, hanem akiknek identitását a Mester formálja ki.** A Mester természetesen figyelembe veszi, hogy milyenek alkotott bennünket, hiszen ő egyben a Teremtőnk is.

A *vocatio* által a Mester leveszi a vállunkról annak a terhét, hogy önmagunkat határozzuk meg, és kiemel bennünket annak a rabságából is, hogy létezésünk pusztán eleve belénk kódolt lényegünk kibontásából álljon. A *vocatio* által egy nagyobb ügy érdekében létezhetünk, essentiánk Isten missziójában válhat értelmes, céllal rendelkező existenciává, olyan existenciává, amely messze meghaladja azt, amit személyiségünk lényege önmagában elérhetne, vagy amit döntéseink által mi magunk hozhatnánk létre.

A *vocatio* által identitásunk kialakulásában nem a mi döntésünk lesz a meghatározó, hanem Jézus rólunk született döntése. „Nem ti választottok ki engem, hanem én választot-

talak ki titeket” – mondja Jézus, és ez hihetetlenül felszabadító azoknak is, akiket megbénított és szorongással töltött el a döntési lehetőségek sokasága, és azoknak is, akik megcsömörlöttek önmaguk felfedezésének végső értelem nélküli projektjétől.

SZABADOS ÁDÁM

Luthernek a hivatás, és elsősorban a világi hivatás témáját érintő írásai között *A katona hivatásáról* című könyve a legismertebb. E helyett most egy kevésbé ismert prédikációjából idézek, amely a *Házi postillák* kötetben olvasható. Ez a Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnap evangéliuma – Péter nagy halfogása (Lk 5,1–11) – alapján elmondott igehirdetésnek lejegyzett változata. Luther ebben az egyházi és a világi hivatás kérdését egyaránt érinti.

Luther a hivatásról

Egy hosszabb terjedelmű általános bevezetés után Luther így kezd a textus magyarázatához:

Most nézzük magát a történetet, ami két részből áll. Először testi vigasztalásban részesít, és arra tanít, hogy Isten nem akar éhen veszejteni bennünket. Ezután lelki vigaszt nyújt, mert arra tanít, hogy Isten nem akarja, hogy bűneinkben elkárhozzunk, hanem kegyelmébe fogad minket. Mindkét tanításra nagy szükségünk van, és hasznos, ha nemcsak megjegyezzük, de meg is fogadjuk.

A testi vigasztalást abból meríthetjük, hogy Péter, amikor Krisztus szavára veti ki a hálót, a halak nagy tömegét fogja ki. Mert Krisztus családfőként gondoskodik arról, aki munkáját neki végzi, és

az ő házáért fáradozik. Mindennel bősséggel ellátja, és nem engedi nélkülözni. Ám az evangélista azt is értésünkre adja, hogy a mi drága Krisztus Urunk nem mindenkivel teszi ezt meg, hanem csak azokkal, akiknek, miután egész éjjel hiába fáradoztak, szükségük volt Isten ígéjére. Vagyis azokat a kegyeseket és szegényeket akarja megsegíteni kegyelmével, akik előzőleg szükségét szenvedtek. Mert a keresztyéneknek ezen a földön sok szenvedést és megpróbáltatást kell kiállniuk. Ha azonban a megpróbáltatásban is hűek maradnak az ígéhez, és tovább végzik munkájukat, akkor Krisztus velük lesz, és megsegíti őket. Ez az egyik vigasztalás, amely nekünk is szól, hogy higgyünk, és ha néha szűkölködünk is, és nincs meg mindenünk, akkor se eszünk kétségbe, és ne is türelmetlenkedjünk,

hanem **reménykedjünk, hogy az áldás mégis meg fog érkezni.** Így történt ez Péterrel és társaival is, akik egész éjjel dolgoztak, és mégsem tudtak egy halat sem fogni. De aztán jött Krisztus, a mi drága Urunk, és először ígétet adta nekik, amivel keresztyénné tette őket, aztán szólt nekik, hogy hajózzanak ki a tengerre, és próbálkozzanak újra. Péter engedelmessé vált, és sikerrel járt. [...] Mert a keresztyének – még ha szükségüket is kell szenvedniük – nem csüggedhetnek el, Krisztust sem tagadhatják meg, és nem türelmetlenkedhetnek. Reménykedniük kell, hogy az Úr idővel megadja mindazt, amire szükségük van. Eközben a munkát is szakadatlanul, megállás nélkül folytatniuk kell. Mert Krisztus Pétert sem úgy látja el a sok hallal, hogy azok maguktól beugrálnának a hajójába. Hanem ki kell eveznie a mély vízre, be kell vetnie a hálóját, és ha most már keresztyénné is lett, úgy kell tennie a dolgát, mint minden más halásznak, és Krisztusra kell hagyania, hogy a fogásról gondoskodik.

Így kell ennek történnie velünk is abban a hivatásban vagy státuszban, amelybe Isten állított bennünket. Legyél bár szolga, szolgáló, háziúr vagy háziasszony, fejedelem vagy polgármester, meg kell tenned, amit a szolgálatod követel. Mert ez nem akadályozhat a hitedben. Jól szolgálhatod Istent a hivatásodban vagy státuszodban maradva. Akkor bátran Istenre hagyhatod, hogy gondoskodik a kenyeredről, és betöltse minden szükségedet. Akkor sem kell megijedned, ha egy ideig szükséget szenvedsz, és nélkülözned kell. Mert nem tudhatod, mikor jön el az ideje, hogy rád találjon a szerencse és az áldás, miként itt Péterrel is történt. Csak maradj hűséges és fáradhatatlan, és ne türelmetlenkedj. Mert aki ezt nem akarja megfogadni, és rögtön szögre akasztja a hálót, és türelmetlenül feladja a hivatását vagy a mesteriségét, és másik után néz, az egész életében kontár marad, és semmire se viszi.

Először is azt kell tehát megtanulnunk, hogy nem szabad elcsüggednünk, ha szűkölködünk, és Isten nem olyan gyorsan adja az áldást, mint ahogy igényelnénk és szeretnénk. Mert méltánytalan lenne azt gondolnunk, hogy Istent dróton rángathatjuk. Dolgozz csak egy darabig kínlódba, miként Péter tette, és közben gondolkodj így: „Ha egész éjjel talpon is kell maradnom, és eredménytelenül kell is dolgoznom,

az én mennyei Atyám idővel mindent jóra fordít.” [...] Ezenfelül Péter példáját is követnünk kell, aki a hajóját kölcsönadta Jézusnak, hogy leüljön benne, és prédikáljon. **Majd buzgón kell hallgatnunk az ígétét, és jól emlékeztetünkbe kell vésnünk.**

Péter itt egy olyan nagy erényt is megcsillant, ami szíve kegyességét bizonyítja. Mert meghajol az Úr szava előtt, és következetesen teljesíti. Mert ebben az esetben is úgy van, ahogy általában lenni szokott: amit a mi Urunk parancsol és tesz, az az értelmünk megítélése szerint nagyon bolondos ötlet, és sehová sem vezet. A halászatról ugyanis azt tartották, hogy délidőben nem sok értelme van, éjszaka viszont sokkal jobb az esélyek. De a halászok ilyenkor sem szoktak a tő vagy a tenger közepére, a mélyre evezni, hanem a part közelében maradnak, mert ott találnak sok halat. A halászatnak ezt a fortélyát Péter is jól ismeri. Az Úr azonban ennek teljesen ellentmondó parancsot ad: navigáljanak a tő közepére, és bár egész éjjel semmit sem fogtak, azt mondja nekik, hogy most fényes nappal vessék ki a hálót. Péter ugyan teljesíti ezt, de tudja, hogy nem a halászat fortélyáért jár el. Ezért udvariasan meg is jegyzi: „Uram, egész éjjel fáradoztunk, de semmit sem fogtunk. Ezért a mesteriségünk szabálya szerint alig van rá remény, hogy most bármit is fogjunk. De a te szavadra mégis megkockáztatom. Úgyszincs semmi vesztenivalónk.”

Tapintatos és udvarias beszéd ez, hiszen akár így is kitörhetett volna: „Bárátom! Ne oktass engem! Nálad sokkal jobban tudom, hogyan kell halat fogni. Honnan veszed a bátorságot, hogy engem akarj rá megtanítani? A prédikálás és a halfogás két különböző dolog! Te ahhoz értesz, én meg ehhez. Én sem tanítlak téged, hogyan prédikálj. Te se akarj engem a halászatra oktatni! Hiszen magad még nem is próbáltad!” Mi talán valóban így feleltünk volna az Úrnak. Mert jellemünkből és természetünkből fakad, hogy mindig okosabbak akarunk lenni a mi Urunknál. Péter azonban kegyesebb, ezért eszébe sem jut, hogy okoskodjék, hanem inkább ezt gondolja: „Bármennyire értek is a halászatához, azért az ígét még nem fogom megvetni, hanem követem, és egész szívemmel rajta csüngök. Az értelmemet és a tapasztalataimat pedig szelnek eresztetem.”

Nagyszerű példája ez a hitnek. Bár csak utánoznánk a mi szeretett Péte-

rünket, és mindennel szemben egyedül az ígéhez ragaszkodnánk! Mert látjuk, hogy mindenki azt szeretné, ha mások hinnének neki, és követnék a tanácsát, és akkor se haragudnának, ha az rossznak bizonyul. Viszont bosszantónak találjuk, ha a ház ura valamit megparancsol, de a szolga, ahelyett hogy teljesítené, ezt mondja: „Jaj, uram, ezt nem kívánhatja! Hiszen az előbb már megpróbáltam, és nem tehetek róla, hogy nem sikerült.” Az ilyen szolgát senki sem tűrné meg a házában. Pedig valójában mi vagyunk azok a szolgák, akik Istennel szemben, aki a mennyben van, mindig így érvelünk. Hagyjuk, hogy az értelmünk tévútra vigyen, mert nem az ígét követjük, ahogy kellene, mint ahogy ezt a szentségtörőknél is láthatjuk. Krisztus ugyanis ezt mondja: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem. Igyátok, ez az én vérem.” „Nem, nem!” – mondják erre. „Ez semmiképpen sem lehet a teste és vére, hanem csak a jele a testének és vérének, hiszen Krisztus az Isten jobbán ül.” Az ígét is a maguk eszével akarják megítélni. [...] Ezért Istent akkor dicsőítjük igazán, ha úgy engedelmessé válnak neki és az ígétének, mint ahogy ebben a történetben Péter tette. Ha az értelmünk más irányba akar vezetni, mi mégis az ígéhez ragaszkodunk, és ezt mondjuk: „Értelem ide, értelem oda, itt ez áll az Isten ígétében, ezt parancsolja, és én ettől nem tágitok.” **Mert Isten és a mennyei seregek örömeiket lelik abban, aki az ígéhez ragaszkodik.** [...]

Ezért nagyon jól tennénk, ha követnénk Péter nagyszerű példáját, aki nem csupán figyelt az ígére, hanem minden más gondolatát szelnek eresztve követte is. Mert akár nekem, akár neked csupán kétséget támasztó gondolatok juthatnak az eszünkbe. A Péteréhez hasonló engedelmisséget azonban az ilyen gondolatok nem ejtik zavarba, és nem is hátráltatják. Mert minden más gondolattal szemben megáll az Isten ígéje, és tőlünk éppúgy megköveteli, mint Szent Pétertől, hogy amit parancsol, azt teljesítsük. [...] Ezért senki ne kedvetlenedjék el, és ne is méltatlankodjék, ha Péterhez hasonlóan néha éjszakákon át kell eredménytelenül vesződnie. Ha pedig Péter éjszaka halászott volna ilyen sikerrel, azt gondolhatta volna, hogy a nagy fogás a hozzáértésének és a munkájának a jutalma. Senki másnak nem tulajdonított volna benne szerepet. De mivel egész éjjel halászott, és nem fogott

semmit, és az Úr ezt követően adta neki az ígét, és mondta, hogy még egyszer próbálja meg, Péternek muszáj volt megértenie, hogy nem egyedül halászott, hanem az Isten ígéje és áldása végezte el azt, amit a maga munkájával nem tudott elérni. Legyen elég ennyi arról a vigasztalásról, amelyet a testi táplálékra vonatkozó tanításból meríthetünk. [...]

Ezután következnek a lelki vigasztalás és tanítás. Mert mint hallottatok, szerettem, Pétert a halfogás miatt nagy félelem fogja el, mivel felismeri, hogy az Úr Jézus nemcsak ember, hanem jóval több annál. Mivel pedig tudja, hogy ő csupán egy szegény bűnös, leborul Jézus lába elé, és ezt mondja: „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” Ez egy lelki megnyilvánulás, amelyet kevesen tudnak helyesen értelmezni. Mert úgy néz ki, mintha Péter annyira áhítatos és alázatos volna, hogy az Úr Krisztus elől legszívesebben elmenekülne. De a viselkedésének egész más értelme van. Amit tesz, az a lelkiismeretéből fakad. Mert amikor Isten lehajol hozzánk kegyelmével, megbocsátja bűneinket, és tisztán csak Krisztusért és Krisztus által örök életet ígér, akkor úgy gondoljuk, hogy ez olyan nagy kegyelem, ami túl sok ahhoz, hogy elfogadhatnánk. [...] Péter is annak a kísértésnek van itt kitéve, hogy bár látja, milyen jót tett vele Krisztus, mégis azt gondolja, hogy méltatlan erre a jótéteményre. Ezért kétségbeesik, és ezt mondja: „Mi keresnivalóm van nekem melletted? Fordulj csak a kegyesekhez, mert én saj-

nos csak egy gonosz gazfickó vagyok.” Krisztus azonban megvigasztalja, és kiderül, hogy egészen másként viszonyul hozzá, mint Péter gondolta. Mert ezt mondja neki: **„Ne félj, hanem nyugodj meg! Ez a halfogás kis dolog ahhoz képest, hogy emberhalásszá teszek.**

Mert eddig a halászat volt a foglalkozásod, de én most más hivatást adok neked. Más vizekre kell evezned, ahol embereket kell hálóba kerítened és a mennyország javára kihalásznod, hogy úgy teljen meg velük az országom, ahogy most ezek a halak töltik meg a hajódat. Ehhez a halászhoz másféle hálót fogok adni neked, ami nem egyéb, mint az evangélium. Ezzel kell befognod a kiválasztottakat, hogy megkeresztelkedjenek, higgyenek, és örök életük legyen. És nem csupán egy helyen, hanem az egész világon mindenütt kell ezt a halászatot folytatnod. Itt egy várost, amott egy egész országot kell bekeríteni és megtéríteni.”

Ez az a lelki vigasztalás, amelyet az Úr a tanítványainak nyújt. Mert nem csu-

pán éhen veszni nem hagyja őket, hanem rájuk bízva a lelki kormányzást, és kiküldi őket a világba, a királyokhoz és a fejedelmekhez, hogy azok tomboljanak és karddal vagdalkozzanak az evangélium miatt. Mert ha az ördög dühöngeni is fog, és minden hatalmát felvonultatja ellenük, nem

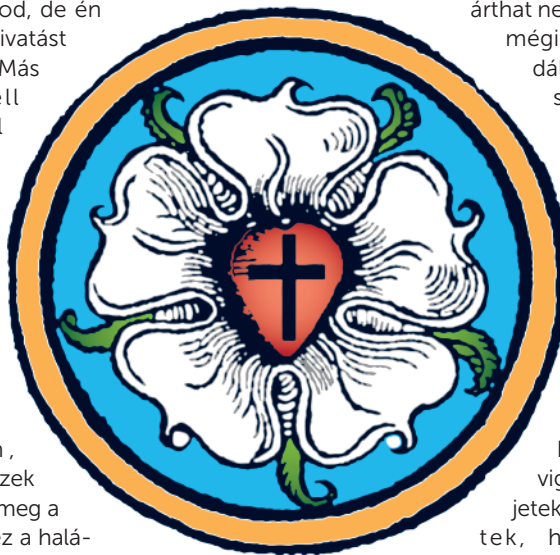
árthat nekik. Mert az ige mégis minden akadályon áttör, és sokakat tesz keresztvényűvé.

Isten megadja ezt, függetlenül attól, hogy az ördögnek tetszik-e vagy sem. [...]

Ezért Krisztus bennünket is így vigasztal: „Ne féljétek! Ne azt nézzétek, hogy méltatlanok vagytok-e vagy méltatlanok. Az én Atyám nem hagy benneteket a pokolra jutni, ha neki szolgáltok. Ezért csak rám hallgassatok. Maradjatok meg a keresztségben nyert kegyelemben, járuljatok a szent szakramentumhoz. Engedjétek, hogy az evangélium irányítsa életeteket, és más gondotok ne legyen!”

Ezért Krisztus bennünket is így vigasztal: „Ne féljétek! Ne azt nézzétek, hogy méltatlanok vagytok-e vagy méltatlanok. Az én Atyám nem hagy benneteket a pokolra jutni, ha neki szolgáltok. Ezért csak rám hallgassatok. Maradjatok meg a keresztségben nyert kegyelemben, járuljatok a szent szakramentumhoz. Engedjétek, hogy az evangélium irányítsa életeteket, és más gondotok ne legyen!”

Szerkesztette: Véghegyi Antal

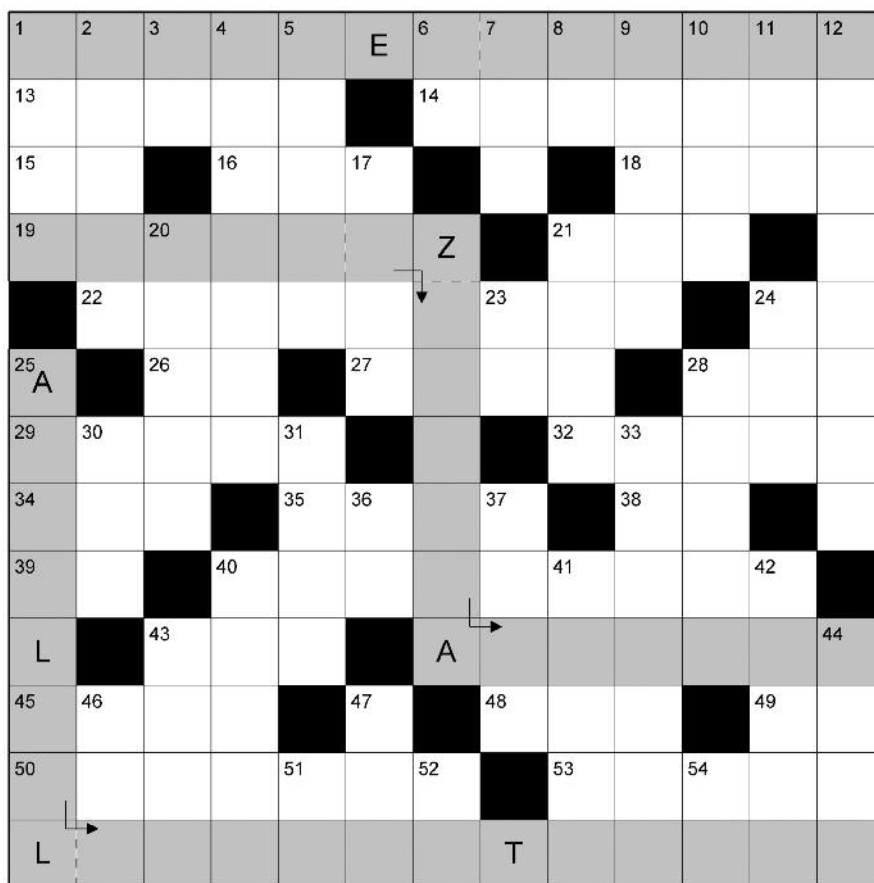
Rejtvény

A Bibliában sok elhívási történetet olvashatunk. Párosítsák a neveket az idézetekkel, és keressék ki a pontos igehelyet! Érdemes elolvasni a hosszabb szakaszokat is, hogy meglássuk, Isten bárkit, bármilyen helyzetben meg tud szólítani és alkalmassá tud tenni a szolgálatra.

1. Péter	a) „Szólj, mert hallja a te szolgád!”
2. Elizeus	b) „Itt vagyok, engem küldj!”
3. Ézsaiás	c) „Amikor Illés elment mellette, rádobta a palástját.”
4. Gedeon	d) „Éleszd fel magadban Isten kegyelmi ajándékának tűzét, amely kézrátételem által van benned.”
5. Dávid	e) „Indulj, menj Ninivébe, a nagy városba, és prédikálj ellene, mert feljutott hozzám gonoszságának híre!”
6. Pál	f) „Oldd le sarudat a lábadról, mert szent föld az a hely, ahol állsz!”
7. Sámuel	g) „Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!”
8. Mózes	h) „De kelj fel, menj be a városba, és ott megmondják neked, mit kell tenned.”
9. Timóteus	i) „Az Úr angyala megjelent előtte, és így szólt hozzá: Az Úr veled van, erős vitéz!”
10. Jónás	j) „Sámuel fogta az olajos szarut, és testvérei körében fölkente őt.”

A. L.

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES

1. A bibliai idézet első része. 13. A Fiat egyik kishaszonjármű-típusa. **14.** ... Pál; magyar sportoló, edző, sportújságíró, humorista, író (1925–2000). **15.** Német időhatározó. **16.** Horvátország és az Adria-tenger második legnagyobb szigete. **18.** ... Miró; katalán festőművész, grafikus, szobrász és keramikus (1893–1983). **19. A bibliai idézet második része. 21.** Et cetera, röviden. **22.** Összeroncsolódott gépkocsik elvontatására szolgáló jármű. **24.** Ellentétes kötőszó. **26.** Company, röviden. **27.** Így nevezte Mikszáth Kálmán a feleségét. **28.** Esetleg, népiesen. **29.** ... Picotto; olasz lemezlovas és zenei producer. **32.** Német este! **34.** Ellenőr(zés), röviden. **35.** Elsőhegedű. **38.** Arrafele! **39.** Éneklő szócska. **40.** Képességet növel; nehézségek, kellemetlenségek elviselésére felkészít. **43.** Angolna, angolul. **45.** Angolszász hossz mérték, 0,9144 méter. **48.** Béke veled, római! **49.** A remény kezdete! **50.** Forgalmat, figyelmet másfelé irányít. **53.** Anton ...; osztrák zeneszerző, tanár, zongorista (1765–1807).

FÜGGŐLEGES

1. Kun eredetű női név, jelentése: a Hold felkel. **2.** Lassú, esetlen mozgású. **3.** Páratlan jobb! **4.** Az útból félresöpör. **5.** Fej és/vagy végtagok nélküli szobor. **6.** Kézpénz, röviden. **7.** Az összeadás szava. **8.** Cso-

koládéfajta. **9.** Lefelé tartó út, felület. **10.** Csere(bere), franciául. **11.** Magasztos, emelkedett hangvételű költemény. **12.** Japán videojátékkonzol-gyártó cég. **17.** Kamilla, becézve. **20.** Kistestű lófajta, a Kárpátok pónija. **21.** Napjainkban is aktív szicíliai vulkán. **23.** Biztató szócska. **24.** Az öszösvetségi Izrael tizenkét törzsének egyike. **25. A bibliai idézet harmadik, befejező része. 28.** Súly, Arany János szavával. **30.** Nála lejjebb. **31.** Német autómárka. **33.** A hettita Úriás felesége, akit később Dávid király feleségül vett (katolikus névváltozat). **36.** Némán örül! **37.** Hagyományos magyar, ütős labdajáték. **40.** Lon' Jon kenyai rapper 2016-os slágere. **41.** A tetejére hajít. **42.** Igazságosztó, maga után Z jelet hagyó, álarcos hős. **43.** Gerhard ...; német fizikus, kémikus, a 2007-es kémiai Nobel-díj nyertese. **44.** ... Zoltán; Baumgarten-, József Attila- és Kossuth-díjas magyar költő, prózaíró (1906–1981). **46.** Pale ...; világos angol sörfajta. **47.** ... Nyikolajevics Tolsztoj; orosz író, filozófus, a Háború és béke című regény szerzője (1828–1910). **51.** Sír-...; zokog. **52.** Francia névelő. **54.** Latin kötőszó.

Súgó: EBERL, ERTL, FEDEH, MAURO, TEREH, TROC

Készítette: Meleg Dávid

A megfejtéseket az alábbi címekre várjuk:
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
e-mail: evmis@lutheran.hu

Az előző szám rejtvénymegfejtései:

Példabeszédek könyve 25,12; 1,8; 29,21; 4,1; 24,7; 7,2.

A keresztrejtvény megfejtése: „Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld 22,6)

Könyvajánló

A. L.

Sztehlo-gyerekek voltunk

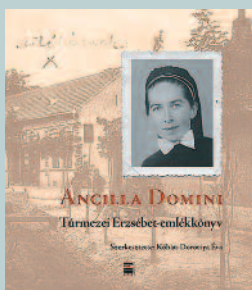
Szerkesztette: András Andor – Laborcz Dóra
Luther Kiadó, 2018

Sztehlo Gábor evangélikus lelkész kétezer zsidó származású embert, köztük mintegy ezerhatszáz gyermeket mentett meg a vézskorszak alatt. Az idilli részeken az olvasóban joggal merülhet fel a kérdés: nem pusztán az idő szépíti-e meg az emlékeket? Ő valóban a szeretet megalkuvást nem tűrő embere volt, aki Istenbe vetett eltántoríthatatlan hitével maradt szikla, és ezzel valódi hegyeket mozdított meg. Egyedül a hit és az Isten kegyelmébe vetett bizalom vezérelte döntéseiben.

Ancilla Domini – Túrmezei Erzsébet-életrajz

Szerkesztette: Kőhát Dorottya Éva
Luther Kiadó, 2012

Reményik Sándor „Jézus Krisztus poétájának” nevezte, de Túrmezei Erzsébet több is volt ennél: igehirdetője volt Krisztusnak. Erzsébet testvér, a diakonissza főnökszónya, a költő és műfordító Uráról tett biznyságot egész életében. Ennek a művészi eszközökkel is kifejezett folyamatos biznyságtételnek kíván emléket állítani a születése századik évfordulójának alkalmából készült, gazdagon illusztrált emlékkötet. A könyv DVD-mellékletet is tartalmaz.

Félelem nélküli élet – Balikó 100

Szerkesztette: Ócsai Zoltán – Kovács Barbara
Luther Kiadó – Pécsi Evangélikus Egyházközség, 2017

Balikó Zoltán szolgálatának nagy részét a pécsi gyülekezetben töltötte. Olyanok is emlékeznek rá, akikkel sosem találkozott, akik nem ismerték őt. Mitől volt olyan meghatározó, kikerülhetetlen személyiség? Ebben a kötetben sokan mesélik el emlékeiket Zoltán bácsiról, a lelkészről, az emberről, a segítőről, a főnökről, a kollégáról.

Tom Nelson:

Munkára teremtve – A hétfő viszonya a vasárnaphoz

Harmat Kiadó, 2017

A szerző teológiai megalapozottsággal és gyakorlatias megközelítéssel segít felfedeznünk Isten tervét a munkával kapcsolatban. Rávetet, hogy miként hozhatjuk ki a legtöbbet választott hivatásunkból, s vehetünk részt Isten e világban végzett munkájában.

Paul Ch. Donders:

Kreatív élettervezés – Hozzuk ki magunkból a maximumot!

Harmat Kiadó, 2015

Mi az, amit eddig elértem? Milyen adottságaim vannak? Merre tart az életem? Mit tehetek azért, hogy a céljaimat elérjem, és az álmaim valóra váljanak? Kitől kaphatok támogatást és segítséget terveim megvalósításához? Az egyes fejezetek műhelygyakorlatok és érdekes feladatok révén ösztönöznék bennünket életemzésre és jövőképeink átgondolására.

Imádkozzunk!

„Az imádság olyan nélkülözhetetlen a léleknek, mint testünknek a lélegztétel. Egyetlen lépést sem jutunk előre a megszentelésben, Jézus követésében és a szenvedés útján – imádkozás nélkül. A Biblia ugyan nem az imádkozással kapcsolja össze üdvösségünket, hanem a hittel; sokan imádkoznak, akiknek szívében nincs élő hit Krisztusban. A farizeusok sokat és hosszan imádkoztak, közben pedig gyűlölték és megölték Jézust. Az ilyen imádkozásnak nincs értéke. De az is igaz, hogy nincs élő hit, amely ne imádságban nyilvánulna meg. Isten gyermekei semmit sem tehetnek maguktól. Földi dolgaikat sem intézhetik a maguk erejéből. Hány jóakarató szó és intés pattan vissza a másik szívről gyümölcstelenül! Miért? Mert nem imádkozó lélekből fakadt, hanem saját igyekezetből. Sok kegyes szó csak a fülünkig jut el, de egyetlen szó is nyílként hatol a másik lelkiismeretébe, és balzsamként hat a szívére, ha felülről kikönyörögtük.”

Carl Eichhorn

Így könyörögjünk...

- Isten vezetéséért, hogy megtaláljuk helyünket a szolgálatban, a világban, az emberi közösségekben és a családban;
- bölcsességért vezetőink, politikusaink számára, hogy akarva-akaratlanul az Úr tervét munkálják!

Adjunk hálat...

- az Istennel való közösség, az imádkozás lehetőségéért;
- mert Istennek semmi sem lehetetlen, az átkot is áldásra tudja fordítani.

A. L.

A könyvek megvásárolhatók a kiadók könyvesboltjaiban.

Magvetés Indiában

Hitoktatás a Kodaikanal Nemzetközi Iskolában

Százötven csillogó szempár, a legtöbb bogárfekete. Százötven gyönyörű kislány és kislány. Keresztények, hinduk, muzulmánok, zsidók, buddhisták és vallástalanok. Indiaiak és más nemzetiségűek. Százötven nyitott szív. Egy különleges lehetőség arra, hogy egy magyar család az evangéliumot egy nemzetközi iskola tanulóival megossza.

Családunkkal a dél-indiai Kodaikanal Nemzetközi Iskolában végzünk szolgálatot. Ebben a nagy multú, bentlakásos magániskolában több tantárgyat is tanítunk: angol irodalmat, angol mint idegen nyelvet, egészségtant, zenét és hittant. Mivel az intézményt nyugati misszionáriusok alapították, és a keresztény gyökerekhez a vezetés a mai napig hű, kötelező a keresztény hitoktatás, és az iskola lehetőséget biztosít számos szabadon választható hitéleti program számára is. Isten arra hívott minket, hogy ezekben mi is részt vállaljunk. Mindenféle felekezetű és nemzetiségű iskolai és kollégiumi pedagógustársunkkal együtt szívügyünk, hogy Jézust személyesen megismerhessék a tanulók. Persze tudjuk, hogy bizonyágtételünkkel mi csak magvetést végezhetünk, a növekedést Isten adja. Minden szolgálati területen így van ez, de különösen is igaz ez a gyermekmunkára.

A hitoktatás itt sok szempontból más, mint hazai evangélikus iskoláinkban. Először is figyelembe kell vennünk, hogy a gyerekek nyolcvan százaléka nem keresztény háttérből jön, és az iskolát a családok valójában a magas oktatási név miatt választják. Fontos tehát, hogy a keleti vallások értékeit felismerve, a másik hitét tiszteletben tartva, szeretettel beszéljünk a Biblia igazságáról.

Indiai környezetünk is különleges alaphelyzetet biztosít. A kasztrendszer a társadalom mai napig meghatározó tényezője. Ez érezhető a tanulók és a technikai munkatársak, sőt még a tanulók egymás közötti viselkedésében is. Emellett körülvesz bennünket a nyomor, a sok szemét, a zaj és

mindaz a probléma, mely ebben a túlnépesedett, sok szempontból elmaradott országban jellemző. **A hitoktatás célja nem lehet csupán az egyéni üdvösség és béke keresése, hanem a társadalom átforgatása,** a bajok enyhítése is feladatunk, iskolánk kimondott küldetése. De hogyan végezhető el ez a komoly feladat egy alsó tagozatos tanuló esetében?

A hittan nálunk nem önálló tantárgy, oktatása a többi tantárggyal összehangoltan folyik. Az aktuális témakört minden alsó szaktanár a saját tantárgyához igazítva követi. Így kerül elő hittanórán is a térképismeret, a történelem, társadalmi kérdések, az irodalom, a képzőművészet és a környezetvédelem. Az integrált oktatásnak köszönhetően a tanulók így egységes üzenetet kapnak. Sok a kreatív feladat is. Sorban készülnek makettek, képregények, képzeletbeli riportok és számítógépes alkotások. Időnként sütünk-főzünk, kertészkedünk – miért is ne, ha éppen a kovász vagy a megvető példázata a téma?

A tananyagot nem készen adjuk át, a tanulás a felfedezésre épül. A gyerekek gyakran végeznek kutatómunkát. Amikor hittanból a Jézussal való találkozás volt a téma, az egész osztály keresztény munkatársakkal készített interjút, hogy megtudja, kinek hogyan történt a találkozás az életében, és mint jelent ez számára. A tanulási folyamat következő fontos lépése a reflexió, amikor önállóan átgondolják a tanultakat, a harmadik lépés pedig a cselekvés. Hiszen az elméleti tudás sokszor kevés önmagában. Amikor például az első osztályban a társadalmi szerepvállalás volt a téma, témazáró dolgozat helyett a gyerekek kókuszgolyót készítettek, és a helyi öregotthonban műsoros teadélutánnal szolgáltak. A karácsonyi történet tárgyalása után pedig a harmadikosok már tudták, hogy a legnagyobb ajándék maga Jézus, és egy összevont óra keretében a születéstörténetet ők mondták el az óvodásoknak a tanár helyett.

A hitoktatás ilyen formában sok készülést igényel, viszont az a reménységünk, hogy így a gyerekek már a kezdetektől megtanulják alkalmazni a „tananyagot”, és maguk is magvetőkké válnak ebben az aszályos országban.

J. A.

Hit, hála – és sok beszélgetés

Találkozás Győri Virággal,
a *Family* magazin főszerkesztőjével

dani. Számomra ez álommunka volt, és a mai napig is az.

Kérlek, mutasd be nekünk pár szóval a *Family*!

Családi magazinból több is van a hazai piacon, vállaltan keresztyén szellemiségűből már kevesebb. A *Family* abban egyedülálló, hogy mi nem csupán a családi étellel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozunk, hanem legalább ilyen fontosak és hangsúlyosak számunkra a párkapcsolati témák is. Azt valljuk ugyanis, hogy a harmonikus családi élet titka a jól működő házasság. Minden számban megszólaltatunk egy-egy ismertebb embert is, de örömmel adunk helyet a hétköznapi hősök életszagú bizonyágtételeinek is. Szeretnénk konkrét segítséggel szolgálni azok számára, akik valamilyen nehéz élethelyzetben vannak, úgyhogy őszintén szólunk olyan problémákról is, mint egy gyermek elvesztése, az alkoholizmus vagy a depresszió. Ugyanakkor mindig van pár humoros írásunk is, ezek a lap „szívébe”, vagyis a közepébe kerülnek – nem véletlenül.

Mitől keresztyén családi magazin a *Family*?

A cikkeink többségében markánsan megjelenik az evangéliumi üzenet, de úgy szeretnénk kommunikálni, hogy ne riasszuk el azokat sem, akiknek nincs különösebb egyházi kötődésük. Sokat ad a munkánkhhoz, hogy a szerkesztői csapatunk igazi ökumenikus közösséget alkot: vannak közöttünk katolikusok, reformátusok, evangélikusok, baptisták, kisegyházi közösségből érkezők, és azok, akiket megszólaltatunk a lapban, ugyanígy különféle felekezetekhez tartoznak. Ezért is tud sokszínű lenni a magazin.

Amit a munkatársaimmal együtt a hétköznapiakban megélünk, azt építjük bele az újságba. A cikkekből mindig olyan kérdések, dilemmák, tapasztalatok jelennek meg, amelyek minket is mélyen

Fotók: Mészáros Péter

Hogyan talált meg egy keresztyén családi és párkapcsolati magazin szerkesztői feladata?

Lelkész szakon kezdtem meg a tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, de elég hamar beláttam, hogy nem az lesz az én utam. A harmadik évben ezért átmentem hittan-tanár szakra, és ezzel párhuzamosan elvégeztem a tanítóképző főiskolát. Ott olyan komoly nyelvészeti képzést kaptam, hogy a diplomázást követően korrekorként elhelyezkedhettem az *Evangélikus Élet* folyóiratnál. Hamarosan olvasószerkesztő lett belőlem, és több ízben előfor-

dult, hogy én szerkesztettem egyedül az egész lapot.

Az „*ÉVÉlet*” kemény, de jó iskola volt. Rengeteget éjszakáztam, ám nagyon sokat tanultam az újságkészítésről. Egyre jobban megerősödött bennem a vágy, hogy szeretnék szerezni egy szakirányú végzettséget is, úgyhogy elvégeztem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem kiadói szerkesztő szakát. 2008-ban kerestem meg a Harmat Kiadó vezetője, dr. Herjeczki Kornél, hogy elvállalnám-e a *Family* főszerkesztői pozícióját. Ez olyan felkérés volt, amelyre nem lehetett nemet mon-

foglalkoztatnak, és amelyeket magunkon is átszűrtünk.

Milyen pluszt jelent számodra, hogy a férjed, Győri Tamás József lelkész is melletted áll a munkádban?

Rengeteget kaptam és kapok általa. A saját hitem elmélyülésében is meghatározó szerepe van; nincs olyan lelki-teológiai kérdés, amellyel ne fordulhatnék hozzá bizalommal, és amelyre ne tudna megnyugtatóan felelni. A másik, hogy mindketten aktívan szolgálunk, és ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy egymás segítőtársai legyünk, hogy jól működő házasságunk legyen. Ebbe sok munkát, energiát fektettünk. Eleinte gyakran vitatkoztunk, nem ment olyan egyszerűen az összecsiszolódás. De nem adtuk fel, és ez annak is köszönhető, hogy tudatosan ügyelünk rá, hogy sokat beszélgesünk egymással.

Szerintem a jó házasság egyik titka, hogy minél többet beszéljünk – bármi legyen témáról: kettőnkéről, a politikáról, hitbéli kérdésekről, az aktuális olvasmányélményeinkről... Az, hogy legyen időnk és igényünk a rendszeres kommunikációra, sokszor elhatározás kérdése, és szükség van hozzá mindkét fél nyitottságára. Ahogy látom, a párok többségénél ez nem alakul ki egykönnyen, vannak, akik egy idő után fel is adják, és páros magányban élnek egymás mellett. Fontos, hogy érdekeljen minket a másik munkája, tudjuk, hogy mi jár a fejében, milyen küzdelmei vannak. Csak úgy lehet közösen hordozni a terheket, ha ezeket mind megosztjuk egymással. A párkapcsolati problémákat is könnyebb kezelni, ha beszélgetés közben még időben a felszínre kerülnek.

Amikor megszületnek a gyerekek, kevesebb idő jut a párunkra. Ti hogy éltétek meg ezt az időszakot?

Ennek a korszaknak megvannak a – leginkább a fáradtságból fakadó – feszültségei, konfliktusai, de nekem sokat segített az, hogy pár órában akkor is dolgoztam otthonról. Érdekes módon egy-egy ilyen szellemi igénybevétel mindig átesegített a holtpontokon: amikor épp kezdtem megfáradni az anyai teendőkből, elterelte a gondolataimat. És utána jólesett újra babáznani...

A kisgyermekes korszak egyébként utólag csodálatosan megszépül az emberben. Én azt szoktam mondani, hogy az anyaság által új emberré lettem. Olyan, mintha kicserélődött volna az összes sejttem. Már nem az vagyok, aki egykor voltam: az átélt nehézségek, próbák és örömeik mind-mind csiszoltak, formáltak.

Például sokkal rugalmasabb, önfeláldozóbb, empatikusabb lettem, és ezért nagyon hálás vagyok.

Mit tehetünk azért, hogy ezen a próbás időszakon úgy menjünk át, hogy a férjünk számára megmaradjunk feleségnek?

Apróságoknak tűnik, de fontos: amíg otthon vagyunk a gyerekekkel, addig az otthonunk a munkahelyünk, márpedig a munkahelyére rendszeresen felöltözik az ember. Ezzel is mintát adunk a gyerekeinknek, és persze a saját hangulatunkat is meghatározza, hogy slamosan flangálunk-e a lakásban vagy az utcán. A másik pedig az, amit már említettem: a rendszeres beszélgetés. Ha mindezek mellett néha el tudunk menni valahová kettesben is, az is új lendületet adhat a kapcsolatunknak.

Hogyan élitek meg Tamással közösen a lelki életeteket, hiteteket?

Mindkettőnk munkája egyben szolgálat is, és amikor a munkánkról beszélünk, akkor óhatatlanul lelki életet is élünk. Napi szinten szóba kerül köztünk például, hogy egy adott kérdésben hogyan vezet Isten, hogy egy nehézség hogyan formál bennünket. Mindemellett az imádságos közösség is nagyon fontos, együtt visszük Isten elé mindazt, ami foglalkoztat minket.

A gyerekeken mennyire tükröződik vissza az, hogy ti hitben jártok?

Lényeges számunkra, hogy hitben nőjenek fel, hogy az imádság, az igeolvasás természetes legyen számukra. Arra is törekszünk, hogy mindenről őszintén, nyíltan beszéljünk velük. Nincs tabutéma, bármiről kérdezhetnek minket, és ők ezzel szívesen élnek is. Sokan mondják, hogy a korukhoz képest milyen érett gondolkodásúak.

Kell féltanünk a gyerekeinket korunk világától?

Mi tudatosan döntöttünk úgy, hogy egyházi iskolába, óvodába járattuk a gyerekeket, mert úgy látjuk, hogy egy ilyen közeg sok mindentől megóvja őket. A nap nagy részét külön töltjük tőlük, ezért nem mindegy, hogy ezekben az intézményekben milyen hatások érik őket.

Visszatérve a Family magazinra: kívülből igényes, szép, megállja a helyét a világi piacon is. Párhuzamba lehet hozni ezt egy keresztyén nő külső, illetve belső szépségének igényével?

Sok múlik a „csomagoláson”, ezért fontos számunkra, hogy amit kiadunk a kezünk-ből, az minőségi legyen. Isten is minőségi

munkát vár tőlünk. Bár a magazint nem csupán nőknek szánjuk, azt is misszióknak tekintjük, hogy segítsük őket abban, hogy jól érezzék magukat a bőrükben, ezért hívtuk életre a *Felfrissítő* hétvégéket. Amerikai gyülekezetekben járva megfigyeltem, hogy ott a keresztyén nők milyen természetesen, örömmel élnek meg a nőiességüket, például csinosan öltöznek, finoman sminkelik magukat. Én itthon sokszor ennek az ellenkezőjét látom, mintha az lenne az elvárás, hogy egy keresztyén nő minél puritánabb külsejű legyen.

Mi az, ami a házasságodban, Istennel való kapcsolatodban, családotokban a legnagyobb örömet okozza neked most?

Hogy hálás a szívem. Alapvetően hajlamos vagyok az elégedetlenkedésre, egy ideje azonban tudatosan törekszem arra, hogy ezen változtassak, és meglássam, Isten mennyi jóval vesz körül, mennyi mindnért lehetek hálás neki. Igaza van *Füle Lajos*nak, aki így fogalmazott az egyik versében: „A hálából élünk, ha élünk. / Hála nélkül mi más az élet: / szakadéknyi mély hiányérzet, / mibe az ember bele-szédül.”

ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Szemelvények Luther asztali beszélgetéseiből

Luther szülőháza Eislebenben

Az *Asztali beszélgetések* című gyűjtemény sokszínű, érdekes és közeli képet ad *Luther Márton* vallási, erkölcsi és politikai nézeteiről, miközben láttatja a reformátor személyiségét és világszemléletét. Előfordult, hogy a vacsoránál a résztvevők teljes csendben ültek, máskor a házigazda éppen, hogy beszédre ösztönözte vendégeit, de olyan is volt, amikor egyedül csak ő beszélt. Egy kis jellemrajzot is kiolvashatunk a párbeszédéből, melynek alapján egy bölcs, tanult, mértékletes, szelíd, alázatos, vallásos és nem utolsósorban szellemes társasági ember képe rajzolódik ki. Aki ugyanakkor, ha neheztelt valamiért, félretette a tréfát, és szigorú, haragos prédikációban fejezte ki indulatát.

Az alábbiakban szemelvényeket olvashatunk Luthernek az asztali beszélgetések során elhangzott gondolataiból.

Isten ígéjéről: Akik nem ismerték el, hogy az evangélisták írásai Isten ígéje, azokkal a doktor szóba sem állt. Krisztus Urunk szavai mindennél erősebbek!

Isten munkájáról: Isten jóságos Teremtőnek írja le, akinek jóságát minden percben érezhetjük. Ha nem ismerjük fel, akkor az azért van, mert a bűn megrontotta az életünket. Isten először megrémít, majd fölbátorít és megvigasztal. Az ördög az ellenkezőjét teszi: előbb felbízgat, felbátorít, hogy vétekezzünk, és örömmel leljük a bűnökben, azután, amikor baj van, ijeszt és rémiszt. Ha nem jóságos atyának mutatkozik Isten, az azért van, hogy megtörje büszkeségünket. Mértékkel büntet, nem haragjában, úgy fenyít, miként apa fenyíti a fiát, azért sebez, hogy azzal is jobbitson.

A teremtésről: Isten csodás Teremtőnek írja le, akinek legszebb ajándékai a gyermekek, a szülés pedig a legnehezebb munka.

A világról: Ha kipuuszulnának a semmirekellő emberek, mi válnának semmirekellővé, mert az ördögnek szüksége van semmirekellő emberekre. A nép közé kell menni, polgári módon, tisztességesen, Istenért és az emberekért fáradozva.

Krisztusról: A bűnösök legnagyobbika! De nem úgy, hogy ezeket a bűnöket ő maga követte volna el, hanem hogy a bűnöket rólunk önmagára vette, és a vérevel fizetett értük. Jézus csakis a bűnösökért lett emberré, csakis értük halt meg.

A bűnről: Isten előtt minden ember hamis és bűnös, de akik megvallják bűneiket, azoknak megbocsát. A megbocsátás jelei: az úrvacsora, a keresztség, az evangélium szava és a Szentlélek jelenléte a szívünkben. Ha elfogadtuk bűneink bocsánatát, ezt úgy fejezhetjük ki, hogy ha valaki vétkezik ellenünk, mi is megbocsátunk neki.

A szabad akaratról: A szabad akarat az eredendő bűnre vezetett minket, ezzel ránk hozta a halált.

A törvényről és az evangéliumról: A törvény a képmutatókat terheli, az evangélium viszont a megszorodottaknak, megfélemlítetteknek szól.

A jó cselekedetekről: Luther doktor egyszer felemelte kisgyermekét, és azt mondta: ezek a kis emberek csak annyira szolgálják meg ételüket-italukat kakálással és sírással, mint mi a jó cselekedeteinkkel a mennyek országát.

Az imádságról: Imádságunk mindig meghallgattatik, ha nem is akaratunk szerint történik minden, megtörténik Isten akarata szerint, mely sokkal jobb a miénk-nél.

A keresztyén egyházzal: Isten az ő egyházát külső cselekvésre szólítja, a hívők hitük gyakorlását hirdessék és nyilvánítsák ki az emberek között. A keresztyének ne vonuljanak kolostorokba, se vadonba, hanem társasan forgolódjanak!

A prédikatori hivatásról: A jó prédikátor helyesen és igazul tanít, jó feje van, jól forgatja a nyelvét, jó a hangja, jó az emlékezete, el tud hallgatni, biztos a dolgában; életét, vagyonát, jó hírét is képes feláldozni, tűri a zaklatást és ütlegetést.

Az angyalokról: Az ördögök a közelünkben ólálkodnak, üdvösségünkre, boldogságunkra törnek, de az angyalok oltalma megvéd tőlük. Az ördögtől való minden szomorúság és bánat.

A varázslásról: Olyan bűn, mely Istent különösképpen sérti, mert művelője Istentől átpártolt a Sátánhoz.

A kísértésekről: Jók és hasznosak, mert ha nem volnának, istenfélelem nélkül halnánk meg. Aki nem volt megkísértve, mit sem érthet Isten dolgaiból!

A képmutatókról és Isten dolgairól: Képmutatók és álszentek, akik ha egy vagy két jótettet sikerült magukból kiszorítaniuk, azt hiszik, már minden bűnük rejtve van. A hamis tanítók sokat ártnak a világban.

A botránkozásról: Furcsa, hogy a világ benne botránkozik meg, aki a halottakat feltámasztja, vakok látását, süketek hallását adja vissza. Aki az ilyen embert ördögnek tartja, milyen istene lehet annak?

A halálról: Istenre van szükségünk minden órában, hogy megőrizzen és megtartsen. Látjuk mindenhatóságát a teremtményeken: ől és életre támaszt.

A háborúságról: A mozsarak és pattantyúk a Sátán művei, akkor találta fel őket, amikor ököllel és testi fegyverekkel nem győzte.

Az önvédelemről: Mindenkinek meg kell védenie magát és az övéit az igazságtalan erőszaktól. Ha nem az evangélium miatt támadnak, ellen kell állni. De ha Isten ígéje miatt, akkor szenvedni kell.

A jogtudókról: A jognak tudója a gerendák tudója, míg a hitnek tudója a szálkák tudója. Az emberi bölcsesség szerint okos a jognak tudója, viszont Isten bölcsessége szerint okos a teológus.

Az iskolákról: A tudományok maradványok és mindig hasznosak. A lépcsőn fonként kell felfelé haladni, senki sincs rögtön a tetőn.

A tanulásról: Ha megharagudna Isten, és a világból minden tudóst elmosna, bestiákká, vadállatokká válnának az emberek. Az együgyű prédikátorok a legjobbak: szépen, egyszerűen kell belekezdeni, és úgy kell beszélni, hogy mindenki megértse. Kevés jó könyvet kell olvasni, de azt sokszor.

A hivatásról: Isten szorgalmat és hűséget követel minden hivatásban, mert aki a kicsi dolgokban hanyag, az a nagyokban sem különb.

NÉMETH MIHÁLY

Hűen az Úrhoz, hűen az elhíváshoz

Szebedinszky Zsuzsanna diakonissza életútja

1924. augusztus 10-én született Szarvason, egy gazdálkodó parasztcsalád harmadik leánygyermekéeként. Itt és Kondoroson járt iskolába. *Balczó András* lelkész által kapta tizenkét éves korában, a konfirmációra való felkészülés idején az első, személyre szóló indíttatást Istentől: „Légy hű mindhalálig, és néked adom az élet koronáját.” (Jel 2,10) Ez az ige szíven találta, úgy érezte, hogy közvetlenül neki szól, és szolgálatra hívja őt. Mikor ezt elmondta a szüleinek, ők hallani sem akartak szándékáról. A háború alatt testvére gyermekét gondozta, nevelte. Huszonegy évesen indult el saját élete.

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület őszi konferenciáján beszélt *dr. Farkas Mária* főnökkasszonnyal, és közölte vele belépési szándékát. Ő ezeket mondta: „Semmi jóval nem kecsegtettek, hiszen szedik össze a katolikus apácákat, előbb-utóbb ránk is sor kerül, de ha mégis vállalod a diakonisszaéletet és az ezzel járó kockázatot, akkor felveszlek.” Így is történt. Ilyen sürgető idő volt akkor, eltekintettek a próbaidőtől és hasonlótól. A jelölteknek mindenféle munkát el kellett végezniük, a konyhában, a ház körül vagy ahol éppen adódott.

1951-ben feloszlatták a diakonisszaegyesületet, el kellett hagyniuk az anyaházat. Szebedinszky Zsuzsannának volt hova mennie. Ő volt az első, akinek a főnökkasszony ünnepélyesen levette a főkötőjét; ő tette fel és ő vette le róla. A főkötőt elkérte emlékül a jelöltruhával együtt. A helyzetet értetlenül fogadta, lelkiileg nagyon megviselte.

Az egyházzal kapcsolatban állókat menesztették a kórházakból is. Egyébként is egészségügyi pályára készült, ezért jelentkezett nővérképzésre. A kétéves iskola befejeztével elvégezte a diétás-

nővér-képzést is, így egymás után két oklevelet szerzett. A gyulai nővérképző után Szentgotthárdra került. **A testvérekkel szétszórtatásuk idején is tartották a kapcsolatot.** Erre különösen a születésnapok adtak jó alkalmat.

Meghívást kapott a mátraházi tudószanatóriumba. Ettől a munkahelytől – bár szeretett ott dolgozni – egy szüleitől kapott levél nyomán vált meg. Azt írták, hogy végre kaptak körzeti orvost, és hívták, hogy menjen haza körzeti nővérek. Ez ugyan jóval kevesebb fizetéssel és sok fáradtsággal járt, de ha egyszer hívták, ő ment. A szarvasi körzet nagy volt, a munka megterhelő, ezért amikor meghívást kapott a gyulai József Szanatóriumba, azt szívesen elfogadta. Így került vissza oda, ahol a nővérképzőt is végezte. Onnan ment nyugdíjba.

Az egészségügyben dolgozni nagy megterhelést jelentett, de minden munkahelyén igyekezett Istennek tetsző módon helytállni. Ehhez mindig meg is kapta tőle a segítséget. A diakonisszák testvéri közösségéhez lélekben mindvégig hű maradt. Amikor a Fébé újraindult, és megkapta a körlevelet, azonnal jelentkezett. Volt nyugdíja, megtakarított pénze is, így megpályázhatta az újrafelvételt. Nagy boldogság volt számára, hogy végre újra a testvérek között élhetett. 2018-ban tért haza teremtő Urához.

Teljes meggyőződéssel vallotta, hogy ha életét újrakezdhetne volna, akkor sem döntött volna másként, akkor is vállalta volna a diakonisszák sorsát.

Szántóné Alföldi Júlia (szerk): „Ajánlom pedig nektek Fébét...”: mozaikok a Fébé-család történetéből című munkája (Fébé, Budapest, 2012.) alapján összeállította: ifj. Zászkaliczky Pál

Minden lépésemet ő vigyázza

Fotók: Sz. J.

Indián néhány éve Budapesten él a maga által felépített házikóban, egy garázssor és egy vasúti töltés között. Fenntartja saját magát. Szinte naponta jár az aluljáróba énekelni, zenélni, hétvégenként pedig piacra árulni. Élete társa egy kis kutya, Tarzan, aki mindenhová elkíséri őt.

Kérlek, beszélj a gyermekkorodról! Kisvárdán születtem 1968-ban. Édesanyám csecsemőkoromban elhagyott. Három-négy évig Nyírteleken, nevelőszülőknél éltem, akikről sokáig azt hittem, hogy édes szüleim. Később beadtak Balkányban a gyermekotthonba. Onnan Berkeszre kerültem. Ott egyszer megkérdeztem, hogy én miért nem kapok csomagot, hiszen nekem is van anyukám. Erre kaptam egy pofont, és ezután többet nem érdeklődtem.

Az egy fizikai pofon volt?

Igen, engem sokáig ütöttek-vágtak az akkori nevelőtanárok. Az osztálytársaim is sokszor kigúnyoltak, cukkoltak, hogy megint ki fogok kapni. Reggelente úgy keltem fel, hogy tudtam, ma is meg fognak bűntetni, csak még nem tudom, hogy miért.

Mivel ütöttek?

Egy karosszék oldaltámlája kiesett, és a nevelő azzal verte a fejem, kezem, lábam. A másik pedig azt élvezte, ha tornáztathat. Sokszor nem bírtam lemenni a földszintre a vacsorához, úgy fájt mindenem. Egyszer azért kaptam egy nyakast, mert ilyen állapotban leestem a lépcsőn. A legszörnyűbb emlékem az, amikor nálam maradt a varrótű. Kötelező volt megvarrni az elszakadt

holminkat, és ehhez a nevelőtanártól kellett tűt, cémát kérni. Amikor végeztem, betűztem a tűt a pizsamám gallérjába, aztán elfelejtettem leadni. Mentünk le a földszintre vacsorázni, és félúton *Erzsike* néninek eszébe jutott, hogy a varrótű nálam maradt. Megfogta a grabancomat, és azt kérdezte, hogy miért nem adtam le. A helyiség hátsó részébe, a fürdőszobába vitt. Kivette a galléromból a tűt, és elkezdte szurkálni a fejemet. Védekezésül a kezemet a fejemre tettem, és egyszer csak azt vettem észre, hogy csupa vér. Ettől a látványtól szerintem ő is megijedt. Csak annyit mondott: „Mosakodjál meg, és takarodj föl a szobába, ma sem eszel.” Más törvények voltak akkoriban.

Elmondad, hogy amikor nem kaptál vacsorát, kísértáltál az erdőbe.

Elmentem a nagypálya melletti erdőbe, és a szemétdombon keresgéltem valami ehetőt. Találtam egy törött befőttesüveget. Szilvabefőtt volt benne. Penészes volt, de letöröltem, és ettem. Ízlett, és azt gondoltam, hogy én eszem a legfinomabb vacsorát. Egyszer találtam egy kis téli csizmát, és magammal vittem. Erzsike néni megkérdezte, hogy honnan vettem. Mondtam, hogy a szemétdombon találtam. Verést kaptam érte, és a kiscizmát odaadta annak a gyerekeknek, akivel sosem voltam jóban.

A kiskori nevelőszüleidről semmit nem tudtál meg később?

Amikor Berkeszről elkerültem a szakmunkásképzőbe, akkor újra érdeklődtem irántuk. Lehetőség volt átmenni Tiszadobra a gyermekotthonba, és aki a nyolc általánost ott elvégezte, az jelentkezhetett szakmunkásképzőbe. Én voltam az első, aki azonnal jelentkezett. Nem a szakma érdekelt, csak az, hogy elkerüljek Berkeszről. Szobafestőnek jelentkeztem. Az első évben kaptam egy kedves nevelőtanárt, *Ica* nénit, aki kéresemre érdeklődött a hivatalnál, hogy mi

lett a nevelőszüleimmel, akikről én még akkor is azt hittem, hogy az édes szüleim.

A biológiai szüleidről tudsz-e valamit?

Nagyon fiatalon szült édesanyám. Nyolc gyereket hozott világra. Édesapám sokat vesztett kártyán, adósságai voltak. Emiatt voltak anyagi gondok a családban. Egyszer Berkeszen rendeztek testvértalálkozót, és akkor ott *Erzsébet*tel meg még egy gyerekkel találkoztam, akik állítólag a testvéreim, de soha többé nem hallottam róluk. Ica néni egyszer próbált segíteni, hogy felvegyem a kapcsolatot *Erzsébet*tel, de ő ezt visszautasította. Áldom az Urat, hogy így történt, mert az intézetben azért rá voltunk szorítva a tanulásra. Tiszadobon találkoztam olyan emberekkel, művészekkel, akikről sokat tanultam. Hogy hogyan kell beszélni, hogy mit kell ahhoz csinálnom, hogy ne váljak bűnözővé, hogy fontos a kapcsolatokat ápolni, beszélgetni. Áldom Jézust ezért.

Most hol élsz, hogy tartod fenn magadat Budapesten?

Négy éve lakom egy magam által épített kunyhóban. Aluljáróba járok zenélni, hétvégén pedig piacra megyek eladni holmikat. Ebből tartom fenn magam és Tarzan kutyámat meg Cili cicát. Eleinte szobafestőként dolgoztam, aztán rossz társaságba kerültem. Rászoktam az alkoholra és a drogra. Nyolc év után a drogot sikerült letenni, de az alkohol húsz évig megmaradt. Dolgoztam az építőiparban, laktam munkásszállón, albérletben, hajléktalanszállón. Sok helyen kihasználtak, megloptak, megverték, megaláztak. Belefásultam ebbe, hogy csak dolgozom, de nem jutok semmire. Új utat kerestem. Elkezdtem zenélni az aluljáróban, és egy hűvös őszi napon azt mondtam Tarzannak, hogy mától fogva nem iszom, megváltozik az életünk, és építetek egy kis házat. Ha albérletet vagy szállót

kerestem volna, akkor Tarzanról le kellett volna mondanom. Elkezdtem az összegyűjtögetett anyagokból megépíteni a kis kunyhót olyan helyen, ahol nem zavarunk senkit. Ez nem közterület, egy vasúti töltés és egy garázssor között van. Az első télen még három-négy paplannal takaróztam, hogy ne fagyjak meg éjjel. Később egy kedves jóakaróm segítségével kaptam egy kályhát.

Tarzant sokat emlegeted, ki ő a te életedben?

Ő egy csodálatos kis kutya, akit fél éves korában kaptam. Előtte volt egy palotapincsim, aki megszökött, amikor egy barátomra bíztam. Vigasztalásul kaptam Tarzant, akivel már több mint négy éve együtt vagyunk. Akárhová megyek, ő jön velem. Együtt zenélünk, piacozunk, együtt megyünk gyülekezetbe, boltba. Ő egy igazi társ. Segít is, mert jelzi, ha idegen jön. Sajnos vannak olyan hajléktalanok is, akik néha tudtom nélkül meglátogatnak és meglopnak, kifosztanak.

Te hajléktalan vagy?

Már nem érzem magam hajléktalannak, mert van otthonom. Nem könnyű ez a helyzet, de könnyebb annál, mint amikor sátorban laktam vagy az utcán, padláson, pincében.

Mi lesz veled, ha mégis megtisztítják ezt a területet, és felszámolják a kunyhódat?

Ez szörnyű csapás lesz nekünk. Azt mondják, hogy le fogják bontani.

Nem akarsz bemenni valamilyen szállóra?

Semmiképpen. Kisállattal nem is lehet bemenni. A dolgaimat, amiket összegyűjtöttem, nem tudom bevinni. Laktam már szállón, de nem bírtam sokáig. Vagy megloptak, vagy verekedésbe keveredtem, vagy újra alkoholizáltam. Nem akarok megint al-

koholista lenni. Ha így alakul, akkor maradok az utcán. Talán történik valami. Elindítottuk a leszázalékolásomat a nyaki gerinc sérveim miatt. Mint csökkent munkaképességű dolgozhatnék négy órában, és ha lenne valami fix jövedelem, akkor szociális alapon egy szoba-konyhához esetleg lenne esélyem hozzájutni. A zenélést sem bírom már mindig, mert nagyon fájnak az ízületeim.

Mit jelent neked a hit, Isten, Jézus?

Hiszem, hogy Jézus meghalt értem. Hordozta a bűneimet, fájdalmaimat, betegségeimet. Mindennap velem van. Hiszem, hogy mindent a drága mennyei Atyánknak köszönhetünk, mert napi szinten tapasztalom a szeretetét, kegyelmét, ő vigyáz rám. Volt, amikor nagyon sokat fáztam, éheztem, nélkülöztem, de ő soha nem hagyott el, mindig mutatott egy egyenes irányt. Az alkoholt is azért tudtam félretenni, mert ő megszólított, hogy ez így nem mehet tovább. Van, aki ezért kinevet. Nem érdekel, amikor azt mondják, hogy „hagyjad már, Indián!” Nem hagyom, mert ő sem hagy engem. Fizikálisan itt, a világban nagyon egyedül vagyok, de ha ő velem van, akkor nem érzem magam egyedül. Boldogan megyek haza a kisházba, mert az az ajándéka. Erőt ad, hogy a fájdalmaim ellenére menjek muzsikálni, ha másért nem, az ő dicsőségére. Gyülekezetbe ritkán járok, de az imádságot egy nap sem felejtem el. Egész úton, amikor megyek valahová, vele beszélgetek, őt kérem, hogy vigyázzon ránk. Érzem, hogy minden lépésemet vigyázza, mert békességem van benne, és így másnak látok mindent. Ez megfizethetetlen.

Hogy jutottál hitre?

Első éves szobafestő-tanuló voltam, amikor az egyik osztálytársam hívó lett. Kinevettük, de ő nem törődött velünk, elvonult, és Bibliát olvasott. Kijárt a faluba, házi gyüleke-

zetbe. Nagyon erős hite volt. Néha én is ki-gúnyoltam. Istenkáromló voltam, mint a többi osztálytársam. Ha Istent szidalmaztuk, ő nagyon fel volt háborodva, és a védelmére kelt.

Eltiltották a vallásától, azt mondták neki, ha még egyszer kimegy a gyülekezetbe, kirúgják a szakmunkásképzőből. De titokban továbbra is olvasta a Bibliát. Még nem voltam hívó, de sajnáltam az osztálytársamat. Engem nem érdekelt a Biblia, én másban hittem. Szakmunkásvizsga után szereztem egy Bibliát. Sokáig állt az éjjeliszekrényemen, látható helyen, de soha nem olvastam bele. Évek teltek el, és sokszor eszembe jutott az osztálytársam. Pestre kerültem, és egy alkalommal a Nyugati pályaudvarnál, az aluljárójában arra lettem figyelmes, hogy Jézusról énekel egy kisebb csoport. Nagyon megséríntett. Ekkor értettem meg, ki is ő valójában. A pásztoruk maga mellé hívta az embereket, akik befogadták Jézust a szívükbe. Odamentem én is. Ő imádkozott velünk, és elmondta, hogy Jézus értünk halt meg, hogy megmentsen, de feltámadt a halálból. Azonnal elhittem, nem is tudom, miért. Nem gúnyolódtam, hanem azonnal befogadtam Jézust a szívembe.

Ennek már több mint húsz éve, és azóta is mindennap imádkozom. De szomorú is vagyok, mert a hit mindenkié, mégis bántják a hívőket. Sokszor eszembe jut az osztálytársam, aki soha nem szégyellte a vallását. Találkoztam vele, és elmondta, hogy még mindig imádjá Jézust, és gyülekezetbe jár. Ma már én sem szégyellem Jézust, hanem megvallom, hogy ő az én Megváltóm, gyógyítóm, szabadítóm. Csodálatos, hogy mi mindenben segített nekem. Nagyon sok nehézségen vezetett át, és mindent neki köszönhetek. Aldjad, én lelkem, az Urat!

SZEVERÉNYI JÁNOS

A misszió jövője

Az *Operation World* szerint 2020-ra az evangéliumi kereszténység nyolcvan százaléka a világ déli részén lesz található. Ez Latin-Amerikát, Afrikát és Ázsiát jelenti.

Az elmúlt négyszáz-öt száz évben a Bibliát egy individualista világrégen keresztül olvastuk. Amióta a kereszténység a déli féltekén is erősödik, az emberek a közösségi világszemléleten át olvassák a Szentírást, amelyben eredetileg is íródtak a bibliai szövegek. Például a „Kicsiny kis fényemmel világítani fogok” kezdetű gyer-

mekének alapja a Mt 5-ben található ige: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethető el a hegyen épült város.” Nem egy egyedüli gyertyácska az, ami nem rejtethető el, hanem a közösség, a város. Persze az egyén is a világ világossága, de együtt, közösen világítunk, és ez nem rejtethető el.

Jézus azt mondta: „Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” (Jn 20,21b) Amikor Jézus saját küldetéséről szól, akkor nem csupán az ember büneiből történő megváltását említi, hanem azt is, hogy meghirdeti és elhozza Isten országát. Ennek része a bűnök bocsánata,

azonban ha csak a bűnök bocsánatára szűkítjük le Jézus küldetését, akkor Isten országának a lényegét tévesztjük szem elől. Jézus azért jött, hogy Isten országát hirdesse. Amikor Jézus tanítványokat küld ki, minden esetben világos útmutatást ad. Két dologra kell figyelniük: hirdessék Isten országát, és semmit ne vigyenek magukkal. Mi az első dolgot még elfogadjuk, de a másikat már kevésbé tartjuk fontosnak, pedig Jézus is így jött köznénk. Nem isteni hatalommal érkezett e világba, hanem megüresítette magát (Fil 2,5–11). Nem gazdag családba született, inkább szegény volt a családjá.

A jövő missziója a Szentlélek erején alapul, és a pénznek kevés a szerepe benne. Hogy mi az evangélium, arra a következő választ szokták adni: bűnösök vagyunk, Isten meghirdeti számunkra a bűnök bocsánatát, melynek Jézusban történő elfogadásával örök életünk lesz. Ez igaz, de amikor a Lukács evangéliuma 9. fejezetében a tanítványok meghirdették az evangéliumot, akkor még Jézus nem halt meg a bűnökért. **Mi volt akkor az ő jó híruk? Az, hogy Isten országa elérkezett, hogy Jézus Krisztus király.** Természetesen az ő királysága magában foglalja a megváltás művét. A misszionáriusok évtizedeken át Jézust csupán mint Megváltót hirdették, és ezzel akaratlanul is eretnkséget tanítottak. Mi ebben az eretnkség? Az, hogy azt hangsúlyozták, hogy Jézus Krisztus életed Megváltója úgy, hogy nem kell, hogy életed Ura, királya is legyen. Jézust először is mint Urat és királyt kell elfogadnunk, és vele kapcsolatba kell lépünk. A kereszt azzal az eszközzel ajándékoz meg minket, mellyel ez lehetségessé válik.

Jézus Krisztus Úr és király, ez a jó hír, ez az örömhír. Ez akkor is örömhír volt, mielőtt meghalt a kereszten. Példázatai azt mutatják meg számunkra, hogy milyen ez a királyság. A példázatokban Isten országát csak hasonlítani lehet valamihez – „Isten országa olyan, mint...” –, mert különben érthetetlen számunkra. A példázatokon keresztül jelentetik ki az Atya természete, jelleme és szíve. A gond az, hogy mi a gyülekezetbe nem járó, világi embereknek az 1. századból való közel-keleti képekkel akarjuk elmondani, hogy kicsoda Isten. Példázatokot kellene létrehozni, amelyek a mindennapi életből valók, hogy azok segítségével az itt élő, magyar embereknek szemléltetni tudjuk, kicsoda az Atya.

Egyházi, missziói munkánk középpontjában Jézus mint király kell hogy álljon. Amit teszünk, gondolunk, az a király felé mozdít, vagy tőle távolít el. A tékozló fiú példázata arról szól, ő hogyan távoló-

dik el a „királytól”, és hogyan tér vissza hozzá.

Keresztyén életünket úgy kell látnunk, mint egy utat, nem csupán úgy, mint törtenést, egy egyszeri döntést, mert az Isten országának az útjába kapcsolódunk be. Nem keresőket, hívőket vagy kívülállókat, hanem úton lévőket kell látnunk. A misszió azt jelenti, hogy az úton lévő emberek mellé kell szegődnünk. Jézus is így cselekedett tanítványaival.

A keleti tanítványi lét egészen más volt, mint a nyugati. Az életközösséget jelentett. A tanítvány mindent elhagyott, hogy csatlakozhasson tanítómesteréhez, és az életet tanulja tőle. Hogy figyelje, mit eszik, hogyan kapcsolódik a családjához, hogyan válaszol, amikor valaki kritizálja. A tanítómesterrel együtt élve válik a tanítvány olyanná, mint a mestere. Individualizmusunk miatt teljesen elveszítettük a tanítványságnak ezt az aspektusát.

A bibliai modellben a személynek, individuumnak értéke van, mert Isten képére formáltatott. Fontos, hogy a személynek Jézus Krisztussal élő kapcsolata legyen. Személyeket hívunk meg, hogy Jézus Krisztussal járjanak. Jó dolog tudni, hogy Isten szeret, célja van velem, munkatársra lehetek. A Biblia szerint az individuumnak van helye, de nincsen helye az individualizmusnak. A személy értéket képvisel, és a közösség kontextusában nyeri el a helyét. Mindkét narratívát meg kell őriznünk: a személyi értéket képviselőt és a közösséget is.

Az 1Pt 2,5 azokról a személyekről szól, akik Jézushoz mennek, hogy mint élő kövek épüljenek lelki házzá. Egyénekenként megyünk oda Jézushoz, de együttesen kell hogy építsük a lelki házat.

Sokan azt gondolják, hogy a lelki ház építése egy kör formálását jelenti, egyéneket, akik kört hoznak létre. Egy ilyen körben Jézus nincs jelen. A lelki házban a kövek egymásra vannak helyezve. Egy ilyen, egymásra épülő lelki házban senki sem akar alul lenni, hanem inkább valahol fent. Háromfajta kőből tudhatjuk meg, kicsoda Jézus, ezek: a sarokkő, a botránkozás köve és a zárókő. A sarokkő, akire épül minden, az építmények legelőször lerakott alapköve, amely azután irányt szab az egész további építkezésnek. Jézus azok számára jelenti a botránkozás követét, akik a lelki házban nem tudják elfogadni a helyüket. A zárókő pedig az a középső kő, amelyik amikor a helyére kerül, feszíti a többi követ, nem marad üres hely közöttük, mivel egymáshoz szorulnak. Ez a közösség valódi képe.

Ákik tanítvánnyá lettek, közösségben kezdtek élni: „Vagyonukat és javaikat

eladták, szétosztották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá.” (ApCsel 2,45) Megtanulták megosztani egymással dolgaikat, értékeiket. Nem individualista csoport vagyunk, hanem egymáshoz tartozó közösség. Isten országa az ő közösségeiről szól.

Miért van ma a világban éhség? Mert az emberek nem tanulták meg megosztani egymással a feleslegüket, a javaikat. Ez igaz az egyházra nézve is. Amikor Jézus, a király nincs az életünk középpontjában, akkor azt gondoljuk, hogy minden a miénk. Hogyan tudjuk meg, hogy szeretjük Istent? Onnan, ha szeretjük embertársainkat (1Jn 4).

A kegyelem, az irgalom és a megbocsátás szorosan kapcsolódik egymáshoz.

A bibliai értelmezés szerint a megbocsátás feltétel nélküli. Jézus kereszthalálát követően Isten a megbocsátást odahelyezte számunkra az asztalra, és ez az, amit tőlünk is kér. Mindegy, hogy mit vétett valaki ellenünk, tegyük oda feltétel nélkül a megbocsátásunkat az asztalra. A másik személy feladata, akire vonatkozik a megbocsátás, hogy odamenjen az asztalhoz, és felvegye a bocsánatot. Ez Istenre és az egyénre tartozik. A megbocsátás nem azt jelenti, hogy letagadom azokat a következményeket, amelyeket a másik személy okozott, hanem hogy a fájdalomnak ezt a terhét hitben Isten elé viszem, és őrá bízom. A megbocsátás feltétel nélküli, hitben meghozott lépés, mely szabadabbá tesz.

A Szentháromság Isten ennek az egységnek a mintája, a közösségi modell alapja. Három személy annyira egyesül, hogy ők egy Isten. Az egyház tagjai egy közösséget, egy testet alkotnak (1Kor 12,27). Ha a kívülállók látják ezt az egységet az egyházban, akkor meglátják, hogy Isten egy. Jézus főpapi imájában ezért az egységért könyörgött, a János

evangéliuma 17. fejezete szerint. A bibliai egység nem jelent egyformaságot. A sokszínűséggel együtt a Szentháromságban belüli egységet tudjuk tükrözni a kívülállók felé.

Isten országának közösségében fontos, hogy a Király maradjon a középpontban. Ennek a közösségnek jellemzője a kegyelem és a megbocsátás. Isten jellemét demonstráljuk általa, ahogyan egymással egységben vagyunk.

DR. BIJOY KOSHI

Az Interserve nemzetközi vezetőjének előadása a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának 2017. évi konferenciáján hangzott el.

Hitvalló keresztyénység

Márkus Tamás András református lelkipásztor, a Károli Gáspár Református Egyetem lelkésze, az örmezői református gyülekezet lelkipásztora, az *Evangelikál Csoport Egyesület* alapítója és vezetője.

Hol nőttél fel, hogyan jutottál hitre?

Életem első éveit Fóton töltöttem, majd Budapestre költöttünk. Akkoriban Fóton *Végh Tamás* volt a református lelkipásztor, aki ébredési ember, erős missziós szemlélettel, igei prédikációkkal. A szüleim hívők, bár nem aktív templomba járók, és fontos volt nekik, hogy hitre neveljenek. A gyerekfoglalkozásokat nem nagyon szerettem, az istentiszteleti prédikációkat viszont szívesen hallgattam, és szerettem a lelkésszel hitkérdésekről beszélgetni. Később is magamtól mentem konfirmációs oktatásra, nem szülői nyomásra. Azoknak, akik belenőnek az egyházba, a megtérés pontos idejét sokszor nehéz meghatározni, de az én életemben is mindenképpen volt ilyen.

Mit értesz megtérés alatt, milyen egy megtért ember?

A megtérés szó kifejezi azt az állapotváltozást, ami történik velünk. Megvál-

tozik az ember életének iránya, a motívációi, a prioritásai. Az egésznek a magja az Istenhez való viszony átalakulása: az ő fennhatósága alatt akarja az ember élni az életét, és nem úgy, hogy nem vesz róla tudomást, vagy lázad ellene. Minden ember – akár tudatában van, akár nem – úgy születik, hogy Istennel szembeni lázadó attitűd jellemzi. Nem kell ehhez gyilkosnak vagy tolvajnak lenni. Isten Szentlelkének csodálatos munkája nyomán egyszer csak átváltozik az ember, nem lázad többé, hanem elfogadja az ő fennhatóságát.

Aki gyerekkorában lát hívőket, halja az ígét, annak sokkal nehezebb a megtérését beazonosítani, mert már gyerekként is megérinti a Szentlélek a szívét. Aztán, ahogy nő, jönnek a kamaszévek, kisiklási lehetőségek, és úgy néz ki, hogy egy időre beárnyékolódott az, ami korábban elkezdődött. Ezután mintha újra oda kellene térni Istenhez, feleleveníteni azt a munkát, amit elkezdett bennünk. Nekem még egy harmadik odatérésem is volt a teológián, mert csak hangoztattam az Istennel kapcsolatos igazságokat másoknak és magamnak, de a szívem messze került Istentől. Isten Lelke korán megérintett, de a „vetés” elég későn ért be.

Mit mondasz, ha egy fiatal megkérdezi, hogy miért térjen meg, miért jó az neki?

Mindannyian Isten képe vagyunk, lelkünk van és lelkiismeretünk, ez jelzi a Teremtővel való kapcsolatot, még akkor is, ha az megromlott. Önmagunktól nem tudnánk Istenhez fordulni, mert ehhez az ő természetfeletti munkája szükséges, de – ahogy Pál mondja – „nincs mentségünk”. Minden ember kapcsolatban van vele, hiszen az is egyfajta kapcsolat, amikor valakinek hátat fordítok. Arra próbálom rányitni a fiatalok szemét, hogy tudatosítsák, hogy hátat fordítottak Istennek.

Emellett az ember számára fontos, hogy hogyan lehet boldogabb, hogyan változhat meg minőségileg az élete, hogyan tudja jobban feldolgozni a problémákat, tragédiákat, haláleseteket. Ez is egy fontos kapcsolódási pont. Végül pedig az örök élet lehetősége.

A posztmodern meg a poszt-posztmodern korban nincsenek olyan biztos alapok, mint korábban. Az emberek viszont nyitottak. Azok is, akik negatív érzelmeket táplálnak az egyházzal szemben.

Mennyiben tehet erről az egyház?

Azok felelősek ezért, akik méltatlanok voltak az egyházban az elhívásukhoz, nem töltötték be a feladatukat. Krisztus egyháza mindezek ellenére egy szellemi organizáció, amely betölti a küldetését. Az egyházzal kapcsolatban sokféle hamis sztereotípiát van a fiatalok fejében. Mintha valami elnyomó, a világtörténelem összes bűnéért felelős, erőszakos szervezet lenne, amely nem Krisztus evangéliumát képviseli, hanem kiforgatja azt. A mai lelkészeknek ilyen elnagyolt, kifordított sztereotípiákkal kell hadakozniuk.

Ne azonosítsuk Krisztus egyházát azokkal, akik azt rosszul képviselik! A jó példákra szoktam felhívni a figyelmet. Általában a nem hívő emberek is valahogy érzik, hogy mi lenne krisztusi. Mindig erre apellálok; ha tudják, hogy mi lenne keresztyéni, akkor miért nem próbálják megvalósítani?

Miért jött létre és mit képvisel az általatok létrehozott protestáns evangelikál csoport?

Ez egy egyesület, amelynek a neve Evangelikál Csoport Egyesület, és vannak különböző szegmensei. A Facebookon megtalálható a *Teológusok párbeszédében* csoport, amely félévente tart konferenciát, alapvetően teológus célközönségnek, de mindenkit várunk, aki a teológia iránt érdeklődik.

Az egyesület spirituális ideológiai irányzékát a *protestáns ortodoxia* és az *evangelikalizmus* kifejezések jellemzik. A protestáns ortodoxia a reformátori, illetve a reformáció utáni egy-kétszáz év teológiai örökségéhez való visszanyúlást jelenti. Ezzel azt fejezzük ki, hogy a reformátorok által újra megtisztított, eredeti apostoli tanítást tartjuk az alapnak. Az evangelikalizmus pedig a 18–19. századi Amerikában jelent meg, az USA-ban, ami szintén ehhez a reformátori örökséghez nyúlik vissza, és erős missziós szemlélettel párosul.

Azt érzékelitek, hogy az egyház bizonyos részei újra elhajlottak az evangéliumtól?

Igen, főleg Európán belül. Ellenhatás eddig is volt egyházi szerveződések, belmissziók formájában, már a századfordulótól kezdve, amikor a teológiai liberalizmus erősen támadta az egyház falait. A mi csoportunk is ilyen ellenhatást próbál kifejteni, hogy az egyházban a tiszta evangéliumot hirdessék, ne egy felhígított valamit.

Létezik pozitív és negatív liberalizmus is?

Akik a szó eredeti értelmében voltak liberálisok, mint például *Deák Ferenc*, ma hiperkonzervatívnak számítanak ahhoz képest, amit liberalizmus alatt értenek a mai képviselői.

Jézus olyan értelemben liberális, hogy nem a törvény betűjét, hanem a törvény értelmét nézi. Elképesztően irgalmas például a parázna asszonnyal szemben, aztán azt mondja neki, hogy eredjen el, de többet ne vétkezzen!

Mi a kritikánk a mai liberalizmussal kapcsolatban, amely az egyházban és a teológiában is megjelenik?

Ez már-már a kijelentés lényegét próbálja átfogalmazni. Jézus a kijelentés

tisztaságát, magát a forrást adja nekünk, amiben nagyon erős etika, az Isten szentsége áll előttünk. De az eljárását tekintve, ahogy a bűnös emberhez közelít, nagyon irgalmas. Ezt a kettőt keverik össze. Az eljárásbeli irgalmasságot átviszik a hirdetett üzenetre, ezáltal kiforgatják és fellazítják. Ha nincs mérce, ha nincs szentség, akkor nincs értelme az irgalomnak.

Hogy látod az európai, nyugati kereszténység helyzetét? Van-e remény?

A kelet-európai államok, amelyek nagy szenvedéssel élték meg a szocializmust, most ismerik fel, hogy annak bizonyos értelemben voltak áldásai is, mert a szabad szellemiség ide nem gyűrűzött be, és ezért valamelyest megmaradtunk azokban az etikai mércékben, amelyeket az evangélium is hirdet. A nyugat-európai protestantizmus rendkívül rossz állapotban van. Elképesztő támadás alatt áll a valódi evangélium. Például az ember teremtettsége, férfi és női volta, hogy mást ne említsék. Ilyen szinten próbálják kiforgatni az evangéliumot. A mai nyugati kereszténység képviselői már ezeket az alapokat is próbálják szétbombázni. Ezt

az iszlám inváziót bizonyos értelemben Isten ítéletének tartom.

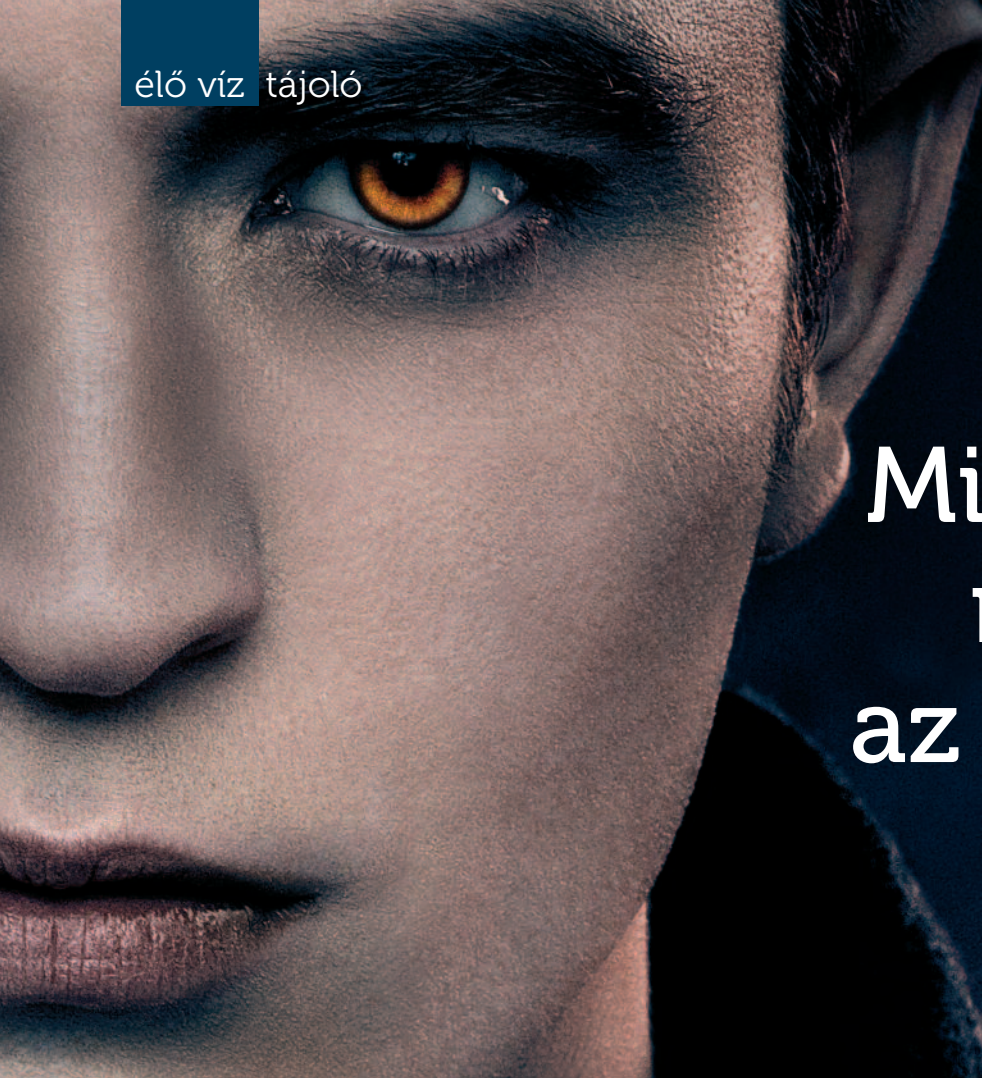
Adjuk fel, adjuk át az iszlámnak Európát?

Semmiképpen se adjuk föl. Ma egy hitű kereszténynek két fronton kell harcolnia: a romboló, értékeket megkérdőjelező szekularizmussal és az iszlámmal.

Mi a küldetésed azonkívül, amit eddig elmondtál?

Lelkészként arra van küldetésem, hogy az evangéliumot továbbadjam másoknak. Azt, hogy Isten Krisztuson keresztül megbékélt a világgal, hogy Atyánknak szólíthatjuk, hogy örök életünk van, hogy hit által igazként tekint ránk, nem vet el mint bűnösöket. Ezt érthető módon mindenkinek tovább kell adnom. Ez az elsődleges, de ehhez az kell, hogy az evangéliumot megőrizzük a maga tisztaságában. Minden erőnket ebbe kell fektetni, és hirdetni kell a szekuláris irányba és a muszlimok irányába is. Ez nem egyszerű feladat. Most fog eldőlni, hogy kiben dolgozik Isten Lelke, ki marad hű a Mesterhez.

SZ. J.

Miért olyan népszerű az *Alkonyat* sorozat?

Az *Alkonyat* (eredeti címén: *Twilight*) egy 2008-ban bemutatott amerikai film, amely *Stephenie Meyer* azonos című regényéből készült. A nagy sikerű könyvet eddig húsz nyelvre fordították le, és számos díjjal dicsekedhet. Nálunk is kultusza van, ahogy a világ minden táján. Az amerikai író nő üstökösként robbant be az amerikai irodalmi elitbe úgy, hogy tinédzserek és felnőttek millióit hódította meg. Népszerűsége a hollywoodi sztárokéval vetekszik. A sikerséria folytatódott, az *Alkonyatot* hamarosan további részek követték.

Sose hittem volna, hogy meglett férfi és családapa létemre egy vámpíros tinilavsztorit fogok olvasni, de kiskamasz unokahúgom rávett, mondván, hogy nekem is tetszeni fog. Kicsit megijedtem, hogy ilyenek ismer, de végül megvettem az *Alkonyatot*. A buszon aztán igyekeztem úgy olvasni, hogy más ne lássa a borítót, ugyanis lányregényről van szó.

Már a könyvismertetőből kiderült, hogy a tinilányok viharos érzelmi világának bugyrai vártak rám nagyjából kétezeröttszáz oldalon keresztül. Férfi-

szemmel nem könnyű hosszú oldalakon keresztül egy „gázos”, de ezeket a dolgokat jól tűrő tizenhét éves tinilány epekedését hallgatni imádott, görög félistenre emlékeztető osztálytársa iránt, viszont megmagyarázza a tényt, hogy a sorozat tíz olvasójából nyolc lány, és hogy a kötetek végén leközölt rajongói bejegyzések többsége tíz-, húsz- és harmincéves hölgyektől származik.

AZ ALKONYAT VILÁGA

A regény elfeledteti velünk a tipikus vámpírsztorik röhejes kliséit. Bár az első kötet a szerző szerint is kicsit unalmas lett, belejött az írásba, és a többi, még vastagabb kötetet valóban alig lehet letenni a sok izgalom miatt. Egy kissé bizarr világ tárul benne elénk. A történet ma játszódik, természetesen Amerikában, egy borongós tengerparti kisvárosban. A helyi indián törzs alakváltó farkasharcosai igyekeznek megvédeni a területüket és az embereket a vámpíroktól. De vannak jó vámpírok is (a *Cullen család*), akik azért arany szeműek, mert „vegetáriánusok” (csak állati vért isznak), és ők is szemben állnak a gonosz, vörös szemű vámpírokkal, akik embervért isznak.

A lényeg azonban egy szerelmi háromszög. **Bella, a főszereplő gimis lány tűz és jég között őrlődik, mire végül dönteni tud két évfolyamtársa között.** Az egyik *Jakob*, a negyvenkét fokkal állandó testhőmérsékletű, farkassá átvedleni tudó, egyszerű indián srác, a másik *Edward*, a százkilenc évvel ezelőtt betegségben majdnem elhunyt, de tizenhét évesnek megmaradt, márványhideg és -kemény, művelt vegás vámpír. A fiúk időnként majdnem egymásnak esnek a lány miatt, de végül kibékülnek: Jakob marad Bella jó barátja, Edward pedig a nagy szerelem.

Bella mindenkinek az idegeire megy, mivel úgy tűnik, nincsenek önvédelmi ösztönei. Ez azért probléma, mert Edward szó szerint úgy szereti a lányt, hogy majd megeszi, de őt ez nem zavarja, mert szerelmes, a szerelem pedig vakon bízik. Szegény Edward tehát végig azzal küzd, hogy ne hasson rá a lány meleg vérenek csábító illata. Nagy óvatosan eljutnak a csórig és az ölelésig, de tovább – minden vágy ellenére – nem, mert a kőkemény és jéghideg testű vámpír szó szerint megölhetné a kamaszlányt. A megoldás az lenne, ha Edward megharapná Bellát,

s akkor a fogában levő méreg átváltoztatná a lányt vámpírrá, s Bella pont ezt szeretné. Illetve előtte többet is, de Edward – igazi 20. század eleji stílusban – csak esküvő után hajlandó vele lefelelni.

Bella leérettsgizik, meglesz az esküvő, és a lány könnyebb sérülésekkel túléli a nászéjszakát. Viszont azonnal teherbe is esik, és a szupergyorsan növekvő félemler-bérvámpír baba miatt majdnem belehal a terhességbe, és a szülésbe végül tényleg bele is halna, ha Edwardnak nem sikerülne őt átváltoztatnia. Az átváltozás után azonban Bella, a vékony, félnék, táncban, sportban ügyetlen, semmiben sem kiemelkedő, halandó humán tiniből egy tökéletes testű és örök életű diva lesz, akiről kiderül, hogy más, nagy hatalmú vámpírokat is képes legyőzni, de csak azért, mert a többi vámpír számára hihetetlen mértékű önuralommal rendelkezik.

AZ ÖNMEGTARTÓZTATÁS ROMANTIKÁJA

Mi áll az elképesztő siker mögött? Egyfelől egy lány szerelme, aki mer vakon bízni: valóban bízni pedig annyit jelent, hogy nem készülünk fel titokban „minden esetre”. (Igen, a szeretet kiszolgáltatottá tesz.) Másfelől egy fiú szerelme, aki csak azután fekszik le a lánnyal, miután az már hozzámént feleségül. Valóban összekötődni ugyanis életeknek kell, nem csupán érzéseknek vagy testrészeknek. (Igen, a szeretet önmagunkkal szemben ad erőt.)

No, de hogy manapság egy amerikai író nő ilyen ideált állítson a tinik elé? Amikor minden „normális” tinifilm és regény az ellenkezőjéről szól? Pedig a dolog bejött. Amerikai – és magyar – lányok tömegei jöttek rá, hogy valójában valami ilyesmire vágnak, és nem „egyszer használatos” kapcsolatokra. Régi vágású srácokra, akiknek van önuralmuk, és régi vágású lányokra, akik képesek magukat egy fiúra rábízni, mert okuk van rá, mivel azok úgy bánnak velük.

STEPHENIE MEYER

Mielőtt valaki felsóhajtana: „Kár, hogy a szerző nem keresztyén!”, elárulom, hogy a szerző mormon. Többgyermekes családjában, aki kevés szabadidejében pötyögte be laptopjába a sztorit. A mormonok pedig a puritán erkölcsiségükről híresek. Házasság előtt nincs

szex, és a házasságot az örökkévalóságra kötik, hogy aztán belőlük is istenek és istennők lehessenek, amint ezt a Mennyei atya és a Mennyei

anya is egykor elérte. Ez azonban már egy másik fura történet, és a regényben a szerző személyes hitéből nemigen jelenik meg más. Talán csak annyi, hogy az indián szereplőknek mind bibliai, ószövetségi nevük van. A mormon hit szerint ugyanis az indiánok ősei a Kr. e. 6. században Amerikába áthajózott zsidók. (Mondom, ez egy másik fura történet.)

ÖSSZEFOGLALÓ

Végül, a regényen elgondolkodva, itt és most csak néhány dolgot emelnék ki. Először is, az önuralom romantikája akkor is bibliai, keresztyén érték, ha pont egy mormon anyuka furcsa képzeletvilága irányítja rá egy nemzedék figyelmét. Ezért örülök, ha nem keresztyén és keresztyén fiatalok is többet gondolkodnak ilyesmin, mint manapság szokás.

Másodsorban, ha a pusztá gondolatára is ilyen sokan reagáltak pozitívan, akkor ez némi reményre ad okot: ezek szerint sok fiatal érzi, hogy nem kell feltétlenül együtt úszni mindazzal, ami a média csatornájából kifolyik.

És végül, olyan jó lenne, ha a szeretetből fakadó bizalom és az önuralom nem olyasmi lenne, amiről a mai fiatalok csak olvashatnak, hanem amit láthatnának is. Mármint a való világban.

DR. SZALAI ANDRÁS
www.apologia.hu

Egy simogatás

Az elmúlt héten történt egy kis felvidéki faluban.

Fiatal ember fekszik a koporsóban. Ahogy mondani szokták: „mintha csak aludna...”

Az életem szerető szüleitől kapta negyvenhárom évvel ezelőtt. Hárman voltak testvérek. Aztán teltek az évek. Neki és egyik testvérének is családja lett. Feleség, gyerekek... Mindketten elváltak, egyedül maradtak. Az édesapát nem sokkal azután, hogy nyugdíjba ment, elvitte a rák. Két év múlva az édesanya is utánament. Együtt élt a két testvér, egy házban. Egyiküknek élettársa is akadt. Az ital lassan mindent lerombolt. Gyakran veszekedtek. Egy ilyen veszekedés közben „valaki” – talán a testvér? talán az élettárs? – úgy ütötte meg a tarkóján ezt az embert, hogy behalt...

Temetés, gyászolók... Fekszik a koporsóban. Körülveszi a család, rokonok, ismerősök. Az arcokon döbbenet, tanácstalanság. A szívekben tehetetlen fájdalom. Egyszer csak a régen elvált, volt feleség odalép a koporsóhoz, és *megsimogatja az arcát...*

Tragédiák esetén sokan fölteszik a kérdést: Miért engedte az Isten? Hol van ilyenkor az Isten?

Isten ezt „nem engedte”. A mennyei Atya nem így akarta! Nem így tervezte ennek az embernek az életét. Ő gyönyörű, szeretetben gazdag, boldog életet szánt neki...

Hol van ilyenkor az Isten? Ott volt azon a temetésen. A *simogatásban...*

DECHERTNÉ FERENCZY ERZSÉBET

Élménykeresztyénség

Az élménykeresztyénség végighúzódik a keresztyénség történetén, korunkban is jelen van, átöröklődik, és káros. Ebben az írásban az isteni jelekről lesz szó.

ISTEN ÉS JELEI A BIBLIÁBAN

A jel Isten ajándéka, mellyel figyelmünket önmagára irányítja. Például: „Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt! Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja... Azért megáldotta az Úr a nyugalom napját, és megszentelte azt.” (2Móz 20,8–10.11b) Ezt mondta Isten Mózesnek és rajta keresztül a zsidóknak, majd az emberiségnek. Megerősíti egy magyarázattal, melyben arról szól, hogy a nyugalom napja az Isten és ember kapcsolatában *jel*. Annak jele, hogy Isten megszenteli az embert. A megszenteléskor az őt szeretőket elkülöníti a maga számára: Enyém vagy, én

a te Istened vagyok! „Azután ezt mondta az Úr Mózesnek: Mondd meg Izráel fiainak: Tartsátok meg szombatjaimat, mert jel ez köztem és köztetek nemzedékről nemzedékre, hogy megtudjátok: én, az Úr vagyok, aki megszenteltek titeket... Örök *jel* ez köztem és Izráel fiai között. Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget és a földet, a hetedik napon pedig megnyugodott és megpihent.” (2Móz 31,12–13.17)

A karácsonyi történetben angyali szót hangzott Jézus születéséről a pásztorok számára: „A *jel* pedig ez lesz számotokra: találtok egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.” (Lk 2,12) Ez azt jelentette a pásztorok számára, hogy amikor bemennek Betlehembe, akkor már nem kell isteni szótatra, akár angyali közvetítőn keresztül Isten szavára várniuk, hogy vezesse őket, mert a jelek előzőleg felsorolásra kerültek: kisgyermek pólyába göngyölve és jászolba fektetve. **A jelek tehát ebben az esetben is az isteni szó megerősítői, melyek az ember segítségére vannak.**

A harmadik példa egy ismert jézusi csodatétel: a víz borrá változtatása, melynek a végén ezt olvassuk: „Ezt tette Jézus első *jel*ként a galileai Kánában, így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne.” (Jn 2,11) Ebben a történetben a csoda annak a jele, hogy az Isten van jelen, és ő cselekszik. Tehát a jel az Isten jelenlétére és cselekvésére hívja fel a figyelmet.

MAI ISTENI JELEK

1958–1971 között Budapest második kerületében, a Zsigmond téren laktunk. Szüleim nem sokkal a beköltözés után megtudták, hogy ebben a házban érdekes lakók közé kerültünk. A korábban az ÁVÓ, majd az ÁVH 1956 után szélnek eresztett tagjait egy tömbben helyezték itt el. Néhányan a feleségek közül, keresve a szomszédi kapcsolatokat, elmondták édesanyámnak, hogy ők tudják ám, hogy hova járunk vasárnaponként. Akaratlanul is jel voltunk a korábban véreskezű emberek és családjaik számára.

Ha autózunk a magyar rónán, és temp-lomtornyot látunk: olyan, mint egy felkiáltójel. Jelzést ad arról, hogy hajdanán itt hitűket megvalló és közösségben megélni akaró emberek éltek, és remélhetőleg élnek ma is. Isten elgondolkozott, és megkérdezi: **Te hova tartozol? Te mit vallasz?**

Vagy a hitükért üldözött, megölt keresztények, például a líbiai tengerparton lefejezettek kiáltó jelek az egész világ számára, kiemelten az Istentől elfordult, önmagát bálványozó európai ember felé. Nem Isten ölte meg őket, hanem miután megölték, Isten jellé tette őket. De ha vasárnap délelőtt harangozást hallunk, az is jel.

ISTEN ÉS A SZAVA

A Szentlélek ihletésére János apostol Jézus Krisztust a testté lett Igének nevezi (Jn 1,14). Ugyanakkor Jézus szava is verbális ige. Számunkra az isteni szó a Biblián keresztül szólal meg. Isten az igéjében önmagát jelenti ki. Akkor is ezt teszi, ha az emberekről szóló történetekben sokszor brutális dolgok szerepelnek. Ugyanis az isteni kijelentés része az is, hogy Isten milyennek látja az embert akkor, ha elfordul tőle, és megy a saját feje után. Isten igéje nem anakronizmus a modern korban, hanem mindig korszerű és mindig aktuális.

JEL ÉS IGE KAPCSOLATA

Ige nélkül a jelek torzulhatnak általunk, emberek által. Fontos, hogy ne csak a jelekre figyeljünk, hanem az igére is, sőt arra elsődlegesen. Mert az ige hitelesíti a jeleket. Fordítva is igaz, de azt már az ember hitetlensége miatt adja Isten, hogy a jelek hitelesítsék az igét. Ez utóbbit láthatjuk Jézus kifakadásainál. Ha a szava nem elég nekünk, akkor legalább a jelekre figyeljünk. „...Jézus ezt mondta neki: Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek.” (Jn 4,48)

AZ ÉLMÉNYKERESZTYÉNSÉG KIALAKULÁSA

Az embernek szüksége van a transzcendens kapcsolatra. Akkor is, ha ezt meg tudja fogalmazni magának, és akkor is, ha nem. A torzulás abból adódhat, hogy az ember Isten kapcsolati ajándékai közül a jeleket elfogadja, de az ige nem kell neki. Az élménykeresztényiségben a jelek és a jelek tárgyasult formái fontosabbak, mint az ige. A torzult jel ugyanis tárgyasulhat (kegytárgyak, ereklyék stb. formájában). De hogy megbotránkoztatott legyenek, ilyenek lehetnek a templomok is.

Egy januári vasárnapon egy faluban istentiszteletre mentünk. A templomajtóra

ki volt írva, hogy a hideg miatt az istentisztelet a gyülekezeti teremben lesz. A templom előtt kisebb csoportosulás volt, akik közölték, hogy nem mennek a gyülekezeti terembe, mert számukra az istentisztelet csak a templomban érvényes. Mi istentiszteletre mentünk, ők templomba. Így lehet eltorzult, tárgyasult jel egy templom.

ISTEN EMBERI ESZKÖZEIVEL KAPCSOLATOS ÉLMÉNYKERESZTYÉNSÉG

Ha például Isten elhív egy illetőt, hogy hirdesse az igéjét, az ehhez való képességeket és hitet megadja hozzá. Isten a képességeivel, karizmáival jelet akar adni arról, hogy neki mindenki fontos, ezért ilyen embereken keresztül sokakat el akar érni. Az illetőnek híre terjed, népszerű lesz. Ha valamelyik istentiszteletet nem ő tartja, akkor az emberek egy része nem megy el. Miért? Mert már nem az Isten szava a fontos, hanem az illető és élményszámba menő prédikációja. Itt is az isteni ajándék jelek torzulnak. Nagyvárosokban, ahol lehet válogatni, vannak olyanok, akik egy élet alatt húsz-harminc keresztény közösségben is megfordulnak, mert mindig az élményt keresik Isten igéje helyett.

IGE NÉLKÜL NINCS KERESZTYÉNSÉG

Sorolhatnám, hogy mi minden viseli a keresztény jelzöt, ami Jézus Krisztustól elszakadt. Így vált az ember és a társadalom életében a keresztényiség keresztényiség nélkülivé. Ez nem most kezdődött, hiszen a folyamat a konstantini fordulattal került a felszínre. A közelmúltig az ige nélküli keresztényiség egyházi segédlettel volt társadalmi tényező. Mára azonban Isten – véleményem szerint – megelégette azt a következetlenséget, hogy létezzen ige és Krisztus nélküli keresztényiség.

Hogyan vezet az ige és Krisztus nélküli élménykeresztényiség a keresztényiség kimúlásához? Az egyéni életben azt látjuk, hogy elég négy generáció, hogy ez megtörténjen. A dédszülők még rendszeres igehallgató, igeolvasó, keresztény közösségbe járó emberek voltak. A nagyszülők már elkezdtek megkötni a maguk lelki kompromisszumait. A szülői generációban a lényeg már nincs meg, de a szokások emléke még él, a mai huszonévesekben pedig már vágy és igény sincs. Már nem kell kereszténynek mondania magát, amikor nem is az. Az ige és Krisztus nélküli élménykeresztényiséget Isten lebontja, mert minden generációtól a hitvalló életet várja el.

A társadalomban Isten szintén nem tűri az izét vesztett só állapotot (Mt 5,13), mert ige és Krisztus nélküli keresztényiség nem létezik. Történelmi léptékben mérve rendkívül gyorsan omlik össze a kereszténynek mondott, de nem keresztény társadalom, mert épületének nincs már meg az alapja.

Az egyházakban nem lehet arról beszélni, hogy az ige és Krisztus egyáltalán ne lenne része az egyházi életnek. Arról viszont lehet, hogy háttérbe szorulhat mind a kettő. Nem az istentiszteleteken, hanem például intézményeinkben, a fesztiválon, egyes táborokban. Pedig az egyház Istentől jelfunkciót is kapott, de helyette egyre inkább beleszűrjük a világba.

Az egyház Istentől jelfunkciót is kapott.

Az egyéni életek és a társadalom állapotát tökéletesen írja le a Jelenések könyvében található igeszakasz, mely a laodiceai

gyülekezet állapotáról tudósít az Isten szemüvegén keresztül. Az isteni szertetet és gondoskodás azonban nemcsak a körlepet mutatja meg, hanem a gyógyulás útját is megadja (Jel 3,14–22). Isten kegyelme-sen próbál utánuk nyúlni, talán hallgatnak rá.

Ma is ezt teszi velem, veled, velünk, a magyarsággal, Európával. Érdemes hallgatni rá!

DR. GARÁDI PÉTER

A 2018. október 28-án Ábrahámhegyen, a Keresők, kíváncsiak, kételkedők (K3) klub alkalmán elhangzott előadás ki-
vonata.

Dél-amerikai, argentínai utunk áldásai, tanulságai

Jelenet *A misszió* című Oscar-díjas filmből

Isten iránti hálával számolok be a magyarországi cigánymisszióban szolgáló koreai munkatársaimmal közösen tett utazásról. Argentínában munkálkodó koreai gyülekezetek és egy koreai család meghívására mondtunk igent. Nagyon sok koreai és különféle spanyol evangéliumi alkalmon vehettünk részt és szolgálhattunk. Közben ismerkedtünk az ennek a földrésznek és Argentínának számtalan faji és nyelvi háttérben élő, de meghatározóan európai jellegű közösségével és közöttük Isten Lelkének munkájával.

Nagy ajándék, hogy a különbségek ellenére Isten népének az Urban alapvetően közös vonásai vannak, mindenütt a világon. Isten Lelke elvégezte, hogy ne csupán a magunk örökségében kapott teológiai látásunk, kegyességi gyakorlatunk legyen a végső meghatározó mérték, hanem készek legyünk Isten evangéliumi kapunyitására is, bámulva „a szelet, mely fúj, ahová akar”.

Isten a *Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz)* évszázados munkáján keresztül is

bontogatta már bennünk ezt a nyitott, mindent megvizsgáló, de minden jót felismerő és megtartó készséget, mely tud örülni, tanulni és egymást különbnek tartani is. Nagy ajándék az *Operation Mobilization (OM)* világszervezettel, a *Wycliffe Bibliafordítók Egyesületével*, a sok neoprotestáns egyházzal, valamint az evangélikus és református egyház missziói bizottságaival való kapcsolatunk, mely erősít és frissen tart lelkileg. Nem is beszélve az évi rendszeres, különböző országokba összehívott, európai Aliansz-találkozókról. Ezeknek a tapasztalatoknak utunkon különösen áldott hasznát vettük.

Elfogadva a meghívást el kellett repülnünk Argentínába. Ez pedig nem azt jelentti, mint Angliába vagy Moszkvába elrepülni. Meg kell szokni a más méreteket is, Argentína egy negyvenötmillió ország, fővárosa négymillió lakosú. Területének jelentős része erdő, pampa, őserdő és hatalmas vizek. A lakosság láthatóan európai megjelenésű a fővárosban, a vidéki területen élnek a nagyobb indián közösségek. A vidéki nagyvárosokban pedig nagyon

sokan vannak, akik Közel- és Táv-Keletről vándoroltak be, és nagyobb tömegben zsidók is letelepedtek.

Harmincfokos, párás meleggel, hatalmas, szakadó esővel kezdődött a nyári időszak. A hőmérséklet pedig semmit sem változott egy-egy kiadós eső után.

Argentína–Brazília–Paraguay hármashatárán tartózkodtunk, és Brazíliába is át akartak vinni vendéglátóink. Magyar utlevelünkkel nagy meglepetésünkre be is utazhattunk volna, de az amerikai testvéreinket az ő utlevelikkel – vízum nélkül – nem engedték be.

Ennek a világnak az új történelmi fejezete, a spanyol megszállás a 16. században kezdődött, majd 1810-től 1816-ig folyt a küzdelem, ekkor lettek függetlenekké. A 19–20. században erős brit befolyás kezdett érvényesülni, majd 1880–1914 között jelentős európai beözönlés történt.

Az 1950-es, '60-as években nagy szociális és politikai feszültségek és küzdelmek után végül mégis megerősödött a demokratikus törekvés. Ez a politikátörténeti korszak mára más és más értékelést kap az elérhető forrásokban. A felszabadítási teológia is ebben az időben formálódott, melynek katolikus papok is mártíráldozatául estek. Kubai hatásra a katolikus egyházi teológiai látás is eljutott oda, hogy hatalomátvitel nélkül nincs remény a szociális problémák megoldására. Ez a látás a protestáns tömegeket sem hagyta érintetlenül, de a polgárháborús káosz és vérengzés láttán úgy ítélték, hogy a fegyverek helyett inkább a prófétai szó erejével kell a kormányokat kényszeríteni.

Az indiánok felé az első határozott missziói kéznyújtás a ferences rend részéről 1539-ben történt, majd a jezsuita misszió hatalmas szervezeti eredménye lett az a három-hatezer lélek egy indián városállamban, mely 1586–1767 között katonás rendben működött. Sajnos hatalmi, külpolitikai kérdésekben a rend meghasonlott önmagával, s a „városállam” felbomlott, lakói ismét a dzsungelben telepedtek le, majd 1767-ben magát a jezsuita rendet is száműzték az országból.

A tragédia történetét a múlt század

végén készített, A misszió című, megdöbbentő film dolgozta fel.

Az első katolikus püspökség 1570-ben jött létre, s bár 1835-ben az alkotmány garantálta a vallásszabadságot, a katolikus egyház kiemelt állami támogatottsága mind a mai napig megmaradt. Argentína tehát, ahogy egész Dél-Amerika, történetileg meghatározottan római katolikus világ. A térítési folyamat, mely végül is spanyol és portugál részről a „kard és kereszt” jegyében zajlott, egy egész földrészt kétségtelenül bevont a keresztyén kultúra és hitvilág keretei közé, amit más gyarmatosító hatalmak ilyen radikálisan nem tudtak, de talán nem is akartak elérni. Ennek az eredménynek nagyon szomorú árnyoldalai, tragédiái is voltak. Része lett az indián őslakosság jelentős pusztulása és az indián–spanyol keveredés révén egy egészen új típus megjelenése. (Ez a család nélkül érkező hódítók évszázados erőszakoskodásainak az eredménye is.)

A hódítás nyomában tehát megjelent az egyház, részben a papi testület, részben misszionáriusok csoportjaiként. Egy idő után jelentős távolság képződött a két közösség között. A misszionárius világ közelebb került a lakossághoz, érzékenyebb volt. Így is nagy kérdés, hogy milyen evangéliumot, milyen Jézus-képet vihettek magukkal, hiszen ez a folyamat néhány évtizeddel a reformáció előtt kezdődött. Spanyolországot ekkor még nem érintette a lelki megújulás. Jellemző, hogy kezdetben még az is „teológiai kérdés” volt, hogy vajon emberi vagy állati faj-e a bennszülött közösség. Az, hogy a Biblia nem említette őket, az állatit, az, hogy nevetni is tudtak, vagyis humorérzékük is van, az emberit erősítette. A protestáns szakirodalom szépen fogalmazva, fájdalmasan állapítja meg, hogy bár a Biblia történeti vonala részben ismertté lett az őslakosok között, nem az igazi, bibliai Jézus-képpel találkozhattak ebben a hódító időben. **Nem az irgalmas, a felebarát iránt is elkötelező Jézussal.** A bajból még nagyobb baj lett: a kipusztult indián rabszolgamunkások helyébe megindult a tízmilliós nagyságrendű afrikai rabszolgák behurcolása.

Jóval később, a függetlenné válás után (1820-as, '30-as évek), sőt a brit hódítások nyomán is kezdett egyre erőteljesebben teret nyerni a protestáns evangéliumi szolgálat. De Isten a katolikus egyházban is munkálkodott, és az indián ügynek katolikus papok is mártírjai lettek. Ebben a folyamatban a kereskedelem, az ipar, a háborús folyamatok, a kultúrtörékvések, a kialakított iskolarendszer átlépve a határokat egyre több lehetőséget adtak a protes-

táns történelmi és az evangéliumi, neo-protestáns egyházaknak a missziói munkára. A 19. század nagy protestáns missziói százada nem felejtette el Dél-Amerikát sem. A szakirodalom öt nagy hullámban jelzi az evangéliumi keresztyénség beszivárgását a katolikus világba. Az evangélikák és pünkösdiek különösen a 20. század második felében lettek meghatározóvá. Végül karizmatikus lelki folyamatok szokatlan és nagy eredményeket szülő ébredési hullámveresei stadionokat töltöttek meg hallgatókkal és megtérőkkel. **Az egész földrészen igen jelentős ébredési folyamat zajlik, melyben mindkét fél – a katolikus és protestáns – egyaránt részt vesz.**

Az evangélium reformációs üzenete nem dogmatikai kapukon kíván belépni, hanem nyitott, kereső szívek millióit szólította és szólítja meg. (Argentínában a hivatalos felmérések szerint legalább hatmillió protestáns testvérünk él és mun-

kálkodik.) Ennek a folyamatnak a jegyében vagy ennek gyümölcsét megfogalmazva írnak a hiteles irodalmi anyagokban is az úgynevezett „gospel people”-ről – azaz az evangéliumi népről – beszámolóikban.

Vendéglátónk és a vendéglátó gyülekezetek, tehát koreai testvéreink rendkívül szervezettek, már a harmadik kinti nemzedék hitbeli elkötelezettségét, kulturális, soknyelvű felkészültségét is bevonva közvetítik a reformációban nyert igei üzenetet, és végzik közéleti szolgálatukat is a kapott kötöttséggel és szabadsággal együtt. A Karib-tenger térségében sok tájékoztató anyagban már több tízmilliós protestáns jelenlétről írnak a múlt század eleji ötvétezer létszámhoz képest.

Kérjük az Urat, hogy szívünkbe és imádságunkba még beleférjenek dél-amerikai testvéreink is!

D. SZABÓ DÁNIEL

A Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) tiszteletbeli elnöke

Kitekintés

Nanjing, Kína. Az 1985-ben alapított *Amity Nyomda* alig győzi ellátni Bibliákkal az egyre növekvő keresletet. Alapítása óta százhetvenötmillió kötet készült itt belőle, melyből nyolcvanmilliót vásároltak meg kínai bibliaolvasók. A dél-kínai erdős vidékeken lakó, csaknem tízmilliót számláló *miao* néptörzs – amely csak egyike a Kínában élő ötvenhat törzsnek – nyelvére nemrég fordították le a teljes Szentírást. A nyomda hatszáz dolgozójának köszönhetően másodpercenként hagyja el a nyomdát egy-egy Biblia.

Stockholm, Svédország. A *Szilvia királyné* által 1990-ben alapított *Nemzetközi Luther Márton Alapítvány* évenként tüntet ki olyan vállalkozókat és üzletembereket, akik a reformáció tanítását üzleti életükben is megvalósítják. Idén *Kenneth Bengtsson* kapta a Lutherórsza kitüntetést, ezzel az indoklással: „Bengtsson mind magán-, mind üzleti életében megtestesíti Luther Márton reformatori értékeit.”

Bécs, Ausztria. Az *Aktion Leben* nevű magzatvédő szervezet szemére vetette a biztosítóknak, hogy 2010 óta már több mint egymillió eurót fizettek ki magzatelhajtásért, de egy fillért sem adnak azoknak a szervezeteknek, amelyek válságba került állapotos asszonyoknak nyújtanak segítséget.

Názáret, Izrael. Tavaly júniusban a Genézaret-tó vízszintje negyvenhat centiméterrel volt alacsonyabb, mint az eddigi legmélyebb szint. A kormány újabb turbinákat épített, amelyek a délről hozott tengervíz sótalanítják. Egy ilyen turbina évenként hetvenegymillió euróba kerül. A Holt-tenger szintje negyven év alatt harminc métert csökkent, ennek oka az a kb. hatezer földalatti üreg, amelyen át eltűnik a víz. Ezek „betömésére” évi csaknem százmilliót kell költeni.

Genf, Svájc. Hat asszony jelentette be kilépését a római katolikus egyházból azzal az indokkal, hogy „a papság és a Szentszék kitarotán nőellenes magatartást tanúsít”. A hat közül kettő teológus, egyikük a nemzettanács egyik volt tagja. A püspöki konferencia sajnálatát fejezte ki a látványos kilépés miatt, és a kilépetteket hamarosan beszélgetésre szeretné meghívni.

Algir, Algéria. A főváros római katolikus érseke örömét fejezte ki afölött, hogy az 1996-ban terrorcselekményben életét vesztett hét trappista szerzetes boldoggá avatásának szertartását az ország muszlim lakossága is nagy érdeklődéssel kísérte. Szerinte ez az isz-

lám igazi arca és nem az, melyet a terroristák képviselnek.

Moszkva, Oroszország. Az állami hírverés szerint soha ennyi új templomot nem építettek, mint az utóbbi években. Ugyanakkor jelentések szerint sok a romokban heverő egyházi épület is, főleg a nagyobb városokon kívül. Egy ortodox pap filmet is készít a „szovjetállami ateizmusnak” ezekről a máig árulkodó nyomairól.

Madrid, Spanyolország. Az új, szocialista kormány döntése értelmében a vallásoktatás jegye nem kerül be többé az érettségi értékelésébe, mivel annak „nincs akadémiai értéke”. Vallásoktatás helyett már csak *társadalmi és etikai értékek* elnevezésű tantárgy lesz az állami iskolákban.

Potsdam, Németország. 2000-ben a halotti szertartások négyötöde zajlott egyházi szolgálat keretében. Tizenhat év elteltével ez az arány az ötven százalékára csökkent.

Abuja, Nigéria. Egy nigériai kormányzó muszlim létére húsz lerombolt keresztény templom újjáépítését rendelte el. Reményességgel tölt el sok üldözött, megkínzott keresztényt Nigériában, hogy a „testvérek egyháza” muszlimok és keresztények megbékélésén fáradozik.

Kampala, Uganda. Az emigrációs hullám az afrikai egyházakat is elérte. Egyre kevesebb bennszülött pap tér

vissza hazájába, miután Európában ki-képzésen vagy tanulmányúton vett részt. Misszionáriusok panaszzolják, hogy a papság körében valóságos ideológiává lett az „elmenni és nem visszatérni”.

Lipcse, Németország. Több egyetem elutasítását követően a *Lipcsei Egyetem* ad helyet egy vallástudomány és valláskritika elnevezésű tanszéknek, melyet *Adolf Holl* ismert bécsi egyházkritikus finanszíroz. Tiltakozók rámutatnak, hogy a volt Német Demokratikus Köztársaságban szerzett rossz tapasztalatok alapján a feladat inkább a vallás megismertetése kellene legyen, hiszen Lipcse lakosságának nyolcvannégy százaléka teljesen vallástalan.

Alexandria, Egyiptom. A Dél-afrikai Köztársaság első ortodox kolostorát *II. Theodoros* Afrikáért felelős ortodox püspök szentelte fel. A kolostor alapítója *Apostol Apostolakis* főpap, aki Kenyában és Tanzániában is eredményesen dolgozott.

Vatikánváros. *Kurt Koch* ökumenéért felelős miniszter egy ökumenikus zsinat összehívását sürgeti. Meglátása szerint az ökumenikus mozgalom „elfáradt”, pedig olyan kiemelkedő kérdésekben, mint a házasság, család, szexualitás és gender, az összkeresztységnek kellene hallatnia a szavát.

Karlsruhe, Németország. A *Biblia és Kultúra Alapítvány* elnevezésű ökumenikus szervezet idei nagydíját *Wolfgang Rihm* neves német zeneszerzőnek ítelték oda. A megokolás szerint Rihm az emberi élet vallásos és lelki dimenzióinak újratematizálásával foglalkozik, főként a vallásos műveiben.

Jeruzsálem, Izrael. A berlini szenátus Moses Mendelssohn-díját *Monika Düllmann* apáca nyerte el, aki a jeruzsálemi *Szent Lajos Francia Kórházat (Hospital Français Saint Louis)* vezeti, mely faji és felekezeti különbség nélkül fogad be súlyos betegeket és végez hospice-szolgálatot.

Pozsony, Szlovákia. *Ferenc pápa* kihallgatáson fogadta a szlovákiai görögkatolikusok százharminc tagú csoportját. Közöttük külön üdvözölte a házasságban élőket, akik ezzel jó példát mutathatnak a világban, ahol a házasság tekintélye hanyatlóban van.

Stockholm, Svédország. *II. Ignatius Aphrem* szír pátriárka meglátogatta hazája Stockholmba menekült gyülekezeteit, megköszönve a svéd hatóságoknak a hívek befogadását és emlékeztetve őket mindarra a teljesítményre, amellyel a befogadottak a svéd társadalmat is építik.

Vilnius, Litvánia. Az állami kutatóintézet megállapítása szerint kilencszáz olyan litván lakos kapta meg az Igazak a Népek Között kitüntetését, aki a háború során az üldözött zsidók segítségére sietett. A szovjet rendszer alatt nem volt szabad ezzel a kérdéssel foglalkozni.

Berlin, Németország. Egy kutatóintézet ezrek megkérdezése alapján összeállította a világ harminchat legjelesebb emberének listáját. A reprezentatívnak mondott kikerdezés eredménye eléggé egyoldalúnak tűnik. Messze az élen jár *Obama* volt amerikai elnök, s őt csak nagy távolságban követi *Jézus*, *Bill Gates*, egy híres tévébemondó és a német nemzeti labdarúgócsapat kapusa.

Róma, Olaszország. A *Fides* hírszolgálat örömhírként közölte, hogy a kínai Hebei tartományban az elmúlt évben tizenkétezer felnőttet kereszteltek meg. Ez a szám csak töredéke annak az ötvenezer kínai felnőttnek, aki keresztyén hitre tért. Híradások szerint Kínában vannak olyan tartományok, amelyekben feltűnően magas a keresztyén hitre tért muszlimok száma is.

India. A *Fenyegetett Népek Társasága* elnevezésű mozgalom jelentése az indiai keresztyénség veszélyeztetettségéről közölt hírt. Eszerint 2016-ban nem kevesebb, mint hétszáz támadás történt, amelyet hindu nacionalisták követtek el keresztyén személyek, épületek és intézmények ellen. Ezeknek száztizenegy keresztyén esett áldozatul, és kétezer-négyszázan sebesültek meg. A hindu szélsőségesek újabban a keresztyén iskolákat vették célba.

Összeállította: Gémes István

Hírek a szórványban élő evangélikusokról

SZLOVÁKIA / FELVIDÉK

Fotók: Ferenczy Erzsébet

2018-ban kilenc gyülekezetben tizenegy alkalommal hirdethettem a karácsonyi örömhírt. Volt, ahol egy jelképes cselekedettel fejeztük be az istentiszteletet. Érkezéskor mindenki kapott egy kis gyertyát. A befejező éneket sötétben énekeltük, s közben az oltárról vett picit lángot egymásnak adták tovább az emberek. Közben arra gondoltunk, hogy így kell továbbadnunk egymásnak a Krisztustól kapott világosságot, így lehetünk áldássá egymás számára. Ez különösen Mellétén volt sokatmondó, ahol több mint tíz éve nem volt evangélikus istentisztelet, és már az áramot is kikötötték a templomból. De néhány héttel ezt megelőzően egy kisgyermeket kereszteltünk szüleiével és a keresztmamával együtt, és egy fiatalot konfirmáltunk. Ez a család szervezte meg a karácsonyi istentiszteletet. Akadt olyan is, aki ezzel a fénnel indult haza a sötét utcán. Volt, aki annak örvendezett, hogy majdnem hazáig ért vele, mielőtt a szél kioltotta volna a lángot... Egy másik faluban egy fiatal lány annyira örült a kezében levő lángocskának, hogy majdnem táncra perdült vele. Ez a kép van előttem, mikor az eltelt esztendőre gondolok. Ami a lelkek mélyén történik, az láthatatlan. De hiszem, hogy Isten Szentlelke él és munkálkodik azok között, akik befogadják a Világosságot.

Dechertné Ferenczy Erzsébet

KANADA

Toronto – Karácsonykor természetesen az Úr Jézus születését ünnepeltük, mely a legértékesebb ajándék. Az ő jelenlétét az igében és a gyülekezet közösségében találhatjuk meg. Az úrvacsorai istentiszteleten ezert adtunk hálát.

Köszöntöttük *dr. Jenei László* ideggyógyászt, aki éppen karácsonykor töltötte be kilencvenedik életévét. Ő egykori faszori evangélikus diák, aki nemcsak jó orvos, hanem kiváló teológus is, hűséges egyháztagunk. Köszönjük az otthoni egyház üdvözlését és *dr. Fabiny Tamás* püspök úr levelét, amelyben Urunk szeretetét kéri további életére.

Bakó László testvérünk, aki ötven éve pénztárosunk, szintén betöltötte kilencvenedik évét. Őt nyáron köszöntöttük fel. Örömmel tetőzte, hogy *Borsos Lehelnek* és *Imolának Péter* nevű gyermeke született, akit elhoztak az istentiszteletre. Urunk áldása és kegyelme legyen velük!

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Cleveland – Az adventi és karácsonyi ünnepkörben a gyermekek szolgálatával és bizonyágtételével próbáltuk a szülők szívét is elérni. Megható volt, ahogyan a gyermekek és a fiatalok szép, tiszta magyar beszéddel és énekkel dicsérték az Urat. Hasonlóképpen felemelő volt a *Kis Magyar Kórus* és *Simon Judit* szólóéneke. A gyerekek a kórossal együtt énekeltek *Pintér Béla* „Gyere el a jászolhoz még ma éjjel” kezdetű énekét, s a refrénbe a gyülekezet is bekapcsolódott. Majd *Zámbó Jimmy Harang szól a kisfaluban* című dalát énekeltek. Eszünkbe jutottak a régi, szép, otthoni karácsonyok. Levetítettük *Szabó Gyula* tolmácsolásában *Ady Endre Karácsony* című versét.

Az igehirdetésben arra kaptunk biztatást és ígéretet, hogy van visszaút az Istenhez: „...aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el...” (Jn 6,37) Ezt példázza a következő kis történet.

Egy fiú összeveszett a szüleiével, és megszökött otthonról. Amikor közeledett a karácsony, egyre jobban vágyódott haza. De vajon visszafogadják-e? Írt egy levelet a szüleinek, amelyben bocsánatot kért, és jelezte, hogy karácsony délután melyik vonattal érkezik. Azt kérte, hogy ha meg tudnak bocsátani, kössenek egy fehér zsebkendő a ház előtti almafára. Ha nem, akkor nem megy többé haza. Amikor a házuk előtt haladt el a vonat, megrendülve látta, hogy négy-öt fehér zsebkendő is lenget a szél a fán. Isten szeretetének fehér zsebkendője Jézus Krisztus testet öltése, közénk érkezése. Urunk bűnbocsátó kegyelme nélkül a mi sorsunk is reménytelen lenne. De ő kész megbocsátani, mert Jézus elszenvetde helyettünk bűneink ítéletét. S aki ezt komolyan veszi, az új életet kezdhet.

A gyermekkarácsonyt közös vacsora követte, ahol székelykaposztát szolgáltunk fel közel száz ember számára. Karácsonykor Isten kegyelméből új egyháztagokat áldottunk meg: *Csízér Mihályt, Enikőt, Rózát és Zoltánkát. A Bereczky családot, id. Gézát, Erzsébetet, fiukat, Gézát és ifj. Gézát* (három generáció), *Ágnest*

és Aliánát, Birkás Jánost. Köszönjük a Jóistennek őket! Köszöntöttük adventista testvéreinket is, akik szeretettel jönnek közénk: Almási Béla, Bárdos Anna és Simar Dalibor. Isten hozta őket is!

Akron – A gyülekezet református, de egykori lelkészük, a 2000-ben elhunyt *Dömötör Tibor* evangélikus volt. Azóta a gyülekezetben felváltva szolgálnak a lelkészek. Az idén *Tamásy Zoltánt* bízták meg a gyülekezet gondozásával. A gyülekezet kicsi, de tagjai lelkesek, és élni akarnak az Úr kegyelméből. Egy kis szeretetthon is tartozik hozzájuk, ahol jelenleg négy időst gondoznak, és a jövőben szeretnék kibővíteni. Gondnokuk, *Balogh Csaba* elkötelezettsége az egyház iránt példaértékű.

Szeretettel kívánunk áldásban gazdag, szép esztendőt a clevelandi, torontói és akroni gyülekezetek nevében!
Tamásy Éva és Zoltán

AUSZTRIA / ŐRVIDÉK

Őrisziget – December 12-én újra sor került az adventi zenés áhítatra. 2009-ben merészeltem a burgenlandi rendőrség akkori főkapitányát megkérdezni, hogy lehetséges volna-e, hogy a rendőrségnek egy csoportja az adventi áhítatunkon muzsikáljon. Szinte hihetetlen, hogy ebből az ötletből hagyomány lett. Tizedik alkalommal jöttek lelkesen Szigetre. Ami nekem, kórusvezetőnek plusz öröömre szolgált: gyülekezetünk női kara ösztől négy fiatal taggal gyarapodott, és ez a kibővült csapat immár második alkalommal – magyar és német adventi énekekkel – gazdagította ezt az istentiszteletet is. Vendég-igehirdetőnk ezúttal a frissen megválasztott szuperintendens-helyettes volt. Hálat adunk Istennek az együttlétért és ezért a közösségért, amely évről évre teljesen megtölti szigeti templomunkat!

Mesmer Ottó

ROMÁNIA / ERDÉLY

Romániai Magyar Evangélikus-Lutheránus Zsinatpresbiteri Egyház

Harmincháromezer magyar egyháztagot számlál a romániai magyar evangélikus egyház – hivatalos nevén a Romániai Magyar Evangélikus-Lutheránus Zsinatpresbiteri Egyház – az ugyancsak magát lutheránus-evangélikusnak valló ötezer szlovák egyháztag mellett. A legtöbb egyházközség Brassó környékén található. Régebben minden egyházközség az Erdélyi Szász Lutheránus-Evangélikus Egyház alá tartozott. Ez az állapot a 19. században változott meg, amikor a magyar egyházközségek kiváltak a Szász Püspökség felügyelete alól, és egy magyar szuperintendenciát hoztak létre, mely felügyeletileg a Magyarországi Lutheránus Egyházhoz tartozott. 1918 után ezek a gyülekezetek a különböző politikai döntések következtében egyházi szervezet és felügyelet nélkül maradtak. Újra kellett szerveződniük. Ebből a kényszerűségből alakult meg 1921-ben a Romániai Magyar Evangélikus-Lutheránus Zsinatpresbiteri Egyház. Az egyház 1990 óta újra szorosabb kapcsolatokat ápolhat a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, többek között a 2006 októberében megalakult Magyar Evangélikus Konferencián keresztül. Számos egyházközségnek van magyarországi testvérgyülekezete. (Forrás: internet)

KÖZ-ÉP-PONT erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó

Kétéves kitartó küzdelem után teljesült a marosvásárhelyi magyar evangélikus gyülekezet álma: Luther utcanévtáblát avattak a templom falán.

Törekedj a békességre!

2019 éneke

Szöveg és dallam: Bence Imre

C F

Le - het - ne szeb - ben, le - het - ne job - ban, le - het - ne még több

C B B C

har - mó - ni - á - ban. Mé - gis min - den a szi - ved - ben rob - ban.

F C

REFR.

Tö - re - kedj a bé - kes - ség - re! Kö - vesd azt, és nézz az ég - re!

F D G D F

1. Is - ten már meg - bé - kült te - ve - led! Ben - ned ú - jul meg a sze - re -

G C B C

2. tet. Le - het - ne job - ban, le - het - ne szeb - ben, bé - kes - sé - gé - ben.

2. Lehetne kezét fogni egymásnak,
Lehet örülni mindenki másnak.
Lehetne kedvvel, több szeretettel;
Kezedben mégis ezernyi fegyver.

3. Lehetne gyengéd dallamot fújva,
Lehetne várni csendben az újra.
Lehetne gyengéd dallamot fújva –
Mégis a morgás annyira durva!

4. Lehetne hittel, Istenre nézve,
Lehetne bízni, benne remélve.
Lehetne kérni, tőle fogadni –
Mégis köszízzel akarsz maradni.

Elvilágiasodott keresztyénség

„...ne igazodjatok e világhoz...” (Róm 12,2)

Ez nemcsak külső fellépésünkre és magatartásunkra vonatkozik, hanem egész életmódunkra, egyszerűen mindenre. Földi hivatásunkban, az üzleti életben, a társadalmi érintkezésben, otthon, a gyermeknevelésben, öltözködésben, mindenben más Isten gyermeke, mint a világ. Idővel kialakult és elterjedt egy világias keresztyénség. Az igazi keresztyén élet az óember halálát jelenti, a világias keresztyén azonban szerződést köt vele. Ha formái, szokásai csupán keresztyén jellegűek, akkor életben maradhat az óember. A tövises, szúrások elmaradnak, amelyek az óembert halálra sebzik. Az önmegtagadást és a világ megtagadását – mely kemény dolog – törvényeskedésnek, szűkkeblűségnek, a világ elől való menekülésnek bélyegzik, egészségtelen, pietista életmódnak csúfolják. Az óembernek meghagyott szabadságot igazi „keresztyén” magatartásnak mondják. **Aki barátja a világnak, és nem különbözik tőle, az elkerüli a Krisztusért elszenvedett gyűlöletet és szégyent.** „De hiszen mi nem pogányok között élünk, hanem csupa megkeresztelt keresztyén között! Az üldözések kora a múlté” – mondják. De sajnos az evangéliumi keresztyének elleni gyűlölet éppolyan erős, mint régen a pogányoknál volt.

A világias keresztyénség sem nem hideg, sem nem forró, csak ingadozás Isten és a világ között. A megosztott szívű emberben nincs erő. A világ sem becsüli ezt a fáradt, laza keresztyénséget. Az evangéliumi, hívó keresztyéneket a világ ugyan kerüli és gyűlöli, titokban azonban tiszteli. A megosztott szívűek össze akarják kapcsolni azokat a dolgokat, amelyeket lehetetlen összeegyeztetni. Aki a világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz, akár akarja, akár nem. Csak a határozott keresztyénségben van erő, csak ez tud biztosan fellépni. „Mert az Úr szemei áttekintik az egész földet, és ő megmutatja erejét azoknak, akik tiszta szívvel az övéi.” (2Krán 16,9) Az ilyeneket megerősíti úgy, hogy rémületére vannak a Sátánnak és titkos szolgálóinak, a világias keresztyéneknek. „Meddig sántikáltok kétfelé?” Álljatok már egyszer egészen az Úr oldalára!

Mi nem ebbe a világba tartozunk, amely tele van látszattal, hazugsággal, lelkiismeretlenséggel és tisztátalansággal, hanem a másik világba, ahol igazság, tisztaság és szeretet uralkodik.

CARL EICHHORN

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület hírei

VÍZKERESZT, A KÜLMISZIÓ ÜNNEPE

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) ebben az évben vízkereszt ünnepén Budapesten, a Budapest-Angyalfüldi Evangélikus Egyházközség istentiszteletén hívta fel a figyelmet az

egyház külmisziói szolgálatára. Igét hirdetett *B. Pintér Márta*, az EKME lelkes elnöke. *Bálintné Kis Beáta* vetített képes előadást tartott a Kenyában, Nairobi szegény gyermekei között végzett segítő munkáról. Ahogyan az idei adománygyűjtő akciót kísérő fotón is látható, az egyesület eredményekről számolhat be: boldog gyermekarcokat látunk. Közel negyven, a főváros Kawangware nyomornegyedéből származó gyermeknek változhatott meg az élete, tanulhat, önálló egzisztenciát teremthet.

A *Bálint házaspár* a Nairobiiban eltöltött hét és fél év alatt az Uhuru sugárúti evangélikus gyülekezet tagja volt. Megtapasztalták, hogy a bibliai tanítás örömhírét csak akkor tudjuk közel vinni valakihez, akkor tudjuk átadni valakinek, ha megértő szívvel fordulunk felé, ha segíteni tudjuk megélhetési gondjai között, ha felkaroljuk betegségében, ha rabságában is igyekszünk felemelni. A kialakult lelki kapcsolat így elvezetheti őt a helyi keresztyén gyülekezetbe, részévé teheti a hívők közösségének, s ő naponként megtapasztalhatja Isten szeretetét.

A házaspár kialakult személyes kapcsolata teszik lehetővé, hogy az ottlétükkor elindított támogatási programokat hazatérésük után is folytatni tudjuk.

Idén is ezzel a vízkereszti alkalommal indítottuk el akciónkat, melynek keretében kérjük a gyülekezeteket, hogy csatlakozzanak e szolgálathoz: imádságban emlékezzenek meg a külmiszió ügyéről, és vízkereszt napjától húsvétig gyűjtsenek adományokat a külmisziói munka támogatására. Ezzel segíthetik a kenyai kisiskolás gyermekek napi ebédjének biztosítását, hozzájárulhatnak a tanulmányaik költségeihez, és lehetővé tehetik számukra a szülőföldjükön való boldogulásukat.

Az elmúlt évek rendszeres és alkalmankénti adományai már sok gyermeknek segítettek. Ezekről olvashatunk az EKME honlapján, és képeken is láthatjuk a gyerekek fejlődését.

EKME NYÁRI KONFERENCIA

Az EKME ez évi nyári konferenciáját 2019. július 4–7. között rendezi Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Programjainkról részletesen tájékozódhatnak honlapunkon: kulmisszio.hu

E-mail-címünk: ekme.lutheran@gmail.com

OTP-számlánk:

Evangélikus Külmisziói Egyesület 11711034-20804538

Összeállította: *Zalán Péter*

Introitus

Szöveg és dallam: Győri János Sámuel (1973)

Az Úr i - de - jött hoz - zánk. Ó - rá hall - ga - tunk!

Jé - zus i - de - jött hoz - zánk. Ó - rá hall - ga - tunk!

A Lé - lek i - de - jött hoz - zánk. Ó - rá hall - ga - tunk!

Á - - - men.

Á - - - men.

Á - - - men.

Énekelhető családi és ifjúsági istentiszteleteken az ámen helyett az „Atya, Fiú, Szentlélek nevében”-re válaszul.

„A csüggedőnek mindig rossz napja van,
a jókedvűnek pedig mindig ünnepe.”
(Péld 15,15)

Derű – gyerekszám

Ábel egy négyéves, kis kópé, lelkészgyerek, aki gyakran megörvendeztet minket mondásaival.

A reklámok hatására játék közben egyszer csak megszólalt: „Vásároljon egy bosszús kígyót, most aján-dékba adunk hozzá egy levéltetűt is!”

Ami a kérdéseket illeti, kifogyhatatlan: „Miért kerek a hold?” „Miért csupaszk az indiánok?” „Lehet majd egy indián feleségem?” „Zénó (a kutyánk) mindig élni fog?” „Mikor halunk meg?” „Hogy támaszt fel az Úr Jézus?” „Anya, meg tudjuk gyógyítani, ha összetörök az embernek a szívét?” „Anya, hogy kell csodákat tenni?”

A „rosszaságról” mondta: „Anya, ne aggódj, csak akkor csinállok rosszat, ha eszembe jut.” Megnyugodtam...

Egy csoport eljött megnézni a templomot. Ábel be-szaladt, egyenesen a szószék felé vette az irányt, és így kiáltott: „Majd én prédikátorok nekik!”

A játszótéren megkérdezem, hogy csúszik-e még egyet a csúszdán. „Nem, nekem most prédikálnom kell!”

Látom, hogy letörli a pusztát a kezével. Kérdezem szo-morúan: „Ábel, letöröd a pusztát?” Mire ő: „Nem, szétkentem, hogy mindenhova jusson!”

Nagyon foglalatoskodik egy seprűvel. Kérdezem, mit csinál. A válasz: „Felhívtam egy lányt magunkhoz, gyorsan összesöpörök már!”

DANCS EDINA

„Törekedj békességre,
és kövesd azt.” (Zsolt 34,15)

Konferencia

az Evangélikus Missziói Központ szervezésében
2018. június 30. – július 3. között, a piliscsabai Béthel
Evangélikus Missziói Otthonban (Széchenyi u. 8–12.)

SZOLGÁLTATTEVŐK:

Szemerei János püspök
Kondor Péter püspök
Lupták György és Luptákné Hanvay Mária lelkészek
Száva Lajos Vazul börtönmissziós munkatárs
Jeanne-Marie Wenckheim Dickens grófnő
Jánosa Attila börtönlelkész
Prókai Árpád lelképásztor és Prókainé Sepsi Ilona
lelképásztori munkatárs
Szemerédi Bernadett és Széplaky Géza előadóművészek
Kósa Gergely lelkész
Olaj-Rabóczky Anett és Olaj Dávid – Abortusz.hu
Szeverényi János lelkész

Részvételi díj:

14 000 Ft, 3–14 éveseknek 6000 Ft
Ágyneműhuzatot lehet hozni. Ágyneműigény esetén
egyszeri mosatási díj: 700 Ft/fő.

Jelentkezési határidő: 2019. június 15.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben:

Evangélikus Missziói Központ,
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
Telefon: 06/1-400-3057
E-mail: evmis@lutheran.hu

Kiadványok

**GARÁDI PÉTER:
HOGYAN TOVÁBB, EGYHÁZ?**
Luther Kiadó, 2018

Szeretettel ajánljuk dr. Garádi Péternek, az *Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület* elnökének harmadik könyvét a *Híd* magazin *Hogyan tovább, egyház?* rovatának tízévi termésével.

A szerző ajánlója:
„Az egyház sokszínű, sokrétűek a feladatai, sok hiányosság ütközik ki rajta, sok le nem tett terhet

cipel fölöslegesen, sokszor nem látja a fától az erdőt, az elé tornyosuló feladatoktól és elvárásoktól a lényegét; hogy honnan jött, hová tart, és mi végre van ebben a világban.

Az egyháznak lehet megtépzott a szövete, de akkor még egészséges, ha kívülről Isten Szentlelkétől, belülről pedig híveitől kér és vár segítséget. Igen, híveitől is, akik naponként szintén segítségre szorulnak, mégpedig krisztusi vezetésre és egyházuk szolgálataira.

E nyilvánvaló, de ki nem mondott segítségkérés és -várás alatt született meg ez a könyv – attól, aki hasonlóképpen Istentől és edényeszközétől, az egyháztól segítségre szorul.”

Ára: 1300 Ft

Megvásárolható az Evangélikus könyvesboltban:
1085 Budapest, Üllői út 24.

**GARÁDI PÉTER: MI TÖRTÉNT
A NAGYHÉTEN? – A KÁRPIT**
Evangélikus Belmissziói Baráti
Egyesület, 2018

A könyvecskében olvasható, ünnepre felkészítő gondolatok egy négynapos böjti sorozaton, illetve egy nagyheti bibliaórán hangzottak el. „Reménységem, hogy nemcsak a résztvevők, hanem – olvasva ezt a kis füzetet – mások is szembesülnek először vagy újra azzal, hogy Jézus Krisztus mit tett érettünk, helyettünk és miattunk azért, hogy új életre, vele való közösségre jussunk. Ennek az új életnek van kezdete, de nincs vége, mert az örökkévalóságban folytatódik, ott teljeseedik ki” – írja a szerző bevezetőjében.

Az elhangzó beszédek tematikus válogatásban, öt-tizen-négy perces egységekre bontva szerepelnek a lemezen, s részletes tartalomjegyzék segíti az igerészek közötti tájékozódást.

Ára: 500 Ft

Megrendelhető a szerzőtől: zizsogyope@gmail.com

**CSAK KRISZTUS LÉGYEN
MESTERÜNK – ÖTSZÁZ
IDÉZET LUTHER MÁRTON
ÍRASAIBÓL A REFORMÁCIÓ
500. ÉVFORDULÓJÁRA,
1517–2017**

Szerkesztette: Reuss András
Evangélikus Missziói Központ,
2017

A *Kis káté* témakörei mentén összeválogatott idézetek segítenek megismernünk Luther teológiájának alapgondolatait.

Az eddig háromezer példányban „elkelt” könyv jó szívvel adható például konfirmációra készülőknek, presbitereknek és a gyülekezetbe keresztelő vagy esküvő kapcsán betérők kezébe.

Ára: 1200 Ft

JÉZUS BESZÉDEI
Evangélikus Missziói
Központ, 2018

A CD lemez válogatást tartalmaz Jézus beszédeiből *Badin Ádám* előadóművész tolmácsolásában, rövid zenei betétekkel.

Otthon vagy úton való hallgatása mellett hasz-

nos lehet a gyülekezeti élet különböző területein:

- idősek, betegek, gyengén látók számára,
- bibliaórák anyagaként,
- konfirmációs órán,
- diameditációhoz,
- egyéni csendességhez,
- nyári táborokban, konferenciákon reggeli áhítatokhoz,
- gyülekezeti tisztségviselőknek, meghívott vendégeknek ajándékként.

Az elhangzó beszédek tematikus válogatásban, öt-tizen-négy perces egységekre bontva szerepelnek a lemezen, s részletes tartalomjegyzék segíti az igerészek közötti tájékozódást.

Ára: 2000 Ft

A könyv és a CD megrendelhető az Evangélikus Missziói Központtól.

Telefon: 06/1-400-3057; e-mail: evmis@lutheran.hu

Beszélő képek

Fotók: Sz. J.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök (1879–1941) szobra Balatonbogláron

Ketten

Istentiszteletről hazafelé Dédivel

Galambles

Petőfi Sándor Gyula városában

Bódás János

Ki van jelölve helyed...

Azért van síró, hogy vigasztald,
és éhező, hogy teríts asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezed.
Vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat leljen karod között.
Azért roskadnak más vállai,
hogy terhüket te segítsd hordani.
Az irgalmat kínok fakasztják,
s mélység felett van csak magasság.
Ha más gyötrődik, vérzik, szenved,
azért van, hogy te megmutathasd,
mennyi szeretet van benned.

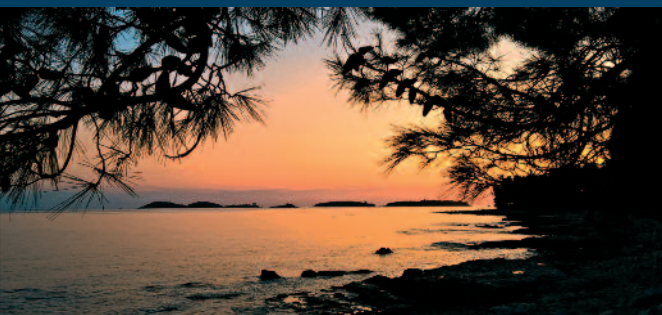
Megmutattad-e néha legalább?
Enyhült s szépült-e tőled a világ?
Vagy tán kezdetől támadt föltra folt
ott is, hol eddig minden tiszta volt?

Mi vagy? Vigasznak, írnak szántak,
menedéknek, oszlopnak, szárnynak.
Ki van jelölve a helyed,
ne nyugodj, míg meg nem leled,
csak ott leszel az, aminek
rendeltettél. – Másként rideg,
céltalan lesz az életed.
Mag leszel, mely kőre esett,
elkallódott levél leszel,
mely a címzetthez nem jut el.
Gyógyszer, ami kárba vészett,
mit sohse kap meg a beteg.
Rúd leszel, de zászlóval,
kalász leszel, de magtalan,
cserép, amiben nincsen virág,
s nem veszi hasznod sem az ég,
sem a világ.

Fotók: Sz. J.

A 2019-es év igéje

**„Törekedj békességre,
és kövesd azt!” (Zsolt 34,15)**